

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

11'inci Birleşim
26 Ekim 2021 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin müdafaayinefis için Suriye ve Irak'ta varlık göstermek zorunda olduğuna, yüz yıl önce Mehmetçik'in arkasında duran kurucu Meclisin ruhunun bugün yine konuşacağını ümit ettiğine ve Suriye ve Irak'la ilgili tezkerelerin etkisinin sadece Suriye ve Irak'ta değil, Türkiye'yi köşeye sıkıştırmak isteyen bütün güçlerin tam kalbinde hissedileceğine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Meclis Başkan Vekilleri ve Grup Başkan Vekilleriyle yapılan toplantıda İç Tüzük'e bağlı kalma ve 20 kişiye söz verme noktasında bir kabulün söz konusu olduğuna fakat sisteme giremeyen milletvekillerinin taleplerini de yerine getireceğine ilişkin konuşması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş'ın, İstanbul'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Türkiye'deki genç işsizlik sorununa ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, kadın girişimcilerin Türkiye'deki gelişimine ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Orhangazi ilçesinin Muradiye Mahallesi'ndeki üst geçit sorununa ilişkin açıklaması

2.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, savaş tezkeresine "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

3.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, sınır güvenliğine ilişkin açıklaması

4.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Ziya Gökalp'ın 97'nci ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

5.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, kadınlara muhtarlık ve köy ihtiyar heyetlerinde seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 88'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

6.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin Erdemli'deki ardıc ağaçlarının kesilmesinin durdurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

7.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, şeker fabrikalarının piyasaya şeker satışının durdurulmasına ilişkin açıklaması

8.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Türkiye'nin egemenlik hakları konusundaki beyanlarda herkesi daha dikkatli olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

9.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, helikopter ambulans hizmetlerine ilişkin açıklaması

10.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, İŞKUR İşbaşı Eğitim Programlarının yeniden başlatılmasının aciliyet arz ettiğine ilişkin açıklaması

11.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Ziya Gökalp'ın ölüm yıl dönümüne ve Akdeniz Üniversitesi Merkez Yemekhane İşletme Müdürlüğünde çalışan işçilerin kadro taleplerine ilişkin açıklaması

12.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Türkiye'nin ihracatta rekor kırdığına ilişkin açıklaması

13.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Iğdır'ın Karakoyunlu ilçesine bağlı Mürşitali köyündeki tapusuz arazi sorununa ve Patnos Cezaevindeki mahpusların Kürtçe mektuplarının tercüman ücretlerinin tutuklulardan talep edilmesinin hukuk dışı olduğuna ilişkin açıklaması

14.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, trafik kazasında hayatını kaybeden Doktor Rümeysa Şen'e Allah'tan rahmet dilediğine ve sağlık personelinin çalışma şartlarına ilişkin açıklaması

15.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, çeltik üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması

16.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın eğitim alanındaki sorunlarına ilişkin açıklaması

17.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, ABD Büyükelçiliğinin Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesine atıfta bulunarak yaptığı açıklamaya ve Türkiye'nin tam bağımsız bir ülke olduğuna ilişkin açıklaması

18.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Isparta Şehir Hastanesindeki usulsüzlükle ilgili belgede Sağlık Bakan Yardımcısı Şuayip Birinci'nin imzası olduğuna ilişkin açıklaması

- 19.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, cezaevlerindeki hukuk dışı, ırkçı ve saldırgan uygulamalardan derhâl vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 20.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Memleket Partisi olarak tezkereye "evet" oyu vereceklerine ilişkin açıklaması
- 21.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, Âşık Veysel'in doğumunun 127'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 22.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 23.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Adıyaman'ın Gölbaşı ilçesindeki üniversite öğrencilerinin yurt sorununa ilişkin açıklaması
- 24.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Gaziantep'in Alpaslan ve Fıstıklık Mahalleleri arasına üst geçit yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 25.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin Büyükşehir Belediyesi ve diğer CHP'li belediyelerde işçi kıyımı yaşandığına ilişkin açıklaması
- 26.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, iç işlerimize burnunu sokmaya çalışanların Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı ve dik duruşu sayesinde geri adım attığına ve Âşık Veysel'in doğumunun 127'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 27.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kuzey Irak'ın Avaşin bölgesinde şehit olan Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman'a Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve yaralı askerimize de acil şifalar dilediğine, Sağlık eski Bakanı Osman Durmuş'un ölüm yıl dönümüne, Ziya Gökalp'ın 97'nci ölüm yıl dönümüne, İYİ Partinin 4'üncü kuruluş yıl dönümüne, asgari ücretin döviz kuru karşısında erimeye devam ettiğine, Kocaeli Gebze Eskişehir'daki balıkçıların sorunlarına, Çankırı'daki üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ve TBMM "web" sayfasında "Birleşmiş Türkiye" şeklindeki hatalı yazımın düzeltilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 28.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Pençe-Yıldırım Harekâtı bölgesinde şehit olan Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman'a Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı ve yaralı askerimize de acil şifalar dilediğine, Ziya Gökalp'ın 97'nci ölüm yıl dönümüne, Âşık Veysel'in doğumunun 127'nci yıl dönümüne, Sağlık eski Bakanı Osman Durmuş'un ölüm yıl dönümüne, bazı Batılı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar tarafından Türkiye aleyhinde yürütülen asılsız itham ve kara propagandalara ilişkin açıklaması
- 29.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Türkiye'nin hukuka uymak durumunda olduğuna ve büyükelçiler meselesinde de önce sinirlenmiş gibi yapıp sonra geri adım atmanın ancak bu iktidarın yapabileceği bir şey olduğuna, Zerzevan Kalesi'ne reklam araçları konulmasının doğru olmadığına, cezaevlerinde işkencenin sistematik bir hâl aldığına ve bunu asla kabul etmeyeceklerine ilişkin açıklaması
- 30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Pençe-Yıldırım Harekâtı bölgesinde şehit olan Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman'a Allah'tan rahmet, milletimize ve ailesine başsağlığı dilediklerine, Asistan Doktor Rümeysa Şen'in ölümüne yoğun iş yükü ve uykusuz nöbetlerin yol açtığına, sağlık çalışanlarının sorunlarıyla ilgili bir araştırma komisyonu kurulması noktasında bütün gruplardan destek beklediklerine, İYİ Partinin 4'üncü kuruluş yıl dönümüne, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun kuzeni Mehmet Soylu'nun yolsuzluk soruşturmasının yürütüldüğü SGK Teftiş Kurulu Başkanlığına Süleyman Soylu'nun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı dönemindeki Hukuk Müşaviri Oğuzhan Tekin'in atanmasını herkesin vicdanına bıraktığına ve İstanbul'da ve Ankara'da 2 no.lu Baronun kurulması için kamu avukatlarına baskı yapıldığına ilişkin açıklaması
- 31.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, cumhuriyetin 98'inci kuruluş yıl dönümünü kutladığına, gündemde bulunan asker göndermeyle ilgili tezkerelere ve İstanbul'da ve Ankara'da 2 no.lu Baronun kurulması için kamu avukatlarına baskı yapıldığıyla ilgili bir haksızlık varsa bunun takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması
- 32.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Deniz Poyraz davasıyla ilgili ayrıntıları mutlaka öğreneceklerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) Türk Grubunun AK PARTİ Grubu kontenjanından İstanbul Milletvekili İsmet Uçma'nın vefatı nedeniyle boşalan üyelik için AK PARTİ Grubu Başkanlığınca İstanbul Milletvekili Erol Kaya'nın aday gösterildiğine ilişkin tezkeresi (3/1706)
- 2.- Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve son olarak 7/10/2020 tarihli ve 1266 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla 30/10/2021 tarihine kadar uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2021 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1704)
- 3.- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2591 (2021) sayılı Kararı çerçevesinde, hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının; 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkelere kapsamında; Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü bünyesinde UNIFIL'e, 31/10/2021 tarihinden itibaren bir yıl daha iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1705)

B) Önergeler

- 1.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, (2/3714) esas numaralı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasına ilişkin önergesi (4/144)

VII.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Anayasa'nın 92'nci maddesi kapsamında sunulan (3/1704) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine; bu birleşimde gündemin "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" kısmında yer alan işlerin tamamlanmasına kadar çalışmaların sürdürülmesine ilişkin önerisi

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara Denizi'ndeki oksijen oranının azalmasına yönelik alınacak tedbirlerle,
- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli'nin Ovacık ilçesinde yapımı devam eden TOKİ konutlarının ne zaman tamamlanacağına,
- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Malatya'da yürütülen maden arama faaliyetlerine,
- İlişkin soruları ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/51938),(7/51939),(7/52099)
- 2.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, TÜBİTAK tarafından denizlerin korunmasına yönelik verilen desteklere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/53192)
- 3.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Bakanlığa yöneltilen yazılı soru önergelerinin cevaplanma durumuna ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/53192)
- 4.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Temmuz 2018'den bu yana İzmir'de KOSGEB kredilerinden yararlananlara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/53193)

26 Ekim 2021 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11'inci Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Türkiye Cumhuriyeti'nin müdafaayinefis için Suriye ve Irak'ta varlık göstermek zorunda olduğuna, yüz yıl önce Mehmetçik'in arkasında duran kurucu Meclisin ruhunun bugün yine konuşacağını ümit ettiğine ve Suriye ve Irak'la ilgili tezkerelerin etkisinin sadece Suriye ve Irak'ta değil, Türkiye'yi köşeye sıkıştırmak isteyen bütün güçlerin tam kalbinde hissedileceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, kurulduğu günden beri Türkiye Büyük Millet Meclisinin kader çizgisi ile Türk milletinin rotası birbirini tamamlamıştır. Türk milletinin ateş ve ihanetle imtihana çekildiği günlerde işgalciye teslim olmayanlar kutlu Meclisin temelini atmıştır. Son Osmanlı Mebusan Meclisinin harp yorgunu sıralarından, Kuvayımilliye'nin barut kokan saflarından yola çıkanlar bu çatının altında toplanmıştır. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde ay yıldızın ışığını yükseltenler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de kurucu kadrosu olmuştur. Onların emsalsiz kahramanlıkları sayesinde bu Meclis "gazi" unvanıyla şereflenmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, devletin kurucusu, milletin koruyucusudur. Türk milletinin Meclisi, Türk askeriyle omuz omuza vermiş, Polatlı'ya kadar ilerleyen düşmana karşı direnmiştir. Sakarya'da destan yazan ruhun arkasında bu Meclisin Mehmetçik'e verdiği teminat vardır. Büyük Taarruz'un süvarileri dörtlü hücuma kalkmışken onların hızına rüzgâr katan güç, bu Meclisin onlara duyduğu inançtır.

Bugün de Türkiye Cumhuriyeti müdafaayinefis için Suriye ve Irak'ta varlık göstermek zorundadır. Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de, Hatay'da, Trabzon'da, Diyarbakır'da bombalar patlamasın diye bu milletin evlatları sınırlarımızın ötesinde nöbettedir. Bu tezkereler, PKK'nın, PYD'nin, IŞİD'in ve hudutlarımızın ötesinde pusu kurup Türkiye'yi avlamaya çalışanların kâbusudur. Türkiye'nin kendini koruma refleksi dünyanın en meşru hareketidir. Bu meşruiyetin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından tasdik edilmesi hayatidir.

Ümit ediyoruz ki yüzyıl önce Mehmetçik'in arkasında duran kurucu Meclisin ruhu bugün yine konuşacaktır. Bu tezkerenin etkisi yalnızca Suriye'de, Irak'ta değil; Türkiye'yi köşeye sıkıştırmak isteyen bütün güçlerin tam kalbinde hissedilecektir.

Bu vesileyle tekrar saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, İstanbul'un sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş'a ait.

Buyurun Sayın Karataş. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş'ın, İstanbul'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul kentimizin sorunları hakkında konuşma yapmak üzere gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hepimizin malumu olduğu üzere bu makamlar bizlere vatandaşların temsil makamı olarak tayin edilmiştir. Bu görevi layıkıyla yerine getirmek, bu makamların hakkını vermek bizim en asli görevimizdir. Bu bağlamda, seçim bölgem olan ve 17 milyon nüfusuyla ülkemizin en büyük şehri olan İstanbul'umuzun sorunlarından sizlere kısaca bahsetmek istiyorum. İstanbul gibi büyük bir kentin elbette problemleri, sıkıntıları olacaktır. Bu problemlerin çözümü için de kentin tüm paydaşları üzerine düşeni yapmalıdır. Bu paydaşlar içerisinde en önemli aktör kuşkusuz halkın iradesiyle göreve gelen yerel yönetimlerdir. İstanbul gibi dinamik bir kentin kesintisiz ve kaliteli bir hizmet anlayışıyla yönetilmesi esastır. İstanbul'un hizmet ihtiyacını karşılamak Büyükşehir Belediyesinin tek görevidir ancak gelin görün ki vatandaşlarımız İstanbul'da büyük bir hizmet yoksunluğu yaşadığını, özellikle çevre kirliliği, ulaşım ve altyapı sorunlarının had safhaya ulaştığını ifade etmektedirler.

Değerli milletvekilleri, bildiğimiz üzere, İstanbul'umuzda özellikle denizlerimizde yaşanan kirlilik ülkemize yakışmayacak

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

oranlara yaklaştı ve bu yıl ülkece ciddi bir müsilaj sorunuyla mücadele ettik. Kirillik bu boyutlara gelmeden evvel Marmara Denizi'nde yaşanan renk değişimi ve ağır kokuyla birlikte kirillik seviyesi alarm vermekteydi. Bizler de geçtiğimiz yıl ekim ayında vermiş olduğumuz yazılı soru önergesiyle, yaşanan kirillik boyutlara ulaşmaması için gerekli uyarıları yapmıştık, özellikle arıtma tesislerinin bu konudaki öneminin altını çizmiştik ancak tüm aşamaları tamamlanmış ileri biyolojik arıtma tesisi projelerini "Gerek yok." diyerek iptal eden Sayın İmamoğlu ve İstanbul Belediyesi yönetimi bu uyarılarımızı ciddiye almamıştır. Ve ne yazık ki söz konusu soru önergemizi Meclisimize sunduktan altı ay sonra müsilaj sorunu patlak vermiştir.

Ardından, İETT otobüslerinde sıkça yaşanan arızaları ve kazaları ele aldığımız bir yazılı soru önergesi daha sunduk. Yolcu güvenliği konusunu bir kez daha gündeme getiren bu arızaların neden kaynaklandığını İstanbul Büyükşehir Belediyesi yönetimine sorduk, bakım ve onarım periyotlarıyla ilgili bilgi istedik ve ne yazık ki dünyanın en genç toplu taşıma filosuna sahip olmasına rağmen her gün arızalanan bu otobüslerin arıza sebeplerine ilişkin yine herhangi bir bilgi alamadık.

Duyarsızlığı ve hizmet kalitesiyle her yerden patlak veren İstanbul Büyükşehir Belediyesinde bu defa da İSKİ boruları patlamaya başladı. İstanbul'un birçok semtinde ve ana arterlerde yaşanan içme suyu hattı arızaları su kayıp ve kaçakları oluşturarak kesintilere sebep oldu, kesintilerin yanı sıra büyük bir su israfı da yaşandı. Öyle ki İSKİ'nin 2020 verilerine göre sisteme girilen toplam su miktarının yüzde 18'i temin ve dağıtım sistemlerinden kaynaklanan kayıp ve kaçaklardan dolayı israf edildi. Bunun çok ciddi bir oran olduğunun altını çizmek isterim. Can güvenliği açısından da büyük risk oluşturan bu patlamalar sonucu su baskınları ve ani çökmeler meydana geldi. Hatırlarsınız, geçtiğimiz haziran ve temmuz aylarında oluşan bu çukurlara bir minibüs ve bir motosikletli kurye düşmüş ve son anda kurtarılmışlardı.

Değerli milletvekilleri, yine, son olarak sunduğumuz yazılı soru önergesinde ise İstanbul'un bitmeyen çilesi trafik sorununa yer verdik. Trafik sorununun çözümü konusunda en önemli adımlardan biri de kuşkusuz ki metro inşaatlarının tamamlanmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEMET BÜLENT KARATAŞ (Devamla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Karataş, toparlayın.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (Devamla) - Ancak İstanbul Büyükşehir Belediyesi yönetimi ne yazık ki bu konuda da sınıfta kalmıştır. İstanbul'un ulaşım sorununun mevcut Başkanın keyfine kalmaması gerektiği ortaya çıkmış, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yarım bırakılan metro projeleri Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından devralınmıştır. Buna rağmen, yapımı İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen ve tamamlanması gereken Ataköy-İkitelli metro hattı çalışmaları bir türlü tamamlanmamıştır. 2019 yılına kadar zaten yüzde 80 oranında tamamlanan Ataköy metro hattı neden hâlâ tamamlanmamıştır, anlamak mümkün değildir.

İstanbul'un her gün yeni bir hizmet kusuru ve yetersizliğiyle mağdur olurken turistik ziyaretlerine devam eden Sayın İmamoğlu, sadece boş zamanlarında belediye binasına uğramaktadır; İstanbul'un sorunlarına kayıtsız kalmaya devam ederek il il, ilçe ilçe gezmekte, İstanbul'un problemleri çığ gibi büyümektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEMET BÜLENT KARATAŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, konuşmama son vermeden evvel bir kez daha Sayın İmamoğlu'nu İstanbulluların gerçek sorunlarına kulak vermeye davet ediyor, saygıdeğer Meclisimizi ve siz değerli milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Türkiye'de genç işsizlik hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'e ait.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Türkiye'deki genç işsizlik sorununa ilişkin gündem dışı konuşması

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gençlerin en önemli sorunlarından biri olan işsizlik meselesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tüm Türkiye'yi olduğu gibi gençleri de kara bir kış bekliyor. Gençlerin tek bir sorunu yok, gençlerin önünde bir sorunlar yumağı var. Bu sorunlar yumağının tek bir sorumlusu var, o da Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı. Bugün cumhuriyet tarihinin en büyük işsizlik oranıyla karşı karşıyayız. Gençlerin istihdam sorununa çözüm bulmayan ekonomi politikaları gençleri umutsuzluğa sürüklemiş durumda, milyonlarca genç işsiz. Öyle bir tablo var ki karşımızda Adalet ve Kalkınma Partisinin TÜİK'i bile 4 gençten 1'inin işsiz olduğunu söylüyor; 2 milyon 805 bin genç ne eğitimde ne de istihdamda. Hani, Batı bizi kısıkanıyor ya, Batı ülkelerinin ortalamasına baktığımızda, Batı'da, OECD ülkelerinde 10 gençten 1'i işsizken Türkiye'de her 3 gençten 1'i işsiz. Değerli arkadaşlar, iş bulan arkadaşlarımız da öyle mükemmel bir hayat sürmüyor. Sizin kurmuş olduğunuz mazlumdan alan, yandaşa veren düzen sonucu, 3-4 üniversite bitirmiş genç arkadaşlarımız asgari ücretle çalışmak zorunda kalıyor, hatta iş bulan her 100 kişiden 32'si kayıt dışı çalışmak zorunda. Hâl böyle olunca, gençlerin tek hayali ne oluyor? Tek hayali, yurt dışına göç etmek oluyor.

İktidar "Büyüyoruz, uçuyoruz, kanatlanıyoruz!" diyor. Evet arkadaşlar, Türkiye'de uçan, kaçan, büyüyen, kanatlanan gençler var! Bakın, TÜGVA gençliği... TÜGVA listelerindeyseniz işsizlik derdiniz yok; KPSS'den 50 mi aldınız, 40 mı aldınız, hiç önemli değil; öyle tuğla gibi kitaplarla zaman kaybetmenize de gerek yok; eğer saraya yakınsanız, Erdoğan ailesine yakınsanız işiniz garanti!

Peki, geçmişte yaptığınız gibi hâlâ ne yapıyorsunuz, biliyor musunuz? Liyakatsiz isimleri devlet kadrolarına dolduruyorsunuz ve hiç yüzünüz kızarmıyor. Dönüp diyorsunuz ki: "Gençler iş beğenmiyor." Değerli arkadaşlar, yüksek lisans mezunu genç bu ülkede garsonluk yapıyor, atanamayan öğretmen tuvalet temizliyor. Gençler, haksızlığa, hukuksuzluğa isyan ediyor, "On iki saat çalışıyorum, insanca yaşayamıyorum." diye şikâyet ediyor, "90 puan aldım, torpilli biri önüme geçti." diye karşı çıkıyor, gençler "Hayatta kalmak değil, yaşamak istiyorum." diyor, "Bir sinemaya giderken, bir kitap alırken, bir akşam dışarıda yemek yerken kara kara düşünmek istemiyorum." diyor ama siz, gençlerin sorunlarına kulaklarınızı tıkamışsınız.

Son günlerde bir moda çıktı, gençler sorunlarını anlatıyor, oradan bir AKP'li dayı araya giriyor "Telefonunu çıkar." diyor. Değerli arkadaşlar, gençlerin cebinde telefonda başka ne kaldı! Gençlerin dünyayla tek iletişimi o cep telefonu, ona da mı göz diktiniz?

Peki, şu tablodan niye bahsetmiyorsunuz? Bakın değerli arkadaşlar, Türkiye'de bir genç son model bir telefon alabilmek için doksan iki buçuk gün çalışmak zorunda, hiç başka bir şey de yiyip içmemesi lazım. Peki, bizi kısıkanan Almanya'da durum ne? Sadece dokuz buçuk gün. Bu 10 kat farkın sorumlusu kim? Bu 10 kat farkın sorumlusu on dokuz yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı. (CHP sıralarından alkışlar)

Üç hafta önce Ulusal Genç İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı açıkladınız, yine böyle büyük laflar. Peki, ne diyor bu planda? Diyor ki: "Genç işsizlik oranını yüzde 17,8'e düşürecek." Yani Adalet ve Kalkınma Partisinin hedefi, gençlere verdiği müjde, her 5 gençten 1'inin işsiz olacağını söylemek. Bugün Adalet ve Kalkınma Partisinin Türkiye'yi getirmiş olduğu nokta bu.

Değerli arkadaşlar, hadi yüz binlerce gencin haksızlığa, hukuksuzluğa maruz kalmasına vicdanınız sızlamıyor, geçmişten de mi hiç ders almadınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Tamamlayabilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) - Bu devletin kadrolarını FETÖ'cülerle doldurdunuz; bilerek, görerek paralel devlet kurmalarına göz yumdunuz, 15 Temmuzda yüzlerce vatandaşımız hayatını kaybetti. Hiç mi ders çıkarmadınız da bugün geldiğimiz noktada TÜGVA diye bir vakıf kurumsal kaynak planlaması yazılımı oluşturuyor, sonrasında mülakatlarda kumpaslar kuruyor masada. Bizim anladığımız siz hiç akıllanmamışsınız; yeni paralel devletlere, o cemaate, bu tarikata devleti teslim etmek istiyorsunuz. Aklınızı başınıza alın! Bugün sorunlarını önemsemediğiniz, cebindeki telefonuyla dalga geçtiğiniz gençler size sandıkta gerekli dersi verecek.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, kadın girişimcilerin Türkiye'deki gelişimi hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'e aittir.

Buyurun Sayın Gözgeç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, kadın girişimcilerin Türkiye'deki gelişimine ilişkin gündem dışı konuşması

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ olarak hayatın her alanında kadının yer alması amacıyla bugüne kadar reform niteliğinde adımlar attık, atmaya devam ediyoruz.

Kadın girişimcilik destekleri, İşte Anne, Annemin İşi Benim Geleceğim, Kız Kardeşim, Türkiye'nin Mühendis Kızları Projeleri ve burada saymadığım birçok destek ve hibe programlarıyla kadınlar iş hayatında girişimcilikten sanayiciliğe, hizmet sektöründen ihracatçılığa kadar her alanda her geçen gün daha etkin bir rol üstleniyor. Kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 31'i geride bıraktı. Eğitim düzeyi artıkcı iş gücüne katılım oranları da artıyor. Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin "Haydi Kızlar Okula" kampanyasının ve geçtiğimiz günlerde himayelerinde başlatılan eğitim hayatı yarıda kalan kadınların açık lise yoluyla eğitimlerini tamamlamalarını hedefleyen Nerede Kalmıştık Projesi'nin de önemli olduğunu düşünüyorum. Ayrıca geçtiğimiz hafta Mecliste kabul edilen kadın kooperatiflerine ve engelli kooperatiflerine pozitif ayrımcılık getiren düzenleme de kadın girişimciliğini daha da artıracaktır. Kadın kooperatifleri hem kadın istihdamının artmasına vesile oluyor hem de bulundukları bölgenin gelişimine de katkılar sunuyor. Daha önce KEFEK'te de Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi ve Kırsalda Kadın Girişimciliğinin Desteklenmesi Alt Komisyonu Başkanlığı yapmıştım. Buradaki raporda tespit ve önerilerimizin birçoğu da On Birinci Kalkınma Planı'nda yer aldı.

Tarım-Aile-Ticaret Bakanlığınca imzalanan Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü'yle kadın kooperatiflerinin geliştirilmesi amacıyla 81 ilde yapılan çalıştaylar, bu konuda verilen eğitimler farkındalığı daha da artırdı. Bakanlıkların kadınlara yönelik finans, bilişim ve girişimcilik eğitimleriyle kadın girişimci sayısı her geçen gün artıyor. KOOP-DES Projesi kapsamında 2020 yılında 139 kadına 15 milyar destek verildi. Bugün Tarım Bakanlığına bağlı 129, Ticaret Bakanlığına bağlı 640 kadın kooperatifi var; 2015'te bu sayı sadece Ticaret Bakanlığında 41, Tarım Bakanlığında 17'di.

Bugün inançla, azimle, kararlılıkla çalışıp "Bir fikrim var." diyerek hayallerinin peşinden giden birçok kadının başarı hikâyelerine şahitlik ediyoruz. Bursa'dan bir örnek vermek istiyorum: Karacabey'de kadın çiftçi Aylin Yıldız, 6 kadın çiftçiyle bir araya gelerek Dağkadi Üreten Kadınlar Tarımsal Kalkınma Kooperatifini kurdu. Ata tohumlarından elde edilen domates, biber yetiştirip ev yapımı ürünlerle üretim sürecine başladı. Sonra Tarım İl Müdürlüğünden gıda güvenliği, paketleme, hijyen konusunda destekler aldı. Yine tıbbi aromatik bitki sınıfında yer alan ekinezya bitkisini üretmeye başladı. Tarlaya koydukları arı kovanlarıyla ekinezya balı üretmeyi başardılar. Şimdi 30'a varan üyesiyle tüm ürünlerini e-ticaret yoluyla da Türkiye'nin dört bir yanına gönderiyor. Aylin Yıldız, 2020 yılında FAO tarafından "gıdanın kahramanı" seçildi.

Bursa'da başka illere de örnek olan kadın kooperatifi sayısı her geçen gün artıyor. 6-7 tane kadın kooperatifi varken şimdi Bursa'da 27 kadın kooperatifi var. Yerel yönetimlerimiz de daima kadınların en güçlü destekçisi. Bursa Büyükşehir Belediyemiz, salgında vefa destek paketlerini kadın kooperatiflerinden aldığı ürünlerle hazırladı. Yine, Osmangazi Belediyemizin üretici pazarları, Yıldırım Belediyemizin neredeyse her mahallede açtığı kadın girişimcilik merkezleri kadınların ekonomiye değer katmasının yolunu açıyor.

Yine, Bursa'da Elif Çetin, arabasına koltuk kılıfı almak için gidiyor, fiyatta anlaşılamayınca kendi evindeki dikiş makinesiyle kılıfı dikiyor, sonra KOSGEB'in eğitimlerine katılıyor, projesini KOSGEB'e sunuyor, aldığı destekle makinelerini alıp iş yerini açıyor; şimdi teknelere, arabalara döşeme işi yapıyor.

Biz istiyoruz ki kadınlar, sorun alanlarıyla değil, ekonomide başarılarıyla, siyasette başarılarıyla, sanatta, sporda başarılarıyla gündem olsun. Birileri kadın üzerinden kendilerine yol açmak isterken biz, kadınların kendilerinde var olan potansiyeli gerçekleştirme için kadınlara yol açmak istiyoruz. Daha güçlü Türkiye'yi, üreten, çalışan kadınlarla, mühendis kızlarla; yüreğinde iman, vatan sevgisi olan, gelecek nesilleri yetiştiren annelerle -şiddetten beslenen, teröre yaslananlarla değil- yüreği merhamet dolu kadınlar ve erkeklerle omuz omuza inşa edeceğimize yürekten inanıyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Altaca Kayışoğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Orhangazi ilçesinin Muradiye Mahallesi'ndeki üst geçit sorununa ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çözümü basit işler var, basit olduğu için de belediye başkanlarının ilgisini çekmiyor herhâlde. Oysa bu basit işlerin bazen ağır vebali oluyor. Bursa-Yalova yolunun iki yakasına kurulu Orhangazi ilçemizin Muradiye Mahallesi'ni ikiye bölen yol nedeniyle can kayıpları yaşanıyor. Muhtarımız Kadri Ergen, acilen üst geçit yapılması gerektiğini söylüyor fakat bir türlü bu üst geçit yapılmıyor. Mevlâna diyor ki: "Akıl sonradan ah çekmek için değil, düşünüp tedbir almak içindir." AKP'li yöneticiler -zaten hiç ah çekmiyorlar da- vatandaşa ah çekertmemek için akıllarını kullanarak görevlerini yapsınlar diyorum.

BAŞKAN – Sayın Çepni...

2.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, savaş tezkeresine "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Savaş tezkeresine "hayır" diyeceğiz; inkâra, asimilasyona, katliam siyasetine karşı mücadele eden Kürt halkı için "hayır"

diyeceğiz; açlıkla, yoksullukla, talanla mücadele eden emekçi halklarımız için “hayır” diyeceğiz; inanç özgürlüğü için mücadele eden Aleviler için “hayır” diyeceğiz; IŞİD barbarlığına ve şiddete karşı direnen kadınlar için “hayır” diyeceğiz. Bu tezkere, sarayın kendini kurtarma operasyonudur; bu tezkere, sadece sarayın yelkenlerini ve ceplerini şişirecek. Demokrasi, eşitlik, özgürlük için, bu suça ortak olmayalım, “hayır” diyelim.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

3.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, sınır güvenliğine ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, ülkemiz jeopolitik konumuyla dünyanın göz bebeği sayılabilecek bir bölgede bulunmaktadır. O nedenle bu ülke üzerine yapılan planların haddi hesabı bitmez. Tarihimizin bize öğrettiği, uluslararası ilişkilerin ve müttefik blokların bu ülkenin büyümesini, bağımsızlığını sadece kendi lehlerine yorumlayarak çıkarları ve maddi menfaatleri yönünde değerlendirdiğidir. Son yıllarda yaşanan F-35 sarmalında parası ödendiği hâlde uçakların teslim edilmeyişi, sınırlarımızda yaşanan göçmen hareketliliğinde ortaya konan insanlık dışı ikircikli tutum ve davranış, kayda değer sadece 2 örnek. Bu coğrafyada sınır güvenliğiniz adına atacağınız her adım, müdahale mecburiyetinizin size çizdiği yol haritasıdır. Alışlagelmış bakış açısının dışına çıkan bir Türkiye, bugün Batı'nın ve mandacı zihniyetin sevmediği bir Türkiye ise kimse kusura bakmasın ama Allah'ın izniyle biz bu yolda yürümeye devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

4.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Ziya Gökalp'ın 97'nci ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Efendim, sizin çok yakından tanıdığınız 2 isim var; birisi, Tortumlu Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, diğeri Horasanlı Mümtaz Turhan. Bunların fikir öncüsü bir başka isim var, her hâliyle bu milletin asaletini ifade eden bir isimdir bu. 97'nci ölüm yıldönümünü yaşıyoruz şimdi. “Millet” kavramını en iyi anlatan isimdir o. Efendim, “kültür” konseptini tarihe, kayıtlara en net geçen isimdir. “Medeniyet nedir?” diye tarife baktığınıza, oraya gidersiniz. Bu isim, Diyarbakır'ımızın bağrından çıkmış; bölücü vatan hainlerine inat, milleti bir gören Ziya Gökalp gibi bir bayrak isimdir. İhtiramla aziz ruhu önünde eğiliyorum.

Saygılar sunuyorum efendim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Allah rahmet etsin.

Sayın Erdem...

5.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, kadınlara muhtarlık ve köy ihtiyar heyetlerinde seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 88'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Saygıdeğer Başkanım.

28 Ekim 1933'te, bundan tam seksen sekiz yıl önce, ülkemizde kadınlara muhtarlık ve köy ihtiyar heyetlerinde seçme ve seçilme hakkı verilmiştir. Bu vesileyle tüm muhtarlarımızı saygılarımla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını ve tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

6.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin Erdemli'deki ardıc ağaçlarının kesilmesinin durdurulması gerektiğine ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İklim değişikliğiyle ilgili en önemli mücadele alanımız ormanlarımızdır ancak son zamanlarda Tarım Bakanlığı eliyle büyük bir ağaç katliamı yapılıyor. Mersin Erdemli ilçemiz Güzeloluk ve Akpınar Mahallelerinde yaklaşık 4 bin dönümdeki ardıc ağaçları, enerji üreten santrallerde yakılmak için katlediliyor. Vatandaşlarımız feryat ediyor. Kuraklığa ve soğuğa çok dayanıklı, gelişmesi de bir o kadar zor olan nadide ardıc ağaçlarımız katlediliyor. Oysa ardıc ağacının son yıllara kadar her türlü kesimi yasaklanmıştı. Şimdi ne oluyor da içinde yedi yüz yıllık anıt ağaç olan ardıçları katlediyorsunuz? Bu mu sizin iklim değişikliği eylem planınız? Bu mu sizin kuraklıkla mücadeleniz? Derhâl Güzeloluk ve Akpınar'daki kesimleri durdurun; ormanlarımıza, yeşil alanlarımıza kıymaktan vazgeçin.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Baltacı...

7.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, şeker fabrikalarının piyasaya şeker satışının durdurulmasına ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kastamonu Şeker Fabrikasının da aralarında bulunduğu, başta kamuya, özele ve kooperatiflere ait fabrikaların piyasaya şeker satışının durdurulması, karaborsacılığa fırsat yaratmıştır. Fabrika satış fiyatı KDV dâhil 212 lira olan bir çuval şekerin piyasadaki fiyatı, 280 liraya kadar çıkmıştır. Ayrıca, fabrikadan şeker almak isteyenlere şeker satış listesinin genel müdürlükte belirlendiği ifade edilmektedir. Şeker satışlarının durdurulmasının amacı nedir? Genel Müdürlük, kime şeker satılacağına neye göre karar vermektedir, kime hizmet etmektedir?

Halkın fabrikalarını satın şeker ülkesi olarak anılan Türkiye'yi bu tabloyla karşı karşıya bırakanlara bir kez daha sesleniyoruz: Şeker vatandır, her fabrika kaledir, sattıklarınızı elbet geri alacağız.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

8.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Türkiye'nin egemenlik hakları konusundaki beyanlarda herkesi daha dikkatli olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye Cumhuriyeti, yüksek bir diplomatik birikime sahiptir. Ülkemizde görev yapan tüm diplomatlar için bu, son derece değerli bir birikimdir. Uluslararası kurallara uyarak Türkiye ile kendi ülkeleri arasındaki bağları güçlendirmek için ülkemizde görev yapan diplomatlara karşı devletimizin misafirperverliği dünyaca ünlüdür. Aynı şekilde, devletimizin egemenliği konusunda da çok yüksek bir hassasiyete sahibiz. Ülkemizin iç işlerine ve egemenlik haklarına karışma anlamına gelen her beyanı en güçlü şekilde reddettik ve reddedeceğiz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, devletimizin başı olarak bu duruşu en net ve en güçlü şekilde ortaya koymuştur. Türkiye'nin egemenlik hakları konusundaki beyanlarda herkesi daha dikkatli olmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu...

9.- Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu'nun, helikopter ambulans hizmetlerine ilişkin açıklaması

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Türkiye genelinde 17 bölgede hizmet veren helikopter ambulans hizmeti, yüklenici firmanın mahkeme tarafından tasfiyesine karar verilmesi nedeniyle aralarında Malatya'nın da bulunduğu 5 merkezde durduruldu. Malatya merkezli helikopter ambulans, Malatya, Elâzığ, Tunceli, Bingöl, Erzincan ve Erzurum'u kapsayan bölgemize hizmet veriyordu. 17 bölgeye göre son altı ay uçuş yoğunluğu içinde Malatya'ya, nisanda 3'üncü, mayısta 5'inci, haziranda 4'üncü, temmuzda 4'üncü, ağustosta 1'inci, eylülde 1'inci ve toplamda yüz otuz yedi bin saat uçuşuyla tüm bölgeler içinde 1'inci sırada hizmet veren hava ambulans, bölgemizde ve terör bölgesinde çok sayıda yaralımıza hizmet vermiştir. Hava ambulansın tüm bölgelerden daha yoğun ihtiyaç olan Malatya merkezli bölgemize tekrar verilmesini Sağlık Bakanımızdan talep ederiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Göker...

10.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, İŞKUR İşbaşı Eğitim Programlarının yeniden başlatılmasının aciliyet arz ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkanım, İŞKUR, İşbaşı Eğitim Programı uygulamasıyla işsiz kişilerin bir kısmını iş gücüne dâhil ediyor. Birçok iş kolunda işe girecek çalışanların ilk üç aylık maaş ve sigorta primi program kapsamında İŞKUR tarafından karşılanıyor. Böylelikle, işverene ilk üç ay çalışan maliyetinde kolaylık sağlanarak istihdam teşvik ediliyor. Fakat son günlerde programın durdurulduğu gerekçesiyle işverenlerin İşbaşı Eğitim Programı başvuruları kabul edilmiyor. Neden başvuru alınmadığı sorulduğunda ise genel müdür değişikliği nedeniyle mevzuatta ve evraklarda değişiklik olabileceği gerekçe gösteriliyor. Yazılı hiçbir nedene dayanmayan ve sözlü olarak durdurulduğu belirtilen İŞKUR İşbaşı Eğitim Programı'nın, gerek işverenlerimiz gerekse iş bekleyen vatandaşlarımız için yeniden başlatılması aciliyet arz etmektedir.

BAŞKAN - Feridun Bey, buyurun.

11.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Ziya Gökalp'ın ölüm yıl dönümüne ve Akdeniz Üniversitesi Merkez Yemekhane İşletme Müdürlüğünde çalışan işçilerin kadro taleplerine ilişkin açıklaması

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Büyük Atatürk'ün "fikirlerimin babası" dediği büyük Türkçü Ziya Gökalp'ın dün ölüm yıl dönümüyü. Kendisini rahmetle ve minnetle anıyorum, ruhu şad olsun.

Akdeniz Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığına bağlı Merkez Yemekhane İşletme Müdürlüğünde yemekhanelerde her türlü haktan yoksun olarak çalışan 250 civarında işçi vardır; 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidirler ancak bugüne kadar Maliye Bakanlığının işçi kadrosuna alınmamışlardır. Talepleri, bu konuda bir düzenleme yapılarak Maliye Bakanlığına bağlı işçi statüsü kazanmaktır. En kısa zamanda bu düzenlemenin yapılarak mağduriyetlerinin giderilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Ali Cumhur Bey, buyurun.

12.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Türkiye'nin ihracatta rekor kırdığına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ olarak on dokuz yıllık iktidarımız süresince her yönüyle gelişen, güçlenen ve kalkınan, bölgesel ve küresel bir güç olma yolunda emin adımlarla ilerleyen ülkemiz, ihracatta yeni bir rekora daha imza attı. Türkiye'nin dünya ihracatından aldığı pay, cumhuriyet tarihinde ilk kez yüzde 1'in üzerine çıktı. Artık, Türk ürünleri dünyanın dört bir yanına ihraç ediliyor. Eylül ayı ihracatımız da yine, ilk kez 20 milyar dolar seviyesini aşmıştır. Türkiye, 1974'te bir yılda 1,5 milyar dolar ihracat yapıyordu, 1990'da ise bir ayda 1,5 milyar dolar ihracat yapıyordu, 15 Ekim 2021'de bir günde 1,5 milyar dolar ihracat yaparak tarihî bir başarı göstermiştir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde üretim, istihdam ve ihracat temelli ekonomik büyümemiz sürecek, Türkiye büyüyecek diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Iğdır Milletvekili Habip Bey, buyurun.

13.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Iğdır'ın Karakoyunlu ilçesine bağlı Mürşitali köyündeki tapusuz arazi sorununa ve Patnos Cezaevindeki mahpusların Kürtçe mektuplarının tercüman ücretlerinin tutuklulardan talep edilmesinin hukuk dışı olduğuna ilişkin açıklaması

HABİP EKSİK (Iğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Iğdır'ın Karakoyunlu ilçesine bağlı Mürşitali köyünün tümünün evlerinin bulunduğu araziler tapusuzdur. Köyün tümü, hazine arazisinde bulunmaktadır. Köylülerin on yıllardır sahip olduğu bu arazilerin tapuları için fahiş düzeyde ücretler talep edilmektedir. Yine, Mürşitali köyüne ait mera arazisi, TİGEM tarafından âdeta gasbedilmiştir. Her yıl bu arazinin bir kısmı daha gasbedilmektedir. Mürşitali köylülerinin bu mağduriyeti derhâl giderilmesi gerekir.

Yine, Patnos Cezaevinde mahpusların Kürtçe mektuplarının idare tarafından kontrol edilmesi için, tercüme edilmesi için tercüman ücretleri tutuklulardan talep edilmektedir. Adalet Bakanlığı, bu konuyla ilgilenmeli ve bu sorunu çözmelidir. Mahpuslara bu ücretlerin yüklenmesi tamamen hukuk dışıdır, keyfidir, kabul edilemez bir durumdur.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Bey, buyurun.

14.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, trafik kazasında hayatını kaybeden Doktor Rümeyşa Şen'e Allah'tan rahmet dilediğine ve sağlık personelinin çalışma şartlarına ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, iki gün önce otuz altı saatlik mesai sonrası trafik kazasında hayatını kaybeden Doktor Rümeyşa Şen'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Bu kaza, bir kez daha sağlık personelinin çalışma şartlarını gündeme getirdi. Özellikle asistan doktorlar, iki günde otuz altı saat aralıksız mesai yapmak zorunda kalmaktadır. Genelde ise doktorlar, diğer sağlık personeli uzun mesailer yapmakta, gece sabaha kadar nöbet tutmakta veya icapçı nöbeti tutmaktadır. Çok yoğun ve stresli bir çalışma saati, gece nöbetiyle daha zorlu hâle gelmektedir. Bu çalışma tarzı bir günlük değil, her gün devam eden bir süreçtir. Sağlık personelinin yükünü azaltmak gerekir, gece vardiyasının nöbet sürelerinin kısaltılması uygun olacaktır. Yeteri kadar sağlık personelimiz vardır, yeni sağlık personeli atamasıyla mevcut sağlık personelinin yükünü azaltmak ve daha iyi çalışmalarını sağlamak mümkündür.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Gaytancıoğlu...

15.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, çeltik üreticisinin sorunlarına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz yıl Tarım Kredi Kooperatiflerinin ve Şeker Şirketinin piyasaya girerek üreticiden 4.400 liraya satın aldıkları

luna çeltik şimdi 3.500 liraya, yine 6.800 liraya alınan cameo çeltik şimdi 4.800 liraya alınıyor, hatta alıcı bulmuyor.

Geçen sene çiftçi tarladayken ithalat kararı verip 300 bin ton pirinç ithal ederek üreticiye âdeta rakip yaratanlar şimdi neredeler? Bir dönem üreticinin kara gün dostu olan Toprak Mahsulleri Ofisi nerede? İpsala, Meriç, Uzunköprü, Edirne'deki çeltik üreticileri kan ağlıyor. On beş yıldır 10 kuruş olan destekleme primi artırılmadı ama gümrük vergileri sürekli sıfırlanıyor, gübreye yüzde 200 zam, mazota, ilaca, elektriğe sürekli zam, çeltik üreticisi perişan; bu feryadı duyun.

BAŞKAN – Sayın Koç...

16.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Ağrı'nın eğitim alanındaki sorunlarına ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Patnos Fen Lisesinde kimya öğretmeni yok, bu okula derhâl kimya öğretmeni atanmasını talep ediyoruz. Yine, Patnos'a bağlı Kızıltepe köyünde bulunan Kızıltepe İlkokuluna öğretmen atanmadığı için okul kapatılmıştır. Seçim bölgem olan Ağrı ve ilçelerinde kırsal kesimlerde bulunan birçok okul, benzer veya farklı gerekçelerle eğitim ve öğretim hizmeti verememektedir. Ağrı'daki öğretmen açığının giderilip kapalı olan köy okullarının ivedilikle açılması gerektiğini söylüyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gültekin...

17.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, ABD Büyükelçiliğinin Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesine atıfta bulunarak yaptığı açıklamaya ve Türkiye'nin tam bağımsız bir ülke olduğuna ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

10 ülkenin büyükelçilerinin yayımladığı hadsiz mesaja Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın dik duruşu, yapılan diplomatik görüşmeler ve verilen tepkiler sonrası ABD Büyükelçiliğinin yaptığı "Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesine riayet etmeyi teyit eder." açıklamasına diğer büyükelçilikler de katılmışlardır.

Türkiye tam bağımsız bir ülkedir. Türkiye bir hukuk devletidir. Türkiye diplomaside, masada ve sahada güçlü bir ülkedir. Yine, Türk yargısı hiçbir gücün etkisi altında değildir, bağımsız olarak aziz milletimiz adına karar vericidir. Hiçbir güç, hiçbir irade aziz milletimizin iradesinden büyük değildir. Cumhurbaşkanımızın kararlı liderliğinde cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlayacağımız 2023 hedefimiz için daha güçlü ve büyük Türkiye'nin inşasına devam ediyor ve bu yolda da sonuna kadar Sayın Cumhurbaşkanımızın yanındayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Fikret Bey, buyurun.

18.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Isparta Şehir Hastanesindeki usulsüzlükle ilgili belgede Sağlık Bakan Yardımcısı Şuayip Birinci'nin imzası olduğuna ilişkin açıklaması

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce temel atma töreni düzenlenip yaklaşık dört buçuk ay sonra da ihalesi temel atılan firmaya verilen Isparta Şehir Hastanesindeki yolsuzluk ve usulsüzlükle ilgili belgeleri kamuoyuyla iki hafta önce paylaşmış olmamıza rağmen Sağlık Bakanlığından ve AKP'li yetkililerden şu ana kadar herhangi bir cevap alınamamıştır.

Yolsuzluk ve usulsüzlük evrakının altında, ihale komisyonuna baskı yapmak amacıyla düzenlenen belgenin altında şu anki Sağlık Bakan Yardımcısı Şuayip Birinci'nin imzası vardır. Sağlık Bakanına seslenmek istiyorum: Şu anki bu usulsüzlükte imzası bulunan yardımcınızla görevde devam etmeyi düşünüyor musunuz, yoksa o kişiyi görevden almayı planlıyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Hüseyin Bey, buyurun.

19.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, cezaevlerindeki hukuk dışı, ırkçı ve saldırgan uygulamalardan derhâl vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Birçok cezaevinden her gün ırkçı, ayrımcı, düşman hukukuna dayalı, ceza içinde ceza dayatan uygulamalara dair bilgiler geliyor. Aktarılan bilgiye göre Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevinde 16 kişilik iki koğuşa cezaevi müdürü eşliğinde gardiyanlar tarafından baskın düzenlenmiş ve mahpuslar, gardiyanlar tarafından darbedilmiştir. Burnu kırılan, kolundan yaralanan, iç kanama geçiren mahpuslar var. Yine, Silivri 5 No.lu Cezaevinde koğuşlar "tatbikat" adı altında basılıyor, oda değişimi yapıldığı söylenerek mahpuslar, kişisel eşyalarını bile almalarına fırsat verilmeden ringlerle kampüs içindeki başka cezaevlerine götürülüyor. Mahkûmların, halay çektikleri için haklarında topluca soruşturma açılıyor, halay çekmek suç sayılıyor. Sürgün edilen mahkûmlara çıplak arama dayatılıyor, kabul etmediklerinde de ırkçı hakaretler ediliyor, işkenceler uygulanıyor. Bu hukuk dışı, ırkçı ve saldırgan uygulamalardan derhâl vazgeçilmeli.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Mehmet Ali Bey, buyurun.

20.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Memleket Partisi olarak tezkereye "evet" oyu vereceklerine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Memleket Partisi olarak Türkiye'nin birliğine, bütünlüğüne, kardeşliğine, güvenliğine karşı çevrilmiş binlerce tır silahın namlusuna gül takacak değiliz. Demokrasi, barış kisvesiyle o namluları okşayanlardan olmayacağız. ABD'nin Dedeağaç ve Larissa'da, Girit'te, güneyimizde kuşatmasını görüyoruz. Emperyalizmin terör koridoruna, bu koridorun denize ulaşmasına geçit verilmemelidir, PKK/YPG'nin bölgedeki varlığına müsaade edilmemelidir. Devletimizin, milletimizin, kahraman Mehmetçik'imizin yanındayız. İki yıllık süreye şerh koyuyor, bu süre bir yıl olmalı diyor; tezkereye Memleket Partisi olarak "evet" oyu vereceğimizi duyuruyoruz. Atatürk cumhuriyeti ilelebet yaşayacaktır, Kuvayimillîye dimdik ayakta.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sivas Milletvekili Ahmet Bey, buyurun.

21.- Sivas Milletvekili Ahmet Özyürek'in, Âşık Veysel'in doğumunun 127'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Âşıklık geleneğinin önemli temsilcilerinden Sivas'ımızın yetiştirdiği büyük halk ozanımız Âşık Veysel Şatıroğlu'nu doğumunun 127'nci yılında rahmet ve saygıyla anıyorum. Gönül gözüyle hem kendi dünyasını hem bugünü aydınlatmış, çok sayıda eserleriyle kültürümüze önemli katkılarda bulunmuştur. Bundandır ki çağlar ötesine verdiği mesajlarıyla eserleri millî kültürümüze bir pınar gibi akmaya devam edecektir. "Ben giderim adım kalır." diyen Veysel'i unutmak mümkün olmayacak, her daim gönül dostları adını hatırlayacaktır.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Ömer Bey...

22.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinin sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Urfa ile Suruç arasındaki 16 kilometrelik yol ölüm yoluna dönmüştür. Karayolları Genel Müdürlüğü ne zaman görevini yapacaktır? Urfa'daki ilçelerimizin arasında Suruç ilçesine yaklaşım âdeta düşmanca. Çiftçilerimizin arazilerini su basmıştır, şu an onlarca köy su altında, ekilen tarım arazileri maalesef biçilememektedir. Devlet Su İşleri ne yapmaktadır, Tarım Bakanlığı ne yapmaktadır? Bu, Suruç'a olan yanlış yaklaşımdan bir an önce dönülmelidir, 16 kilometrelik yol derhâl yapılmalıdır, ölümlerin önüne geçilmelidir. Urfa'nın Suruç ilçesinin tarım çiftçilerinin de sorunları bir an önce halledilmelidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Güner...

Sayın Yalım...

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Meclis Başkan Vekilleri ve Grup Başkan Vekilleriyle yapılan toplantıda İç Tüzük'e bağlı kalma ve 20 kişiye söz verme noktasında bir kabulün söz konusu olduğuna fakat sisteme giremeyen milletvekillerinin taleplerini de yerine getireceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, geçen hafta Meclis Başkanımızın Başkanlığında Meclis Başkan Vekillerinin, Grup Başkan Vekillerinin katıldığı toplantıda özellikle İç Tüzük'e bağlı kalmamız konusunda bir karar birliği oluştu. 20 kişiye söz vereceğimiz noktasında bir kabul söz konusu. Şimdi bazı arkadaşlar sisteme giremediklerini ifade ediyorlar, tabii, haklı olarak yine söz istiyorlar; o bakımdan, bu talepleri yerine getireceğim.

İmam Hüseyin Filiz, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Adıyaman'ın Gölbaşı ilçesindeki üniversite öğrencilerinin yurt sorununa ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1998 yılında Gaziantep Üniversitesine bağlı olarak kurulan Gölbaşı Meslek Yüksekokulu, Adıyaman İl Özel İdaresince tahsis edilen ve o zamanlar atıl durumda olan Vali Selahattin Onur yerleşkesinde mevcut binalar tamir edilerek 1999-2000 akademik yılında eğitim öğretime açılmış, yerleşke içindeki apart odalar da yurt hâlinde düzenlenmişti. 2006 yılında Adıyaman Üniversitesine bağlanan meslek yüksekokulu yerleşkesinin bir süre önce Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünün talebiyle Adıyaman Valiliğince üniversiteden geri alınmasıyla öğrenciler yurtsuz kalmışlardır. Gölbaşı ilçesinde öğrencilerin kalacağı başka bir yurt binası yoktur. Sorunun ivedi çözümü için şu anda atıl hâlde bulunan apart odaların yurt olarak kullanılmak üzere yeniden düzenlenmesini ve sorunun temelden çözülmesi için de Kredi Yurtlar Kurumunca ivedilikle programa alınarak bir yurt binası yapılmasını gençlerimiz adına talep ediyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – İrfan Kaplan...

24.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Gaziantep'in Alpaslan ve Fıstıklık Mahalleleri arasında üst geçit yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçim bölgem Gaziantep'in Alpaslan ve Fıstıklık Mahallesi arasında sıklıkla ölümlü ve yaralanmalı kazalar meydana gelmektedir. Basına ve kamuoyuna yansıyan haberlere göre son bir ayda 3 vatandaşımız bu bölgede geçirdiği trafik kazasında yaşamını yitirmiştir, onlarca yaralanmalı kaza meydana gelmiştir. Alpaslan Mahallesi'nde market, AVM gibi ticari yerler olmadığından mahalle sakinleri Fıstıklık Mahallesi'ne gitmek zorunda kalmaktadırlar. Özellikle sabahları ve iş çıkışlarında oldukça trafik yoğunluğu olan bu bölgeye acilen bir üst geçit yapılması gerekmektedir. Meclis kürsüsünden ilgililerin bu konuya hassasiyet göstermelerini diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Beyler, bir dakika talebi olmasın, 20 kişiyle sınırlı.

Olca Kılavuz...

25.- Mersin Milletvekili Olca Kılavuz'un, Mersin Büyükşehir Belediyesi ve diğer CHP'li belediyelerde işçi kıyımı yaşandığına ilişkin açıklaması

OLCA KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mersin Büyükşehir Belediyesi ve diğer CHP'li belediyelerde tarihin en büyük işçi kıyımı yaşanmaktadır. Vatandaşın ve milletini sevmenin suçu, ülkücü ve milliyetçi olmanın ise işten çıkarılmaya gerekçe olduğu CHP'li belediyelerde yapılan zulümler asla unutulmayacaktır. İnsanların helal lokmasına göz dikmek hak mıdır? Emekçilerin ekmeğine kan doğramak hukuk mudur? Anne babaları işsiz, masum çocukları ise çaresiz bırakmak reva mıdır? Sosyal demokrat geçinip emeğin düşmanlığını yapan, konu emekçi olunca faşizmin dik âlâsını uygulayan bu zihniyet tarih karşısında suçlu, millet vicdanında mahkûm olacaktır.

BAŞKAN – Semiha Hanım, buyurun.

26.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, iç işlerimize burnunu sokmaya çalışanların Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı ve dik duruşu sayesinde geri adım attığına ve Âşık Veysel'in doğumunun 127'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

İç işlerimize burnunu sokmaya çalışanlar Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı ve dik duruşu sayesinde geri adım attı. Türkiye'nin eski Türkiye olmadığını, tehditlere asla pabuç bırakmayacağını ve dik duruşunun ne demek olduğunu dosta düşmana bir kez daha güçlü bir biçimde gösterdiği için, ülkemizin gücüne her alanda güç katan liderimiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum.

Yüz yirmi yedi yıl önce dünyaya bir Veysel geldi "Ben giderim adım kalır/ Dostlar beni hatırlasın..." ve birçok dizesiyle gönüllere taht kurdu, dostları onu hiç unutmadı. Hemşehrimiz, ünlü halk ozanımız Âşık Veysel'i saygıyla anıyor, Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi de söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Buyurun.

27.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kuzey Irak'ın Avasin bölgesinde şehit olan Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman'a Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve yaralı askerimize de acil şifalar dilediğine, Sağlık eski Bakanı Osman Durmuş'un ölüm yıl dönümüne, Ziya Gökalp'ın 97'nci ölüm yıl dönümüne, İYİ Partinin 4'üncü kuruluş yıl dönümüne, asgari ücretin döviz kuru karşısında erimeye devam ettiğine, Kocaeli Gebze Eskişehir'daki balıkçıların sorunlarına, Çankırı'daki üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ve TBMM "web" sayfasında "Birleşmiş Türkiye" şeklindeki hatalı yazımın düzeltilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kuzey Irak'ın Avaşın bölgesinde yürütülen operasyonda el yapımı patlayıcının infilak etmesi sonucu İstihkâm Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman şehit düştü, 1 askerimiz de yaralandı. Kahraman Mehmetçik'imize Yüce Allah'tan rahmet, ailesi ve yakınlarına başsağlığı diliyorum; yaralı askerimize de acil şifalar diliyorum. Şehidimizin ruhu şad, mekânı cennet olsun, aziz milletimizin başı sağ olsun.

Bugün, 57'nci Hükûmetin Sağlık Bakanı, değerli ağabeyimiz Osman Durmuş'un ölüm yıl dönümü. Merhum Osman Durmuş'u vefatının 1'inci yılında saygıyla anıyorum. Allah'tan bir kez daha rahmet diliyoruz kendisine.

Türk milliyetçiliğinin temellerini atan, fikirleriyle cumhuriyetin kuruluşunda yer alan ilk Türk sosyoloğu ve fikir sanat adamı Ziya Gökalp'ı vefatının 97'nci seneidevriyesinde rahmetle ve minnetle anıyoruz.

Dün büyük zorluklarla ve gayretüstü bir mücadeleyle demokrasiyi, hukuku, adaleti ve muasır medeniyet seviyesini hedef alarak kurulan partimizin, İYİ Partinin 4'üncü kuruluş yılını idrak ettik. Kuruluş yıl dönümümüz ülkemize ve aziz milletimize hayırlı olsun. "Kuramaz." dediler, kurduk; "Devam ettiremez." dediler, ettirdik; engelleri aşı aşı, bariyerleri devire devire inandığımız yolda yürüdük ve başardık. Bugün milletimizin gönlünde yer ederek Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen güçlü bir siyasi parti konumuna geldik. Aynı kararlılıkla iktidar olmak için çığ gibi büyümeye ve hızla koşmaya devam ediyoruz. Bu sebeple 25 Ekim 2017 tarihi Türk siyaseti açısından bir dönüm noktası olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – İYİ Partinin kuruluşuyla beraber Türkiye'de özgür ve ilkel siyaset alanı açılmış, İYİ Parti Türkiye'den göç etmek isteyen gençlere, alım gücü azalan ve ekonomik sıkıntılarla boğuşan memura, çiftçiye, işçiye, emekliye yani toplumun tüm kesimlerine umut olmuştur. Her türlü iftiraya ve hakarete rağmen dimdik duran Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in öncülüğünde, hak ve hukuk yolundan ayrılmadan, milletimizin kutsalı, onuru, özgürlüğü ve mutluluğu yolunda gerekirse cefa çekmeye hazır neferler olarak mücadelemizi azimle sürdürmeye devam edeceğiz.

Asgari ücret döviz kuru karşısında erimeye devam ediyor. Artan döviz kuruyla birlikte asgari ücret bir günde 299 dolardan 293 dolara geriledi yani asgari ücretlinin maaşı yirmi dört saatte 6 dolar birden düştü. Diğer bir ifadeyle, sabah evden çıkan bir asgari ücretli akşam eve gittiğinde cebindeki paradan 57 lira kayboldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Dolar arttıkça peynirden yumurtaya, etten tavuğa tüm gıda ürünlerine zam geliyor. Doların durdurulamaz yükselişi vatandaşlarımızın alım gücünü gittikçe azaltıyor. Kur arttıkça milletimiz fakirleşmeye devam ediyor. On dokuz yıllık iktidarınızla övünüyorsunuz, on dokuz yılın sonunda geldiğiniz nokta maalesef bu.

Gebze Eskişehir'a gittiğimizde orada balıkçılık yapan, daha doğrusu balıkçılık yapmaya çalışan kardeşlerimizi ziyaret ediyoruz. Geçtiğimiz günlerde yine oradaydık. Balıkçılıkla geçinmeye çalışan kardeşlerimizin hâlini hatırlını sorduk ama gerçekten bir sorduk bin ah işittik. Artık, balığa çıkmadıklarını söylüyorlar, balık tutamadıklarını söylüyorlar. Niye biliyor musunuz? Çünkü o bölgedeki balıkçılarımıza ceza kesiyorlar. Ceza kesilmesinin sebebi ne? Orada "Karaçalı" denilen bir alan var, Osmangazi Köprüsü'nün olduğu yer, balık geçişinin en çok olduğu yer orası. Köprü yapılmadan önce de balık tutuyordu balıkçılar orada ama şimdi, balık tutuyorlar diye ceza kesiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Köprü yapılmadan önce de balık tutuyorlardı, şimdi ceza kesiliyor yani "Burada balık tutmayın." deniliyor. Bu balıkçıların geçim kaynağı hiç kimsenin umurunda değil. Onların bize sorduğu soruyu ben burada sormak istiyorum: Ne olacak bu balıkçıların hâli, Eskişehir'daki?

Son olarak, Çankırı'dan söz etmek istiyorum. Çankırı Karatekin Üniversitesinde bir öğretim yılında yaklaşık 15 bin öğrenci öğretim görecektir ancak Çankırı'da öğrencilerin ikamet ve barınma ihtiyaçlarını karşılayacak yeterince öğrenci yurdu ve kiralık ev maalesef yok. Devlet ve özel yurtlar 3.500 ila 4 bin öğrenci barındırıyor, kiralık ev bulmak oldukça zor. "Eski Çankırı" diye adlandırılan yerleşim yerleri Karatekin, Fatih, Tabakhane, İncili Çeşme, Kırkevliler ve Karataş Mahallelerinde evlerin neredeyse tamamı fiziki ömrünü tamamlamış, insanların duramayacağı, barınamayacağı hâlde, harap durumda ve yüzde 40'ı boş durumda. Buralarda sit alanı olan yapılar korunmuş, süratle kentsel dönüşüm başlatılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, çok önemli başka bir konuya değinmek istiyorum konu haricinde.

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bugün gündemi milletvekillerimize gönderirken ister istemez Türkiye Büyük Millet Meclisinin "web" sayfasından alıntı yaptık ve milletvekillerimize gönderdik. Türkiye Büyük Millet Meclisinin "web" sayfasında yazdığı şekliyle okuyorum Sayın Başkan: "Birleşik Türkiye'nin ve millî güvenliğinin..." özürlü diliyorum, "Birleşmiş Türkiye'nin ve millî güvenliğinin..." Bu sehven yapılmış bir hataysa bunu ivedilikle düzeltin ama buradan maksat başka bir şeyse o maksadı sizden dinlemek isteriz. "Birleşmiş Türkiye" nedir? Neresi ayrıydı da siz birleştirdiniz? Bunu bize izah edin. Veyahut da sehven yapıldıysa lütfen vakit geçirmeden bunu düzeltin. Ben Sayın Meclis Başkanını aradım, buraya gelmeden önce özellikle bu konuyu bildirmek istedim. Yani sehven yapılmış bir hataysa lütfen düzeltin ama maalesef şu ana kadar zannediyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bitiriyorum. Müsaade ederseniz bitireyim.

BAŞKAN – Düzeltmişler.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Efendim?

BAŞKAN – Bu sizin yaptığınız açıklamayı düzeltmişler. Basılı gündem doğru basılmış...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yazılı evrakta düzeltildiğini gördük ama "web" sayfasında ben buraya inene kadar aynı bu şekilde duruyordu. Meclis Başkanını da arayıp bunun düzeltilmesi konusunda bir uyarıda bulunacaktım, şu ana kadar herhangi bir dönüş olmadı. Sehven yapıldığını düşünmek istiyorum aksi hâlde bizi çok sıkıntıya koyar, sizleri de tabii ki.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Arkadaşlardan gelen bilgi, yenilemişler.

Sayın Akçay, buyurun.

28.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Pençe-Yıldırım Harekâtı bölgesinde şehit olan Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman'a Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı ve yaralı askerimize de acil şifalar dilediğine, Ziya Gökalp'ın 97'nci ölüm yıl dönümüne, Aşık

Veysel'in doğumunun 127'nci yıl dönümüne, Sağlık eski Bakanı Osman Durmuş'un ölüm yıl dönümüne, bazı Batılı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar tarafından Türkiye aleyhinde yürütülen asılsız itham ve kara propagandalara ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

25 Ekim 2021'de yani dün Pençe-Yıldırım Harekât bölgesinde PKK terör örgütü tarafından döşenen el yapımı patlayıcının infilakı sonucunda askerimiz Piyade Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman şehit olmuş, bir askerimiz de yaralanmıştır. Hain saldırıda hayatını kaybeden şehidimize Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı, yaralı askerimize de acil şifalar diliyorum. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, dün, Türk milliyetçiliğinin ufku, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "fikirlerimin babası" olarak nitelendirdiği Ziya Gökalp'in vefatının 97'nci yıl dönümüydü. Ziya Gökalp, örsünün başında çevresine kıvılcımlar saçan bir demirci ustası gibi millî duyguların ateşini saçmış bir Türk milliyetçisi ve dava adamıdır. Başta "Türkçülüğün Esasları" olmak üzere ortaya koyduğu eserlerle tarih, kültür, medeniyet, millî vicdan kavramlarının izahını ve dilde, dinde, ahlakta, hukukta, felsefede millî vicdan kavramlarının izahını, siyasette millî tavrın ne olması gerektiğini ortaya koymuştur. Gökalp; Türklük, İslamlik ve çağdaşlaşma gibi kavramları "Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak" adlı eserinde izah etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesine fikirleriyle tesir eden büyük mütefekkir Ziya Gökalp'i rahmet ve şükranla anıyoruz.

Sayın Başkan, dün büyük ozanımız Âşık Veysel Şatıroğlu'nun doğumunun 127'nci yıl dönümüydü. Âşık Veysel sazıyla, sözüyle Türk kültürünün âşıklık geleneğini yaşatmış ve sonraki nesillere emanet etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Âşık Veysel tabiat sevgisini insan sevgisiyle bütünleştirmiş, Anadolu'yu şiirlerinin kalpgâhi yapmıştır. Âşık Veysel vatan, millet ve bayrak sevgisini ve bu sevgiden gurur duyulması gerektiğini birçok şiirinde dile getirmiştir. "Vatan Sevgisini İçten Duyanlar" şiirinde şu dizelerle öğüt verir: "Vatan bizim, ülke bizim, el bizim / Emin ol ki her çalışan kol bizim / Ay yıldızlı bayrak bizim, mal bizim / Söyle Veysel öğrenerek, överek." Âşık Veysel'i bir kez daha rahmet ve şükranla anıyoruz.

Sayın Başkan, bugün 21'inci ve 23'üncü Dönem Kırkkale Milletvekiliyiz ve eski Sağlık Bakanı Ağabeyimiz Profesör Doktor Osman Durmuş'un vefatının 1'inci yıl dönümüdür. Merhum Osman Durmuş başarılı çalışmaları ve mütevazı duruşuyla Türk milletinin takdirini kazanmış mümtaz bir devlet ve siyaset adamıydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Merhum Osman Durmuş Hocamızı rahmetle anıyoruz.

Sayın Başkan, Türkiye'ye düşmanlık güden birtakım odaklar yeniden harekete geçmiş, ülkemize yönelik organize ve senkronize saldırılara tevessül etmektedirler. Bazı Batılı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar yayınladıkları düzmece raporlar ve yaptıkları küstah açıklamalarla düşmanlıklarını bir kez daha ortaya çıkarmışlardır. 18 Ekim 2021'de büyükelçilerin müşterek açıklamasıyla başlayan sistematik saldırılar 19 Ekim 2021'de Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan Türkiye Raporu'yla devam etmiştir. Yine, 21 Ekimde Mali Eylem Görev Gücünün Türkiye'nin gri listeye alındığını açıklamasıyla kaos planının son perdesi aralanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Anlaşılan o ki Garp cephesinde yeni bir şey yok. Darwinist, ırkçı, sömürgeci, materyalist Batı'nın ülkemize düşmanlığı aynen devam etmektedir. Türkiye'nin terörle mücadelesini orantısız ve gereksiz bulan odaklar etkin ve kararlı terörle mücadelemizi baltalamaya çalışmakta, teröristlere kol kanat germektedirler. Emperyal odaklar "demokrasi" ve "insan hakları" kisvesi altında terör örgütlerini eğit donat faaliyetleriyle açıkça desteklemekte ve finanse etmektedir. ABD Temsilciler Meclisinde 26 Eylül 2021'de onaylanan 2022 savunma bütçesinin 177 milyon dolarının terör örgütü PKK/YPG'ye tahsis edilmesi bunun açık göstergelerindendir. Türkiye terör örgütlerinin kuyruğuna basmakta, yankıları ne hikmetse Batı'dan gelmektedir. Batılı ülkeler başkentlerinde terör örgütlerine ofisler açarak, teröristleri uluslararası kuruluşların özel odalarında ağırlayarak Türkiye'nin üzerinde kılıç sallamaya tevessül etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun toparlayınız Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye PKK/YPD, FETÖ, DAESH başta olmak üzere bütün terör örgütleriyle en etkin mücadele yürüten ve en çok bedel ödeyen ülkedir. Türkiye aleyhinde yürütülen bütün faaliyetler, asılsız itham ve kara propagandalar ayaklarımızın altındadır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

29.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Türkiye'nin hukuka uymak durumunda olduğuna ve büyükelçiler meselesinde de önce sinirlenmiş gibi yapıp sonra geri adım atmanın ancak bu iktidarın yapabileceği bir şey olduğuna, Zerdeştan Kalesi'ne reklam araçları konulmasının doğru olmadığına, cezaevlerinde işkencenin sistematik bir hâl aldığına ve bunu asla kabul etmeyeceklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, büyükelçiler meselesi her ne kadar kapatılmış gibi görünüyorsa da daha uzun süre tartışılmaya devam edecek. Hakikaten, bu olayı izah etmek, anlamak aslında bütün ayrıntıları değerlendirmekten geçiyor. Açıkçası, iktidar partisi ve Cumhurbaşkanı, ben sinirlenince bütün toplum da sinirlensin, hakaret edince herkes hakaret etsin, ben bir U dönüşü yapınca da herkes birden yine beni alkışlasın... Her hâlükârda bir alkışlanma ihtiyacı var. Büyükelçiler meselesinde kendi kendilerine çıkıp "Ey bilmem neler neler..." diyerek "persona non grata" istenmeyen insan -onlar adam diyor ama- olarak niteleyebileceğimiz uluslararası bir mesele gündeme geldi. İki gün dolar fırladı, yükseldi, milyonlarca insan daha çok yoksullaştı, bütün dünya bu krizi konuştu. Ne oldu sonra? Özeti şu; Erdoğan dedi ki: "İç işlerimize karışamazsınız." Büyükelçiler de dediler ki: "Zaten biz sizin iç işlerinize karışmıyoruz ki, biz hukukun gereğini söylüyoruz." Sonra Erdoğan yine dedi ki: "Tamam, olumludur, kalabilirsiniz."

Şimdi, dünden beridir manşetlerin bini beş para açıkçası. Financial Times başta olmak üzere bütün uluslararası basın bu olayı "Erdoğan geri adım attı." diye duyururken Sabah gazetesi "Büyükelçiler geri adım attı." diyor. Burada sorun şu: Türkiye hukuka bağlı mı, değil mi? Burada mesele hukuktur. Avrupa Parlamentosu açıklama yaptı; Erdoğan'ın hedef gösterdiği 10 büyükelçiye yönelik tedbirlerin anlaşılmasız ve mesnetsiz olduğunu belirterek Kavala kararının AIHM tarafından verildiğini hatırlattı. Kavala kararını, Demirtaş kararını büyükelçiler vermedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Bu kararları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi verdi. Şöyle bir dünya yok: Türkiye diyecek ki "Ben istediğim sözleşmeyi imzalıyorum ama gereğini yerine getirmiyorum; Anayasa'ya 90'ıncı madde gibi bir madde de

koyuyorum, yine hukuku uygulamıyorum; dünya da tıpış tıpış bana uyacak.” Türkiye hukuka uymak durumundadır ve büyükelçiler meselesinde de şimdiye kadar Türkiye'nin aklıyla alay etmeye çalışan iktidar bloku, iktidar gücü, dünyanın aklını da hafife almaya çalıştı ama şunu unutmasınlar: İki artı iki dört eder. İstedikleri kadar söylesinler, krizi kendileri yarattı, kendileri batırdı ve önce sinirlenmiş gibi yapıp sonra geri adım atmak ancak bu iktidarın yapabileceği bir şey.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş,

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, tarihî bir bölgemiz var; UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alan üç bin yıllık bir geçmişe sahip olan Zerzevan Kalesi aynı zamanda Roma İmparatorluğu'nun doğuda son garnizonu olan Mithras Tapınağı'na sahip tarihî bir yerdir, gidenler bilirler. Her yıl oraya on binlerce turist akın eder ve son bir yılda da 1 milyona yakın insanın ziyaret ettiği kalede kazılar hâlâ devam ediyor. Dün, bir görüntü ulaştırıldı bize, kalenin en merkezî yerine taştan ve üzerinde Göktürk alfabesiyle bir şeylerin yazılı olduğu metal bir blok dikilmiş. Bu, tarihe nasıl bir saygısızlık; bu, nasıl bir hadsizlik ve terbiyesizlik anlamak mümkün değil. Yaptığımız araştırmalarda metal bloğun Türkiye'nin Millî Uzay Programı'nın tanıtımının bir parçası olarak oraya yerleştirildiğini öğrendik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu valilik bilgisinde mi yapıyor, bilmiyoruz ve açıkçası her kafasına esen tarihî bölgelere böyle metal bloklar ya da reklam araçları koyamaz. Zerzevan, hassas ve çalışmaların sürdüğü bir yer. Bu yılın Zerzevan yılı olması başvurusu varken UNESCO'ya, bu tarz şeylerin doğru olmadığını belirtmek istiyoruz.

Sayın Başkan, cezaevlerindeki sorunlar, işkenceler, kötü muameleler hiçbir şekilde bitmiyor. Bugün, yine sayısız başvuru aldık. Biraz önce gelen bilgiler, Silivri'de yine mahpuslar sürgün ediliyor, koşullar darmadağın edilmiş ve halay çekmek artık bir disiplin suçu olarak -herhâlde- yönetmeliğe mi yazıldı, kanunlara biz bilmeden mi dercedildi onu bilmiyoruz. Yine, yüzlerce kişiye halay çektikleri için disiplin soruşturması açılmış. Yine, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanımız Selçuk Mızraklı'nın odasının kapısında şu an gardiyanların beklediği haberi geldi. Sebep neymiş?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Beştaş

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bünyan Cezaevinde, aralarında Selçuk Mızraklı'nın da olduğu siyasi mahpusların koşullarının arasına İŞİD'liler yerleştirilmek isteniyor, bunu durdurun diyoruz.

Başka bir mesele: Vekilimiz de söyledi, dün Şırnak Cezaevine gece yarısı bir baskın oldu ve 16 gardiyan ciddi bir saldırı yaptı, kollar kırıldı, burunlar kırıldı, iç kanama geçiren mahpuslar var ve açıkçası doktordan döndükten sonra da tek kişilik hücreye alınmışlar. Sebep neymiş? Ayakta sayım vermiyormuşlar.

Başka bir mesele: Erdal Emeç, 36 yaşında ve dokuz yıldır cezaevinde, Espiye L Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumunda tutuluyor. Dizindeki lif yırtığı ve çapraz bağların kopması sonucu beş yıldır yürüyemiyor Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Toparlıyorum Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum.

Garip bir mesele söyleyeceğim: Bu, ortopedi doktoruna gitmiş Giresun'da, muayene olmuş; tomografi bölümündeki doktor kendisine önce hakaret etmiş, sonra da fiziki şiddete maruz bırakmış, “Seni lime lime edeceğim, ameliyat kâğıdın elimde.” demiş. Yakınları bunları bize aktardı. Totalde şunu söylüyorum: Şırnak, Espiye, Silivri, Bünyan ve daha birçok cezaevinde işkence merkezleri şeklinde -Erdal Emeç de dâhil- şu anda faaliyet yürütüyorlar. Adalet Bakanlığına sayısız çağrı yapıyoruz, iktidar grubuna sayısız çağrı yapıyoruz: Artık cezaevlerinde hasta mahpusları tek tek öldürerek mi dışarı çıkaracaklar? İşkence bir sistematik hâl aldı da haberimiz mi yok, kararı mı alındı? Bunları asla kabul etmeyeceğiz, buna geçit vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sonra da kimse hukuka uymamızı istemesin –demesinler- çünkü hukuksuzluğun tarihini yazıyorlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Pençe-Yıldırım Harekâtı bölgesinde şehit olan Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman'a Allah'tan rahmet, milletimize ve ailesine başsağlığı dilediklerine, Asistan Doktor Rümeysa Şen'in ölümüne yoğun iş yükü ve uykusuz nöbetlerin yol açtığına, sağlık çalışanlarının sorunlarıyla ilgili bir araştırma komisyonu kurulması noktasında bütün gruplardan destek beklediklerine, İYİ Partinin 4'üncü kuruluş yılı dönümüne, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun kuzeni Mehmet Soylu'nun yolsuzluk soruşturmasının yürütüldüğü SGK Teftiş Kurulu Başkanlığına Süleyman Soylu'nun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı dönemindeki Hukuk Müşaviri Oğuzhan Tekin'in atanmasını herkesin vicdanına bıraktığına ve İstanbul'da ve Ankara'da 2 no.lu Baronun kurulması için kamu avukatlarına baskı yapıldığına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Pençe-Yıldırım Harekât bölgesinde el yapımı patlayıcının patlaması sonucu İstihkâm Uzman Çavuşumuz Yunus Emre Yalman şehit oldu. Şehidimize Allah'tan rahmet, milletimize ve ailesine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz.

Bir başka şehidimiz sağlık emekçilerimizden. Ankara Şehir Hastanesindeki otuz altı saatlik nöbetinin ardından evine giderken kendi kullandığı araçta uyuduğu anlaşılan Asistan Doktor Rümeysa Şen bir trafik kazasına karıştı ve hayatını kaybetti. Yoğun iş yükü ve uykusuz nöbetler bu kaçınılmaz sonu hazırlamıştı. Çok sayıda sağlıkçı milletvekilimizin konuya dikkat çeken uyarıları, basın toplantıları, soru önergeleri, araştırma komisyonu kurulması önergeleri sürekli bu Mecliste reddedildi ya da cevapsız bırakıldı. Geçmişte sağlık sisteminde yapılan görece iyileştirmelerle övünenlerin görmesi gereken bir durum var ki sağlık sistemimiz çöktü, insanlar sağlığa erişemiyor, hastanelerde kuyruklar var; sağlık çalışanları mutsuz, umutsuz, son derece yorgunlar ve son derece üzgünler. Bu konuda yarın Meclis gündemine bir araştırma komisyonu kurulması talebini getirmeyi düşünüyoruz. Daha beter olaylar yaşanmadan, Türkiye'nin sağlık sisteminin fotoğrafının çekileceği ve sağlık emekçilerinin kendi sağlıkları, hayatları ve insani şartlarda çalışmalarını için gerekli düzenlemelerin birlikte kararlaştırılacağı bir araştırma komisyonu kurulması noktasında bütün gruplardan destek bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İttifak ortağımız İYİ Partinin 4'üncü kuruluş yılı dönümü. O süreçte her türlü engellemeyi kendi iradeleri, üyelerinin ve onlara umut bağlayan seçmenlerinin kararlılığı, azimleri ve Cumhuriyet Halk Partisinin dayanışmasıyla hep

birlikte aşmıştık. İYİ Partinin 4'üncü yaşını kutluyor, Türkiye siyaset hayatında uzun yıllar birlikte olmayı ve ittifak ortağımızla beraber Türkiye'ye çok önemli hizmetler yapmayı ümit ediyor, kendilerini kutluyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun kuzeni Mehmet Soylu'nun yakın zamana kadar ortağı olduğu soruşturma başladıktan beş ay sonra istifa ettiği, 1 milyar liralık bir yolsuzluk soruşturması Sosyal Güvenlik Kurumunda yürütülüyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Kurumdan bize gelen çağrıları, isyanı, korkuyu burada dile getirmiştiniz. Dediler ki: "Teftiş Kurulu Başkanlığıyla ilgili yönetmelik değişikliği hazırlıyorlar ve kendilerince bir başkan koyup bu soruşturmayı kapayacaklar. Sağlık Bakanlığının kodları ile SGK kodlarını değiştirip normalin çok üzerinde paralar tahsil eden bu kurumu koruyacaklar." Ben de buradan bu yönetmelik değişikliğine dikkat çekmiştim. O yönetmelik değişikliği, korkulduğu gibi, yapıldı ve dün akşam SGK Teftiş Kurulu Başkanlığına Süleyman Soylu'nun Bakanlığı döneminde kendisinin hukuk müşavirliğini yapan kişi atandı, kendisi Oğuzhan Tekin'dir ve bütün şüpheler haklı çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - SGK'de, teftişten gelmeyen, dışarıdan gelen bir hukukçu, Süleyman Soylu'nun hukuk müşaviri, AK PARTİ'nin milletvekili aday adayı birisi oraya getirildi. Şimdi, Süleyman Soylu'nun kuzeninin firmasının soruşturmasına dikkatle bakalım bakalım. Herkesin vicdanına bunu bırakıyorum. On beş gün önce bu isimleri ben burada söyleyip tutanaklara emanet etmiştim.

Son konumuz, Sayın Başkan, 2. Baro. Geçen sene alelacele buradan geçirirken dedik ki: "Yanlış yaparsınız, baroları siyasileştirsiniz; ak barolar çıkar, milliyetçi baro çıkar, sosyal demokrat baro çıkar, osu çıkar busu çıkar." Avukatlar bu oyuna gelmediler. İstanbul'da ve Ankara'da ite kaka 2. Baronun kurulması için -baronun yapısına bakın- bütün kamu avukatlarına baskı yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ankara'daki baskılar öyle noktalara geldi ki geçen hafta, BOTAŞ'ın 24 sözleşmeli avukatından İstanbul, Ankara 2. Barosuna kaydını yaptırmayan son 7 kişinin de sözleşmesi feshedildi. Ben gördüm; "Benim." diyen AK PARTİ'li milletvekilimle benim odamda yarın sabah görüşelim. Diyor ki: "BOTAŞ'ın hukuk müşaviri 7 kez aradı. 'Son ihtar, seni seviyoruz, iyi çalışıyorsun ama eğer 2. Baroya geçmezsen sözleşmeni feshedeceğiz.' dedi." Diyor ki: "Gözyaşları içinde dosyaları topluyorum, sözleşmemi feshettiler." BOTAŞ'ta 2. Baroya kayıtlı olmayan sözleşmeli bir avukat kalmadı. Ey on dokuz yıl öncesinin kendine "erdemliler hareketi" diyenleri, ekmekle oynamaya mı geldiniz, kul hakkı yemeye mi geldiniz? (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bir kişi istiyorum, çıkın ve deyin ki: "2. Baro baskısıyla ekmekle oynamıyoruz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiyor Sayın Başkanım.

Çağırılalım, nerde diyorsanız; benim odamda, sizin odanızda, Ankara Barosunda, AK PARTİ Genel Merkezinde, Sayın Naci Bostancı'nın odasında... BOTAŞ'tan 2. Baroya kaydolmayana son ihtar, 6 telefon... "Herkes gelir söylerim." diyorlar. Bu kadar ekmekle oynamak, bir meslekle oynamak, insanların çoğunun çocuğunun rızıkıyla oynamak, inat uğrunda yapmak, baroyu yandaşlaştırmak için yapmak; bu mu sizin siyasetiniz?

Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Elitaş, buyurun.

31.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, cumhuriyetin 98'inci kuruluş yıl dönümünü kutladığına, gündemde bulunan asker göndermeyle ilgili tezkerele ve İstanbul'da ve Ankara'da 2 no.lu Baronun kurulması için kamu avukatlarına baskı yapıldığıyla ilgili bir haksızlık varsa bunun takipçisi olacaklarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hayırlı haftalar diliyorum.

Bu hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi salı ve çarşamba günleri çalışacak; 29 Ekim Cuma günü cumhuriyetimizin kuruluşunun 98'inci yılı münasebetiyle perşembe günü tatil olduğundan Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmayacak. Ben şimdiden cumhuriyetimizin 98'inci yılını kutluyorum, nice yüzyıllar cumhuriyetin ilelebet devam edeceğini ifade ediyorum.

Bugün 2 tezkere görüşeceğiz. Bu tezkerelerden biri, Türkiye'nin güvenliği açısından çok önemli bir tezkere, Irak ve Suriye'yle ilgili. Biliyorsunuz Mart 2003 tarihinde Irak'ın parçalanmasıyla birlikte komşumuz olan ülkeler uygun bir ortam, yeşerebilecek bir mekân bulduklarından dolayı Türkiye'yi kısaca almak, terör devletçikleri kurmak, Türkiye'deki huzur ve kardeşliği ortadan kaldırmak için girişimler, oluşumlar oluşmasına büyük bir meydan bırakmıştı. O günden bu tarafa Irak'ın kuzeyinden veya komşu ülkelerden Türkiye aleyhine yapılacak her türlü faaliyetleri, sınır ötesi harekâtı da göze alarak veya düşünceler engelleyeceğimizin kararlı duruşunu ortaya koyduk. Yine, aynı kapsam içerisindeki, -ikinci ülkeyle ilgili tezkeremiz- Suriye'de ortaya çıkan, 2011 yılında başlayan ve on yıldır devam eden, bir taraftan PKK terör örgütünün, öbür taraftan DEAŞ terör örgütünün Suriye'nin kuzeyinde, Türkiye'nin güneyinde mikro devletçikler kurarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - ...ülkemizin millî birliği ve bekasını engellemeye çalışan, iç kargaşalar ortaya çıkarmaya hevesli mikro devletçiklerin, büyük devletlerin oyuncağı olmuş örgütlere, terör örgütlerine -başta PKK, DEAŞ, YPG gibi örgütler olmak üzere- meydan vermemek, fırsat vermemek üzere Türk Silahlı Kuvvetlerine yetki veren tezkereyi görüşeceğiz. Arkasından, Birleşmiş Milletler kapsamında, UNIFIL çerçevesinde bir tezkereyi de -devam edip- görüşeceğiz. Türkiye'nin bekası, birliği ve beraberliği için, bütünlüğü için, geleceği için -umuyorum ve diliyorum ki- seçilmiş milletvekillerimizin bu tezkerede de olumlu oy vereceklerini düşünüyorum. Hiç kimse terör örgütü destekçisi değildir, olduğuna da inanmıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Bu Parlamento içerisinde terör örgütü destekçilerinin yaşamayacağını, barınmayacağını... Hiçbir milletvekilinin de bu konuda öyle düşündüğü kanaatinde değilim. Biraz önce Sayın Özgür Özel'in ifade ettiği, bir resmî kurumun "2 no.lu Baroya üye olmadığın takdirde senin avukatlık sözleşmeni iptal ediyoruz." hükmünün, böyle bir ifadenin doğru olmadığına inanmak istiyorum; varsa, gerekli işlemler yapılacaktır. Nasıl ki Sayın Kılıçdaroğlu'nun yerel seçimlerde "Namus sözü veriyorum, hiçbir işçi, AK PARTİ'li veya başka bir partiden olduğundan dolayı, atanan bir işçi işsiz kalmayacaktır."

diye ifade ettiğine... Biz nasıl ki bu şekilde ifade ediyorsak... Nitekim, bununla ilgili diğer belediyelerin yaptığı icraatlarda Sayın Kılıçdaroğlu'nun namus sözünü hatırlattıysak, eğer bu konuda BOTAŞ herhangi bir şekilde baroyu öne sürerek birinin sözleşmesini iptal ediyorsa yanlış yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Yetkili merciler ve ilgililer de bunun üzerine düşeceklerdir. Şahsen ben böyle bir haksızlık varsa takipçisi olacağımı ifade etmek istiyorum.

Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, hoşgörünüze sığınarak, çok önemli bir mesele var, bir dakikada toparlayayım.

BAŞKAN – Buyurun.

32.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Deniz Poyraz davasıyla ilgili ayrıntıları mutlaka öğreneceklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Deniz Poyraz İzmir il binamızda katledildi, katili Onur Gencer tutuklu ve dün, önceki gün Onur Gencer'in, katliam haftası dâhil, defalarca İzmir Emniyet Müdürlüğüyle görüştüğü ortaya çıktı; avukatlar hemen başvuru yaptı mahkemeye, ses kayıtlarını ve diğer ayrıntılarını istedi fakat mahkeme reddetti. Bir katil, Türkiye'nin 3'üncü büyük partisinin il binasını basarak genç bir kadını katletti, öncesinde defalarca Emniyetle görüşmeleri ispatlandı ve biz iktidar grubuna sesleniyoruz: Emniyetle ne görüştü, kiminle görüştü, nasıl görüştü, bu ayrıntıları mutlaka öğreneceğiz ve bu konuda önümüz kesilmesin çünkü vazgeçmeyeceğiz.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

Okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) Türk Grubunun AK PARTİ Grubu kontenjanından İstanbul Milletvekili İsmet Uçma'nın vefatı nedeniyle boşalan üyelik için AK PARTİ Grubu Başkanlığınca İstanbul Milletvekili Erol Kaya'nın aday gösterildiğine ilişkin tezkeresi (3/1706)

22/10/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesine göre; Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) Türk Grubunun Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ) Grubu kontenjanından İstanbul Milletvekili İsmet Uçma'nın vefatı nedeniyle boşalan üyeliğe, AK PARTİ Grup Başkanlığınca İstanbul Milletvekili Erol Kaya aday gösterilmiştir.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Anayasa'nın 92'nci maddesi kapsamında sunulan (3/1704) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine; bu birleşimde gündemin "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" kısmında yer alan işlerin tamamlanmasına kadar çalışmaların sürdürülmesine ilişkin önerisi

No: 66

26/10/2021

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulu'nun 26/10/2021 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda, Anayasa'nın 92'nci maddesi kapsamında sunulan (3/1704) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesi; bu birleşimde gündemin "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" kısmında yer alan işlerin tamamlanmasına kadar çalışmaların sürdürülmesi önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Özgür Özel

Cumhuriyet Halk Partisi

Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay

Milliyetçi Hareket Partisi

Grubu Başkan Vekili

Mustafa Elitaş
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili
Hakkı Saruhan Oluç
Halkların Demokratik Partisi
Grubu Başkan Vekili
Lütfü Türkkan
İYİ Parti

Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen Cumhurbaşkanlığı tezkerelerinin görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci sırada yer alan, (3/1704) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ni okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

2.- Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler

istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve son olarak 7/10/2020 tarihli ve 1266 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla 30/10/2021 tarihine kadar uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2021 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1704)

16 Ekim 2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan gelişmeler ve süregiden çatışma ortamının millî güvenliğimiz açısından taşıdığı risk ve tehditler artarak devam etmektedir.

Türkiye, komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikrarının korunmasına büyük önem atfetmektedir. Diğer taraftan, Irak'ta PKK ve DEAŞ unsurlarının varlığı sürdürmesi, etnik temelli ayrılıkçılığa yönelik girişimler, bölgesel barışa, istikrara ve ülkemizin güvenliğine doğrudan tehdit oluşturmaktadır.

Suriye'de, sınırlarımıza mücavir alanda, PKK/PYD-YPG ve DEAŞ başta olmak üzere, mevcudiyetini sürdüren terör örgütleri ülkemize, ulusal güvenliğimize ve sivilere yönelik eylemleri sürdürülmektedir. PKK/PYD-YPG, Suriye'de bölücü faaliyetlerine devam etmektedir. Harekât alanlarımızda tesis edilen sükûnet ve istikrarı korumak amacıyla, meşru ulusal güvenlik çıkarlarımızı doğrultusunda önlemler alınmaktadır. İdlip'te, Astana süreci çerçevesinde istikrar ve güvenliğin tesisine yönelik faaliyetlerimizi hedef alan risk ve tehditler devam etmektedir.

Bütün bu gelişmeler çerçevesinde, terörle Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya ve sahada gayrimeşru oldubittirli oluşmaya yönelik, millî güvenliğimize tehlike oluşturabilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı uluslararası hukuktan doğan haklarımızı doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması millî güvenliğimiz açısından hayati önem arz etmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2170 (2014), 2178 (2014), 2249 (2015), ve 2254 (2015) sayılı kararlarıyla, Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının teyit edilmiş olmasının ve yine 2170 (2014) sayılı Karar'da bu ülkelerdeki terör faaliyetlerinin kınanarak DEAŞ ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere 1373 (2001) sayılı Karar ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunulmuş olmasının ışığında, Türkiye'nin DEAŞ ve diğer terör örgütleriyle mücadele amacıyla oluşturulan uluslararası koalisyon bünyesinde iştirak ettiği faaliyetlerin sürdürülmesi de önem taşımaktadır.

Bu mülâhazalar ışığında, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve son olarak 7/10/2020 tarihli ve 1266 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla 30/10/2021 tarihine kadar uzatılan izin süresinin 30/10/2021 tarihinden itibaren iki yıl uzatılması hususunda gereğini Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım. Bu görüşmede siyasi parti gruplarına ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim. Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Az önce alınan karar gereğince, siyasi parti grubu adına yapılacak konuşmalar en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılacaktır.

Tezkere üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: İYİ Parti Grubu adına Ahmet Kamil Erozan, Bursa; Aytun Çıray, İzmir. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kamil Aydın, Erzurum. Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Hakkı Saruhan Oluç, İstanbul. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ahmet Ünal Çeviköz, İstanbul. Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İsmet Yılmaz, Sivas. Şahıslar adına Saliha Aydeniz, Diyarbakır; Özgür Özel, Manisa.

İYİ Parti Grubu adına ilk olarak Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kamil Erozan.

Süreniz on dakikadır.

Buyurun Sayın Erozan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; izin vererseniz öncelikle ben bu tezkerenin birtakım teknik kusurları üzerinde durmak isterim.

Bir defa –biraz evvel söylendi- bu, tek tezkere olmaması gereken bir metin. Dolayısıyla ben, bugünkü hâliyle bunu... Bizim başka vesilelerle ifade ettiğimiz gibi, nasıl torba kanunlar varsa bu, maalesef, biraz torba tezkere konumunda çünkü Irak'ta ve Suriye'de Türk Silahlı Kuvvetlerinden beklenen işlevler birbirinden çok farklı. Ayrıca, Suriye'deki İdlip gerçeği ve Mehmetçik'in karşı karşıya bulunduğu riskler Irak'tan farklılaştırılmasını gerektiriyor Suriye'nin.

İkinci dikkatimizi çeken husus, bu tezkerenin bir değil iki yıllık gelmiş olması. Başka örnekleri de vardır bunun geçmişte ama içinde bulunduğumuz konjonktürde garip bir tablo ortaya çıkıyor çünkü malumunuz, Cumhurbaşkanlığı seçimi 2023'te olacak, sizlerin AKP sıralarından söylediği gibi, hâlbuki bu tezkere Cumhurbaşkanının süresini de aşıyor, âdetâ Cumhurbaşkanının beklentisi... 2023'ten sonra da sanki görevde ve bu tezkerenin uygulayıcısı olacağını düşünüyor herhâlde Sayın Cumhurbaşkanı. Bu, demokratik nezakete de uymuyor, onun altını çizmek istiyorum.

Üçüncüsü, her yeni gelen tezkere bir evvelkinde başarısız olduğunun ifadesi. Başarılı olunsaydı yeni bir tezkereye gerek kalmazdı. Bu sefer yine geldi, demek ki bir evvelki dönemde, son bir sene içinde yapılanlardan bir sonuç alınamamış ki ayrıca, bu sefer iki seneliğine geldiğine göre, önümüzdeki dönemde yapılacak işlerin bir senede bitirilemeyeceğinin de altı çiziliyor maalesef bu tezkereyle.

Dördüncüsü, bir coğrafi tanım farklılığı var bu tezkerenin içinde. Bir önceki tezkerede PKK/PYD-YPG'nin Fırat'ın doğusunda bölücü gündemine hız verdiğinden söz edilirken bu kez "PKK/PYD-YPG Suriye'de yani Fırat'ın doğusu, batısı değil, Suriye'nin bütününde bölücü faaliyetine devam etmektedir." deniliyor. Şimdi, bu, ister istemez iktidarın o coğrafyadaki niyetleri konusunda hem bizde hem dışarıdan bu işi takip edenlerde mutlaka çeşitli ünlem işaretleri veya soru işaretleri yaratıyordu. "Bölücü" kelimesinin altını özellikle çiziyorum çünkü Fırat'ın doğusundan eğer "bölücü" olarak bahsediliyorsa şunun da altını çizmek durumundayım: Madem komşumuz Suriye'nin toprak bütünlüğünün risk altında bulunduğunu görüyoruz, çok şükür demem lazım ki artık iktidar da o bütünlüğün risk altına girdiğini görmüş demektir. Şunu da belirtmek isterim ki Suriye'de Cumhurbaşkanı siz sevseniz de sevmesiniz de Beşar Esad'dır. Beşar Esad, Arap âlemindeki konumunu güçlendirmeye ve giderek daha fazla ülke tarafından muhatap alınmaya başlamıştır. İktidar, ülkemizde maalesef hâlâ Esad'a "Esed" demeye devam etmektedir.

Bu tezkerenin son bölümlerine geldiğinizde hâlâ yabancı askerlere atıfta bulunan bir bölüm var yani Türkiye'de konuşlandırılacak yabancı askerlerden bahsediliyor. Ha, bunun Patriot füzeleriyle ülkemizde bulunan yabancı askerler olabileceğini düşünmek mümkünse de bunun hâlâ böyle arkaik bir cümle olarak bunun içinde bulunması ister istemez kafamızdaki soruları biraz daha bulanık hâle getiriyor ve ister istemez başka bir konjonktürde olsak dahi "Fransız mı, İngiliz mi, Amerikalı mı, Alman mı, Rus mu?" diye kafamızda ünlem işaretleri oluşuyor.

Biz İYİ Parti olarak, iktidarın Suriye politikasının yanlışlıklarını başından beri vurguladık. Terörizmle mücadele etmek ülkemiz açısından bir öncelik olmakla birlikte durum İdlib özelinde karmaşılaştı. Son dönemde Rusya'nın ülkemize yönelik yakınmaları da arttı ve "Moskova'da varılan mutabakatlar çerçevesinde üzerinize düşen görevi yerine getiremeyecekseniz gölge etmeyin bari." diyen bir Putin'le karşı karşıya kaldık. Putin'in 29 Eylül tarihinde Soçi'de baş başa yaptığı görüşmede bu hususu Sayın Erdoğan'a da söylediği Soçi sonrasındaki askerî harekâtlarda gözlenen artışla bir kez daha teyit edilmiş oldu. Söz konusu görüşmenin baş başa yapılmış olması bir hayra alamet değildir. Bürokraside bir laf vardır: "Birisini taltif edecekseniz herkesin önünde yapacaksınız, eğer eleştirecekseniz baş başa yapacaksınız." Benim gördüğüm, o baş başa yapılan görüşmenin arkasında mutlaka Putin'in birtakım eleştirileri vardır; aynı şey Biden için de geçerlidir, Amerika'da yapılan görüşmenin de baş başa yapıldığını hatırlatmakta fayda görüyorum.

Rusya'nın 29 Eylül tarihinden bu yana Esad'la birlikte yürüttüğü askerî faaliyetler bölgedeki Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarını da giderek risk altına sokmuştur. Nitekim, son günlerdeki saldırılar âdeta Türk gözlem noktalarının 150-200 metre ötesini nişan almaktadır. Ayrıca, iktidarın HTŞ ve onun kurduğu emirlik üzerinden İdlib'i yönetme çabası da Rusya'yı değil, başka ülkeleri de rahatsız eder bir boyuta erişmiştir. Daha da açık konuşayım: Türkiye'nin amacı, mutabakatlara uygun olarak silahlı aşırı unsurları ılımlı muhaliflerden ayırtmak ve ağır silahları toplamak mı, yoksa başta HTŞ olmak üzere o aşırı unsurlara kanat vermek ve yüzde 80'i aşkın konumlanmış Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarıyla acaba onlara kalkan mı olmak durumundadır diye sorular gündeme gelmektedir.

11 Ekim 2021 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanı "Suriye'de gereken adımları atacağız." açıklamasını yaptı. Aradan iki hafta geçti, iktidar, ekonomik krizle daralan toplumsal desteğini tahkim edebilmek için dış politika ve askerî operasyonları âdeta bir kaldıraç olarak kullanmaya devam etmektedir. Tencerenin kaynamadığı, fukaralığın arttığı, seçimin yaklaştığı bir ortamda gündemi değiştirmek herhâlde bir öncelik hâline gelmiştir. Görüldüğü kadarıyla, ülke içindeki sıkıntılara çözüm üretmekten âciz iktidar açısından iktidarın kişisel bekası her şeyden daha önemli bir noktaya gelmiştir. Suriye'de yapılacak yeni bir askerî operasyonun Türkiye açısından anlamlı bir siyasi veya askerî sonucu doğurmayacağını biz de biliyoruz. Siyasi hedefi olmayan askerî operasyonlarla da bir yere varmak mümkün değildir. Oysa Türkiye, Suriye politikasında askerî operasyonlar yerine diplomatik kanallarla beslenen uluslararası girişimleri ön plana çıkarmak durumundadır. İktidarın Suriye'nin kuzeyinde ve Fırat'ın doğusunda oluşturmayı planladığı güvenli bölge ise bir tampon bölgeden öteye gidememiştir. Türkiye'nin Suriye kaynaklı güvenlik risklerini ortadan kaldırabilmesi için yapması gereken sadece bir bölgeyi tampon bölge veya güvenli bölge değil, Suriye'nin tamamını güvenli bölge hâline getirmesidir. Maalesef, istesek de istemesek de bunu ancak Suriye'de Esad'la görüşmekle gerçekleştirmek mümkündür.

Konu terörizmle mücadele olduğu müddetçe bunu bir ulusal güvenlik meselesi olarak kabul ettik. Biz bu coğrafyadaki tezkerelere geçmişte, terörizmle mücadele anlayışının gereği olarak ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin gücüne inandığımız ve Mehmetçik'in bu Gazi Meclisin desteğine sahip olduğunu da vurgulamak üzere olumlu oy verdik. Bu desteğimizin hiçbir şekilde iktidarın politikalarına verdiğimiz bir destek olarak algılanmaması gerektiğini düşünüyoruz. PKK ve türevlerine yönelik olarak ülke içinde de mücadele verildiği bir gerçektir, ona da destek veriyoruz ve bu bağlamda, Süleyman Soylu'nun, İçişleri Bakanımızın verdiği birtakım rakamlara değinmek isterim: "19 Eylül itibarıyla 197 terörist kaldı, 25 Eylül itibarıyla 189 kaldı, 5 Ekim itibarıyla 181 kaldı." dedi. Bu tempoyla gidilirse yirmi dört hafta sonra sıfıra geleceğiz. Dolayısıyla ben, yirmi dört hafta sonra Sayın Süleyman Soylu'nun hangi rakamı telaffuz edeceğini merakla bekliyorum. Aynı şey Sayın Hulusi Akar açısından da geçerlidir, ondan da Irak'taki rakamları bekliyorum.

Önümüzdeki tezkerelerle Türk Silahlı Kuvvetlerini Irak ve Suriye'de görevlendirmeyi ele alıyor olsak da bu bölgelerdeki harekâtlar sadece TSK'yle sınırlı değildir, burada Jandarma ve Polis Harekât da görev yapıyor ve maalesef onlardan da şehit vermeye başladı; dolayısıyla, onları rahmetle anarım ama bu görevlendirmelerin bu Meclisten geçmiyor olmasını da bir garabet olarak nitelendirmek istiyorum çünkü o görevlendirmeler sadece bir genel müdürün imzasıyla oluyor, hâlbuki Türk Silahlı Kuvvetlerini gönderirken buradan tezkere çıkarıyoruz.

İktidara çağrımız, teröristle mücadele önceliğinden bağımsız olarak, öngörülü davranması ve Suriye meselesinin çözümüne giden yolda önemli bir aşama olan Cenevre'deki Anayasa müzakerelerine pozitif bir yaklaşımla bir an evvel müdahil olmasıdır. Suriye'de yeni bir Irak modelinin şekillenmesi istenmiyorsa şimdi hareket etme zamanıdır. Çözüme giden yolun sadece Moskova veya Washington'dan değil, Şam'dan da geçtiği unutulmamalıdır. Zamanında "Gerekirse gidip Esad'la da görüşürüm." diyenin Sayın Genel Başkanımız olduğu da hatırdan tutulmalıdır. Bu başarılabilsen Türkiye olarak Suriye'yle ilişkilerimize olduğu kadar bölgesel istikrara da önemli bir katkıda bulunmuş ve ülkemizde bulunan 4 milyonu aşkın Suriyeli kaçkının da salimen ülkelerine uğurlanmasının kapısı aralanmış olur. Bu anlayışla, devletin çıkarlarının savunucusu olan bir siyasi parti olarak, iktidarı bir kez daha akliselimle hareket etmeye ve her türlü maceracılıktan uzak durmaya davet etmeyi de görev biliyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına ikinci olarak İzmir Milletvekili Sayın Aytun Çıray konuşacaktır.

Buyurun Sayın Çıray. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Suriye'de bizi gittikçe bataklığa sürükleyen süreçler Suriye duvarlarına bir grup öğrencinin Beşar Esad için "Ey doktor, sıra sana geldi." diye yazmasıyla başladı ve böylece, bize kendi yanlış dış politikalarını "millî" diye dayatan bir siyaset anlayışıyla karşı karşıya kaldık.

Değerli arkadaşlar, bu tezkerenin gerekçesindeki çarpıtmalar, yanlış Suriye politikalarının devam ettirileceğini ortaya koymaktadır. Tezkerede yer alan "Millî güvenliğimiz açısından taşıdığı risk ve tehditler artarak devam etmektedir." şeklindeki vurgu doğrudur ancak bu risk ve tehditlerin baş sebebi Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarındır. Öyle ki bugün Türkiye'nin en önemli

meselesi konuşulurken, âdeta bir savaş yetkisi verilecekken Adalet ve Kalkınma Partisinin grup sıralarına bakın, grup sıralarına bakın! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, oysa 23 Aralık 2009 tarihinde Şam'da Esad'la birlikte yürüttükleri ortak bir Bakanlar Kurulunda Sayın Erdoğan "Suriye bizim Orta Doğu'ya açılan kapımız ve ikinci evimizdir." demişti. Maalesef bu olumlu tablo Suriye'de 2011 Martında başlayıp 2012'de kanlı bir iç savaşa dönüşen krizle sona erdi. Aslında, bu krizde Türkiye taraf olmak yerine saygın bir ara bulucu olmayı tercih etseydi hiç şehit vermeyecektik, hiç! (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Belki de binlerce insan ölmeyecekti, milyonlarca Suriyeli sığınmacı da Türkiye'de olmayacaktı. Ancak Sayın Erdoğan barışçıl dış politika yerine rövanşist ajandasına geri döndü; maskeler çıkarıldı, gömlekler tekrar değiştirildi; devletin tüm kurumlarında yaşanan rejim tahribatı Dışişlerinde olabilecek en ağır şekilde yaşandı; Dışişleri, önü var arkası yok Hollywood setlerine dönüştürüldü; apaçık mezhepçi tercihlerle, İhvan'la müttefik olundu.

Değerli arkadaşlarım, cumhuriyet tarihimizde hiçbir siyaset ve siyasetçi, süper güçlerin ve onların bölgesel iş birlikçilerinin amaçlarına bu kadar yarayacak zararlı bir politika uygulamamıştır. İşin vahim tarafı, yapılan bütün bu harekâtlara, verilen şehitlerimize rağmen, Amerika ve Rusya tarafından korumaya alınan Menbiç, Ayn el Arap, Ayn İsa, Tel Rıfat gibi bölgeler nedeniyle Türk askerinin güvenliği tesis edilememiştir ve terörist PYD'nin de ordulaşması engellenememiştir; böylece, bu bölgede, AKP politikaları, PKK devlet yapılanması için elverişli bir zemin oluşturmıştır. İdlib'de ise radikal dinci, kafa kesici binlerce teröristin varlığı çok ciddi bir tehdittir. Üstelik, Sayın Erdoğan Soçi Anlaşması'yla Rusya'ya bu teröristleri İdlib'den üç ayda uzaklaştırma sözü vermişti ancak bu sözünü de yerine getiremedi. Niye? Soruyorum size: Açık kapı politikaları nedeniyle Türkiye'ye sızan katillerin kanlı eylemler yapmasından korkulduğu için mi yoksa sınırlarımızda ortaklıklarınız olduğunu söylediğiniz bir Taliban devleti mi oluşsun isteniyor?

Değerli arkadaşlarım, Türkiye'nin dış politikalarının beka sorununa dönüşmesinin asıl nedeni, Sayın Erdoğan'ın iktidarda kalmayı ve mevcut rejimi her ne pahasına olursa olsun tahkim etmeyi kendisi için bir varoluş hâline getirmiş olmasıdır. Bu nedenle, ekonomide yarattığı ölümcül tahribat nedeniyle sıkışınca gündem değiştirmek ihtiyacı ortaya çıktı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Osman Kavala'nın derhâl serbest bırakılması yönündeki kararının uygulanmasını talep eden 10 büyükelçinin açıklaması âdeta iyi bir çıkış noktasıydı. Derhâl, hukuki bir konu siyasi bir konuya dönüştürülmeye başlandı. Çıktı "Bizim niyetimiz asla kriz çıkarmak değil; ülkemizin hakkını, hukukunu, onurunu, çıkarını ve egemenlik haklarını korumaktır." dedi. Hâlbuki kendisinin ve partisinin önerisiyle değiştirilen Anayasa'mızın 90'ıncı maddesiyle egemenlik devri yaptığımızın bal gibi farkındaydı. "Temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda çıkabilecek uyumsuzluklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." diyor Anayasa madde 90. Yani AİHM kurallarının, kararlarının uygulanması mecburdur. Yani "Takmıyorum." dediğinizde takmadığınız AİHM kararları değil, Anayasa'nızdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, size senaryoyu biraz daha görünür hâle getireyim. 18 Ekimde büyükelçiler AİHM kararının uygulanması için çağrıda bulundular, 19 Ekimde Dışişlerine çağrılıp uyarıldılar, 23 Ekimde Sayın Erdoğan "Bunlara 'persona non grata' uygulanması için emir verdim." dedi, 25 Ekimde ise 10 büyükelçilikten "Vienna Sözleşmesi'nin 41'inci maddesine riayet etmeyi teyit ederiz." açıklaması geldi. Yani büyükelçiler "Riayet etmedik." demediler, "Özür diliyoruz." demediler. "Zaten Vienna Sözleşmesi'ne uyduk, uymaya devam edeceğimize söz veriyoruz." dediler. Ancak senaryo gereği mesele hızla tırmandırıldı, konu iç ve dış güçler eksenine oturtuldu. İktidar Pravda'ları aracılığıyla "Büyükelçiler özür diledi." palavrası yayıldı ve sonuç olarak kahramanca çark edildi.

Değerli milletvekilleri, gelin, kamerayı bu defa farklı bir açıya çevirelim. Ne de olsa süper güçlerin karşılarında kendileriyle yaptıkları görüşmeleri devletinden gizleyen bir siyasetçi var. Böyle birinden kayıt dışı her türlü taviz alınabilir. Bunun karşılığında yapmaları gereken tek şey, ona içeride tepe tepe kullanacağı bir güç görüntüsü vermek. Haklarını teslim etmemiz gerekir, yıllardır bunu çok iyi yaptılar, Sayın Erdoğan'ın muazzam propaganda makinesini sürekli yağladılar. Şimdi, 10 büyükelçi operasyonu benzer bir hadiseyi yaşıyoruz; tek fark, Sayın Erdoğan'ın yaldızının dökülmüş olması ve inişte olmasıdır, önümüzdeki seçimlerde milletimizin iradesiyle gideceği muhakkaktır ancak Suriye'yi ve bölgeyi dizayn eden güçler böyle bir aktörü kaybetmek istememektedirler. 10 büyükelçi operasyonunun asıl gizli amacı, insanlarımızı görülmemiş bir sefaletle sürükleyen ekonomik buhran gayyasında batıp çıkan Sayın Erdoğan'a can simidi olmaktadır. En gelişmiş 10 ülkenin büyükelçisi âdeta saygısızca yapılmış ultimatom izlenimi verecek bu çağırışı neden yapınlar? Avrupa Birliği'nin ilgili organları, Avrupa Konseyi'nin olağan mekanizmaları ne güne duruyor? Bu büyükelçilerin bu bilgileri, bu mekanizmaları bilmemesi mümkün mü? Ahmak mı bunlar?

Değerli arkadaşlar, bu olayın tam da Sayın Erdoğan'ın Biden'la Roma'da yapacağı muhtemelen tutanaksız, kayıt dışı görüşmeler öncesinde olması manidardır. Burada acı olan, Osman Kavala'nın bir operasyona alet edilmiş olmasıdır. Ama sinekten yağ çıkarma peşindeki güçleri uyarmak istiyorum: Bu tür dansıklı dövüşleri artık milletimiz yutmuyor. Bizim Dışişleri Bakanlığı bürokrasisine karşısında titredikleri Tayyip Bey emir verecek de üç gün bekleyecekler. Yuttuk, yemezler! Adını koyalım, bu operasyon 10 büyükelçi operasyonudur, Türkiye'ye karşı düzenlenmiş ortak bir operasyon, kirli bir tezgâhtır.

Değerli vekiller, Suriye'de Türkiye değil, Erdoğan rejimi Esad rejimine yenilmiştir. S-400'ler ile Patriot'lar arasında sıkışmış Erdoğan rejimi Amerika ile Rusya'nın karşılıklı senaryolarının figüranı dahi değil, set işçisi olmuştur ve hem Irak'ta hem Suriye'de bir süper güç gibi hareket eden İran varken Türkiye sadece başkalarının plan ve dizaynlarının taşeronu konumuna düşürülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti ve Türk milleti adına Suriye'de millî bir görev icra eden şerefli Türk ordusunun askerlerinin zarar görmemesi için bu tezkereye "evet" diyeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Bu arada bu tezkereyi Irak tezkeresiyle birlikte getirerek yaptığınız ahlak dışı siyasi kurnazlığın da farkındayız.

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Ancak İYİ Parti yapar onu, ancak İYİ Parti yapar.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Şimdi, bu arada, bu tezkerenin öncekilerden farklı olarak bir yıllığına değil, iki yıllığına düzenlenmesinde bir art niyetin olmadığına inanmak istiyoruz. Eğer bu iki yıllık süreyle 2023 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri'nde seçmenlerimizin tercihlerini etkilemeye yönelik bazı operasyonlar ve manipülasyonlar düşünüldüyorsa tavsiyem, bu niyetten tez elden vazgeçmenizdir. Biliniz ki Mehmetçik'imizin ve şehitlerimizin kanının seçim oyunlarına alet edilmesine asla müsaade etmeyiz.

En derin saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Saygıdeğer Başkanım, çok kıymetli milletvekilleri; Türk askerinin Irak ve Suriye'ye sınır ötesi operasyonu konusunda Cumhurbaşkanına verilen yetkinin iki yıl daha uzatılmasını öngören

Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, temel evrensel bir kriter olmasının yanı sıra hemen hemen tüm felsefe ve inanç sistemlerinde de açıkça öncelendiği gibi insanı makbul, güvenilir ve değerli kılan onun eylemi ile söylemi arasındaki denge ve ahenktir. Olması gereken bu söz ve eylem uyumunun önemini ifade eden çok veciz sözler bulunmaktadır. Örneğin "Ya olduğun gibi görün ya da görüldüğün gibi ol." ya da "İnandığın gibi yaşamıyorsan yaşadığın gibi inanmaya başla." veya "Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz." Bunlar sadece saydığımız birkaç örnektir. İnsanlardan beklenen bu ideal tavır, aslında benzer yapılar olan devletlerden de beklenmektedir. Yani, bir devletin de güvenilir olabilmesi için eylemi ile söylemi arasında çelişkiler taşınamaması gerekmektedir.

Şimdi, bizim de parçası olmaya çalıştığımız veya hâlihazırda olduğumuz birçok uluslararası yapının söylem olarak demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü, barış, inanç ve düşünce özgürlüğü gibi birtakım ideal kuram ve kavramları sürekli dile getirirken öte yandan, uygulama söz konusu olduğunda pek de böyle olmadıklarını yaşadığımız tarihi geçmişimiz bize göstermektedir. Somutlaştırmak gerekirse, şayet söylemlerinde samimiyet söz konusu olsaydı dünden bugüne sömürgecilik, işgaller, savaşlar, nükleer silahlanmalar, küresel iklim değişiklikleri, açlıklar, susuzluklar, yoksulluklar, kan ve gözyaşı olmazdı ama oldu. Çünkü eylemler söylemleri maalesef gölgede bıraktı.

Sayın milletvekilleri, bunu neden söyledik? Dilimize pelesenk olmuş güzel bir söz var: "Ele verir talkını, kendi yutar salkımı." Şimdi, buradan hareketle, bizi güvenlikçi politikalarından dolayı suçlayan ülkelerin savunma, güvenlik ve silahlanma başlıklı yatırım, ihracat ve ithalat rakamlarına bakalım. Gördüğümüz tablo açık ve nettir. 2021 uluslararası güvenlik raporlarına göre, dünyada en fazla askerî harcama yapan ülke sıralamasına şöyle bir göz attığımızda ilk başta Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Rusya, Hindistan ve Fransa gelmektedir. ABD'nin 2020 askerî harcamaları yüzde 4,4 artarak 778 milyar dolara ulaşmıştır. Bu, 2021 için de üç aşağı beş yukarı aynıdır. Çin'in harcamaları ise yaklaşık olarak yüzde 2 artarak 252 milyar dolar seviyelerindedir.

Öte yandan, acil ihtiyaç duyup üretmeyi başardığımız bazı sofistike savunma sanayi ürün ve araçlarından dolayı duydukları hayal kırıklığı, kin ve nefretten mütevellit ülkemizi güvenlikçi politika yapmakla ve Asya, Afrika ticari ilişkilerinde savunma sanayi bazlı ticari hamlelerimizi eleştirenlere cevaben şunu ifade etmekte yarar vardır: Amerika Birleşik Devletleri 2016 ve 2020 yılları arasında en fazla silah ihracatı yapan ülke olurken küresel ihracattaki payı yüzde 37'dir. Rusya yüzde 20 ve Fransa yüzde 8,2'lik oranlarla onu takip eden diğer ülkelerdir.

Aynı dönemde en fazla silah ithal eden ülkeler sıralamasına bir göz attığımızda ise ne gariptir ki yüzde 11'lik oranla Suudi Arabistan, yüzde 9,5'le Hindistan ve 5,8'le Mısır gelmektedir.

Şimdi, saygıdeğer milletvekilleri, silah sanayisi üretimi, ihracatı ve ithalatı oranları ile jeopolitik risk oranları arasında bir bağlantı kurarak değerlendirme yaptığımızda, gördüğümüz manzara, Türkiye'nin coğrafi konumu ve komşuları itibarıyla taşıdığı güvenlik riskleri ile savunma harcamaları, savunma ürünü ihracat ve ithalat oranları arasında uçurum bulunmaktadır, diğerlerine kıyasladığımızda. Yani daha somutlaştırmak gerekirse İsrail, İngiltere, Avusturya ve Kanada'nın dahi gerisinde kalmaktayız. Bunu rakamsal ifade ettiğimizde, 18 milyar dolara tekabül eden sadece yüzde 2,8 oranından bahsediyoruz ve ülkeler arası sıralamada da 16'ncı sırada bulunmaktayız. Bu gerçekçi manzara karşısında Hükûmetin güvenlik ve savunma sanayisi üretimi ağırlıklı ticari anlayışını suçlamak tam bir tutarsızlıktır. Bu konuda yapılan bilimsel bir çalışma benzer çıkarımlarla şöyle demektedir: "Tehdit algısını yüksek hissedilen ülkeler ile hegemonik güç elde etmek isteyen ülkelerde savunma sanayisi önem kazanmaktadır."

Dünya savunma sanayisi ve üretiminin büyük bir bölümü gelişmiş birkaç ülke tarafından gerçekleştirilmektedir. Diğer bir ifadeyle, dünyadaki büyük 100 savunma sanayisi firmasının maalesef 43'ünü Amerika Birleşik Devletleri yönetmekte, deruhte etmektedir. Bununla birlikte, kötü komşu ev sahibi yapar misali, Türkiye gibi savunma sanayisinde yer edinmek isteyen ülkeler grubu da bu sürede ortaya çıkmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugün ülkemizin coğrafi haritasını şöyle önümüze koyup stratejik bir tefekkürde bulunduğumuzda, uyku orucunda olmamızın kaçınılmaz olduğunu açıkça görmekteyiz. Yani kara ve deniz sınırlarımız ışığında değerlendirildiğinde, doğrudan etkilenecek ağır bedeller ödediğimiz sorunların yanı sıra, komşularımızın kendi içlerinde yaşadıkları sorunlardan veya yan etkilerinden payımıza düşeni aldığımız açık bir gerçektir. Yapılan tüm uluslararası toplantılarda yoğunluklu olarak öne çıkarılıp tartışılan ve topyekûn müdahale edilmesini öngörülen küresel sorunlar arasında farklı biçim, yöntem ve formatta hâlâ iğrenç varlığını sürdüren terör, maalesef önceliğini muhafaza etmektedir. Bizim de doğrudan veya dolaylı etkilendiğimiz sorunların başında, bölgedeki varlığımızı, egemenliğimizi ve demokratik yapımızı tehdit edici ve yıkıcı amaca matuf her türlü terör saldırıları gelmektedir. Diğer bir ifadeyle, yurt içinde kırk yıla yakın uzun bir süredir milletimizin canına, malına, birlik, beraberlik ve kardeşliğine kastederek Türkiye'yi istikrarsızlaştırılıp itibarsızlaştırmaya yönelik, başta PKK ve türevi terör örgütleri olmak üzere, her türlü terörist yapının içeride ve dışarıda alçak saldırılarının ağır faturaları bizleri derin bir üzüntüye gark etmektedir. Buna bağlı diğer öncelikli bir sorun da komşu ülkelerde meydana gelen iç karışıklıklar ve akabinde kaybolan Türkiye emniyet, güvenlik ve ekonomik sıkıntılardan doğan güç sorunudur çünkü bölge ülkeleri için sığınacak tek güvenli liman Türkiye'dir.

Sayın milletvekilleri, bu genel değerlendirme ışığında, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak gündemimize aldığımız tezkerenin üç boyutlu yani ulusal, bölgesel ve küresel savunma ve güvenlik ihtiyacından doğmuş bir zaruret olduğu açıkça görülmektedir. Çünkü uluslararası ilişkilerin ve hareketliliğin ivme kazandığı bu yüzyılda "Bekle, gör." veya "Bana değmediği sürece bin yıl yaşasın." politikalarının artık ne sahada ne de masada geçerli bir yaklaşım olmadığı açık ve nettir. Diğer bir ifadeyle, taciz ve saldırıların vuku bulmasını beklemeden potansiyel tehdit, tahrik ve riskin olduğu her yerde proaktif davranılıp etkisizleştirilmesinin 21'inci yüzyıl savunma ve güvenlik stratejisinin özünü oluşturduğunun farkında ve Allah'a şükür, millet olarak bilincindeyiz.

Sayın milletvekilleri, bugün, Türkiye Cumhuriyeti devleti de buna mukabil bir tutum sergileyip proaktif davranarak yaklaşık kırk yıldır milletimizin yurt içinde ve yurt dışında canına musallat olmuş PKK ve türevleri başta olmak üzere, her türlü terör örgütleriyle köklerinin kazınması suretiyle kahramanca mücadele etmektedir.

İnisiyatif alıp proaktif davrandığımız diğer önemli bir mesele de Orta Doğu, Balkanlar ve Kafkaslar üçgeninde hem karada hem de mavi vatanı kuşatmaya alınıp etkisiz kılınmaya yönelik oldubittilere karşı gösterdiğimiz millî refleksimizdir. Bu bağlamda kabullendiğimiz stratejimizin, azim ve kararlılığımızın yegâne ilham kaynağı, Milliyetçi Hareket Partisi olarak içselleştirdiğimiz "Önce ülkem ve milletim, sonra partim ve ben." düsturunun iksiri olan yurdumuzu ve milletimizi özümüzden çok sevmemizdir. Bu iksirin gücüyle elde edilen iki bin üç yıl yıllık kadim Türk devlet aklı, sırtlanlar kavşağı diyebileceğimiz bu zor ve bir o kadar da büyük ehemmiyeti haiz coğrafyada varlığını sürdürme adına güçlü stratejilerle ayakta kalmayı başarmıştır. Bu güçlü stratejik müktesebatıyla Türk Silahlı Kuvvetleri, 2016-2020 yılları arasında sırasıyla Fırat Kalkanı Harekâtı, İdlib Operasyonu, Zeytin Dalı Harekâtı, Barış Pınarı Harekâtı ve Bahar Kalkanı Harekâtı'yla sınırlarımızı başta PKK/PYD-YPG ve IŞİD terör örgütlerinden temizleyerek güney sınırımızı güvenceye almayı ve olası kitlesel göçlerin önüne geçmeyi amaçlamış ve bunda da çok şükür başarıya ulaşmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu başarının altında yatan yüce gerçek ise, millet ve onun kolektif kurumsal yapısı, devletin

ebet müddet varlığını idamesi bağlamında, yani vatan savunmasında ikircikli, pısrık, ezik ve teslimiyetçi davranıp yıldız misali parlayıp sönmekten ziyade, gayrısını teferruat sayıp muhtaç olunan kudretin varlığına sonuna kadar sığınarak yalpalamadan ve arkaya bakmadan Kızılme'ya yürüyüp dönmeme iradesidir. İşte bunu başaranlardır nesilden nesile, dilden dile anılanlar.

Bunu şair çok net ve güzel bir şekilde ifade etmiş dizelerine dökerken:

"Bu vatan toprağın kara bağrında,
Sıradağlar gibi duranlarıdır.
Bir tarih boyunca onun uğrunda,
Kendini tarihe verenlerindir."

Bu vesileyle, vatan savunmasında sıradağlar gibi durup kendini tarihe veren aziz şühedaya rahmet ve selam olsun diyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak tezkerenin lehinde "ama"sız, "fakat"sız, hiçbir mazerete sığınmadan şartsız şurtsuz kabul oyu vereceğimizi ifade ediyoruz. Bunu açık ve net bir şekilde hem şühedaya olan saygımız gereği hem de vatan ve millete olan bağlılığımız, bu noktadaki sorumluluğumuz gereği ifade ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, son zamanlarda malumunuz hem "soft" hem de "hard power" dedikleri yani yumuşak ve sert güç noktasında bir denge mücadelesi sürüp gitmektedir ama maalesef özellikle dışarıdan verilen sufler ışığında, gerçekten, maksadını, ölçüsünü aşan birtakım suçlamalara tanıklık ettik son günlerde. Bunların hepsi, son birkaç yıldır Türkiye'nin özellikle savunma sanayisinde katettiği mesafelere, bir ket vurma noktasında, engel teşkil eden hamlelerdi. İşte, bunların en sonuncusunu da 10 büyükelçi üzerinden verilen bildiriye çok net bir şekilde gördük ama hazin olan şu ki, üzüldüğümüz nokta şu ki: Bu Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi ulvi çatının altında aidiyetimizin sadece bizi seçip buralara gönderen aziz milletimize ve onların ali menfaatlerine yani çıkarlarına olması gerekirken biz, tam tersine, kraldan çok kralcı bir üslupla bu beyannameye taraf çıkıp haklılığını savunmaya başladık. Hatta, bu bağlamda, birileri maksadını aşarak, ölçüyü daha da kaçırarak bize aba altından sopa gösterip bir de "Elçiye zeval olmaz." mesajları verdi. Şimdi ben buradan sesleniyorum: Evet, elçiye zeval olmuştur, açık ve net söylüyoruz. Elçiye nasıl zeval olmuştur? Verilen bildiri daha sonra net bir şekilde inkâr edilerek -bir şekilde- öbür dileme mahiyetinde yeni bir ifadeye matuf kılınmıştır. Yani "Elçiye zeval olmaz." korkusuyla gerçekten Türk siyasetinde bir kaos arayışı içerisinde bir pozisyon bulmaya çalışan birilerine biz de bu yüce Meclisin kürsüsünden net bir şekilde ifade ediyoruz ki: Evet, zeval olunan da zeval eden de aynı kesimdedir, aynı taraftadır.

Bu duygu ve düşüncelerle, bu tezkerenin milletimize, devletimize, vatanımıza hayırlara vesile olmasını diler, yüce heyetinizi en kalbî duygularımla, saygılarımla selamlarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Her yıl olduğu gibi bir kez daha Irak-Suriye tezkerelerini tartışıyoruz. Elbette sadece tezkereleri değil, iktidarın dış politikasını da değerlendiriyoruz. Kısaca şunu ifade etmek isterim ki bu iktidarın dış politika karnesinde bir kelime yazıyor, tek bir kelime, o da "fiyasko". Son on bir yıla baktığımızda ortaya çıkan tablo ancak böyle tanımlanabilir. Peki, bunun temel nedeni nedir? Temel neden, dış politikada diplomasi, diyalog, müzakere anlayışı yerine askerî güç gösterilerinin, askerî operasyonların, bölgesel askerî güç olma hevesinin geçirilmiş olmasıdır. İktidar, Türkiye'yi demokrasi ve insan haklarına saygı, toplumsal adalet, hukukun üstünlüğü, ekonomik istikrar ve refah, eşitlik ve özgürlük konularında bölgenin bir model ülkesi hâline getirme anlayışında değildir; tam tersine, çatışma, savaş, işgal girişimleri, komşularıyla düşman olma, vekâlet savaşlarının ve mezhep çatışmalarının bir öznesi olma anlayışı egemen hâle getirilmiştir. Bu iktidar, dış politikada fiyaskolar ve yanlışlar yapma istikrarına sahip bir iktidardır. Yakın tarihimize baktığımızda dış politikada böylesi sorumsuz davranan bir iktidarı gerçekten bu ülke görmedi diyebiliriz. Diplomasi yerine kabadayılık, devlet aklı yerine akılsızlık, iç iktidar hesaplarıyla dışarıda çatışmaların parçası olan bir zihniyet. Doğu Akdeniz fiyaskosu da böyle yaşanmıştır, Mısır'la ilişkiler de böyle altüst edilmiştir, Ege politikaları da böyle çözümsüz kalmıştır, Libya tuhaflığı da böyle ortaya çıkmıştır. Bu adımlar yanlıştır dediğimizde Türkiye toplumunun çıkarlarını korumak için diplomasiye çözümlüğü gereken sorunları askerî yöntemlerle çözemeyiz." dediğimizde bizi yerli olmamakla suçlayanlar, sonunda bizim dediğimiz noktalara gelmişlerdir.

"Batılı müttefiklerle ve kurumlarla girilen kavga yanlıştır. Diplomasiye ve diyaloga ihtiyaç var; sert söze, kutuplaştırmaya, gerginliğe ihtiyaç yok." dedik ve haklı çıktık. İktidarın yaptıklarının yanlış olduğu o alanda da ortaya çıktı. Şimdi teker teker bunlardan uzaklaşmaya çalışılıyor ama son, büyükelçiler meselesinde de görüldü ki öfke baldan tatlı geliyor size. Sürekli şeker komasına giriyor bu iktidar. (HDP sıralarından alkışlar) Ama sonra öfkenin bal olmadığını anladığınızda iş işten geçiyor, haydi U dönüşü yapmaya başlıyorsunuz.

Suriye ve Irak yanlışları da aynı anlayıştan kaynaklanmıştır. "Beş saatte Şam'a varırız." diye düşünenler, on bir yıldır yanlış üzerine yanlış yapmışlardır, komşumuzdaki bir iç savaşa yangına körükle gider gibi benzin dökmüşlerdir, yüzlerce yıldır aynı coğrafyada yaşayan insanları birbirlerine düşman etmekten kaçınmamışlardır. Bu iktidar, komşusunun felaketi üzerinden kendi bekasını, ülkenin ya da toplumun değil, kendi bekasını sürdürmüştür ve aynı zihniyetle devam etmektedir.

İktidar, Orta Doğu'da oyun kuran değil, sadece oyunbozan olmuştur. Küresel güçler arasında denge sağlamak iddiasıyla bir oraya bir buraya savrulmuştur, gerçek budur. Rusya ve ABD arasında düşülen durumun tarifi açıkça böyledir. Güvenilmez ve inandırıcı olmayan bir iktidar olmayı bütün Batılı müttefikler ve komşular açısından sağlamıştır; büyük başarı, yıldızlı pekiyi. Avrupa Konseyi gibi üyesi olunan veya Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi taraf olunan anlaşmalarla ve kurumlarla kavgalı hâle gelmiştir bu iktidar. Ne uğruna? Kendi bekası için, toplumun ve ülkenin bekası için değil; tartışmasız, açık bir biçimde durum budur. Bir ülke, bir toplum çatışmanın, savaş ortamının, kutuplaşmanın ve gerilimin içindeyse işte orada her türlü karanlık, kirli ilişkinin var olması kaçınılmazdır, evrensel ve tarihsel bir kuraldan söz ediyoruz. Bu iktidar da aynı durumla karşı karşıya bırakmıştır ülkeyi; ne yazık ki sadece ülkeyi değil, bütün toplumu.

Suriye'yi konuşmaya başlayınca, komşusunun iç savaş ortamına boylu boyunca dalan bir iktidar, vekâlet savaşı sürdüren bir iktidar konuşulurken kaçınılmaz olarak başka konular da gündeme gelmektedir. Petrol kaçakçılığı yok mu? Var. Yasa dışı petrol ticareti yok mu? Var. Peki, bunun uluslararası alanda ortaya çıkan belgeleri yok mu? Var. Peki, yasal olmayan silah ticareti ve kaçakçılığı yok mu? Var. Suriye'nin zenginliklerinin talan edilmesi yok mu? Var. Uyuşturucu ticareti yok mu? Var. Bu kirli ve karanlık ilişkilerle, mafyatik yapılarla iktidarın içinde yer alan odakların ilgisi yok mu? Maalesef, var. Ahrar el-Şam'dan El Nusra'ya, IŞİD'den Heyet Tahrir el-Şam'a, El Kaide artığı ve türevi bütün yapılarla maddi, manevi, lojistik ilişkiler yok mu? Var. Özgür Suriye Ordusu veya Millî Suriye Ordusu, hangi adla olursa olsun, insanlık suçu işleyen yapılara destek yok mu? Var. Peki, neden bunların hepsi var? Çünkü savaş ve çatışma ortamından nemalananlar var, bu ortamdan beslenenler var, bu ortamdan iktidara beka sağlama anlayışı var. İşte, Suriye-Irak tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır. Bütün bunları yeni söylemiyoruz. Bakın, 16 Ekim 2019'da, yine bu kürsüde, Suriye tezkeresi üzerine yaptığım konuşmada bunların hepsine işaret

etmiştim -açın tutanakları bakın- yeni bir durumla karşı karşıya değiliz. Bugünden geriye giderek birkaç örnek vereyim: Daha geçtiğimiz günlerde Mali Eylem Görev Gücü (FATF) Türkiye'yi gri listeye aldı. 1991'den beri Türkiye, FATF üyesi ve bu iktidar sayesinde gri listeye şimdi alınmış oldu, "Bravo(!)" diyelim. Neden? 2019'da Türkiye FATF'ye verdiği sözleri tutmadı, alelacele, gri listeye alınmasını diye, 2020 Aralık sonunda bir kanun teklifiyle geldiniz. Biz o zaman eleştirdik, "Bu kanun teklifi FATF'nin taleplerini ve Birleşmiş Milletlerin terörün finansmanı ile ilgili kararlarını yeterince içermiyor." dedik, dinlemediniz. Peki, ne oldu? O yasa çıktı, ardından FATF 9 sayfalık bir rapor hazırladı. Ne zaman? 11 Şubat 2021'de ve bu raporda FATF dedi ki: "Sizin çıkardığınız kanun teklifi bizim taleplerimizi ve BM'nin kararlarını tam olarak karşılamıyor."

Bir de çok yaratıcısınız ya, Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini engellemek için de bu yasa teklifinin içine maddeler yerleştirdiniz. Ne oldu? FATF bunu da gördü, yanlış bulduğunu o raporda açıkça ilan etti. "Yapmayın." dedik, dinlemediniz, sonunda Türkiye gri listeye alındı. Sürpriz mi? Değil, bu iktidarın adım adım hazırladığı bir durumdan söz ediyoruz. İsminde "AK"olan bir parti ülkeyi gri listeye aldırdı. Bravo (!)

Gri listeye alınırken yapılan açıklamada FATF Başkanı isim vererek dedi ki: "İŞİD ve El Kaide gibi örgütlerin mali finansmanına soruşturma açmakta kararlı olmayan bir iktidarsınız." Yani "Siz, bu örgütlerin finansmanına göz yumuyorsunuz, engellemiyorsunuz." demiş oldu. Bundan daha ağır bir suçlama olabilir mi? Bizim yıllardır söylediğimizi FATF Başkanı söyledi. Neden? Neden engellemiyorsunuz bu işi? İşte, Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır. Daha geçen gün sorduk bu sıralarda, bu ülkede İŞİD'liler, İŞİD emirleri, İŞİD maliye bakanı; kimisi yakalanıyor, kimisi bir işe girmiş, kimisi şirketler kurmuş, ortalıkta cirit atıyorlar, bu nasıl iş dedik, cevap yok. Bu ülkenin sınırlarından 5 kilometre uzaklıkta İŞİD'in en tepesindeki isim Bağdadi öldürüldü, Türkiye'nin kontrol ettiği bölgede, doyurucu bir açıklama hiç duymadık. Sizlere şunu hatırlatmak istiyoruz: İŞİD yalnızca Suriye'de değildir, yalnızca Irak'ta değildir; içimizdedir, yüzlerce hücre ile bu ülkenin sınırları içindedir. İŞİD ve benzeri yapılar Türkiye toplumu için büyük bir tehdit ve sorundur. Bunu duymak istemiyorsunuz ama bu gerçek çok acı, hepimizin sorunudur. İşte, Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun zaman zaman raporları açıklanıyor. Haziran 2019'dan Temmuz 2020'ye kadar olanlara dair raporlarda, öldürme, yağma, savaş suçları, her türlü insan hakları ihlali, işkence, taciz, tecavüz, insanlığa karşı işlenen suçlar... Yani insan sayarken bile tedirgin oluyor, bitiremiyor. Bu raporlarda bu tür suçlarla ilişkilendirilenler kimler? Süleyman Şah Tugay, Hamza Tümeni, Sultan Murat Tümeni, Ahrar el-Şarkiye, Şam Cephesi, Suriye Millî Ordusu ve diğerleri, saymakla bitmez. Bu cümlelerin ardına ise bu raporlarda maalesef bir şey ekleniyor, diyorlar ki: "Türkiye'nin himayesindeki gruplar." Ya, böyle bir şey olabilir mi? Neden bu gruplar Türkiye'nin himayesinde? Bunun cevabı var mı? Yok. Neden Birleşmiş Milletler, Uluslararası Af Örgütü, İnsan Hakları İzleme Örgütü gibi uluslararası kurumların raporlarında böyle anılıyor Türkiye? Neden? İşte, Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır.

Sizin kavramlarınızla konuşayım, komşu ülkenin toprakları üzerinde ameliyat yapmak, bu mu iyi komşuluk ilişkileri? Suriye'de yaşayan Kürt, Arap, Türkmen, tüm halklarla iyi ekonomik, ticari, kültürel ve siyasi ilişkiler kurmak yerine çetelerle dar alanda egemenlik oyunları oynamak, bu mu büyük devlet politikası? İşte, Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır.

Bir kez daha hatırlatalım, 2011 yılı itibarıyla bu iktidarın komşularla sıfır sorun dönemi bitti ve herkesle sorun dönemi başladı. Bölge halklarını hâkimiyet altına alma isteği ve hami olma hevesi zuhur etti, bölge halkları zorla, askerle, vekâlet savaşçılarıyla yaratılmaya çalışılan bu hâkimiyeti kabul etmeyince hoş geldi değerli yalnızlık! İşte, Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır. Bakın, bizlerin çabası, bu iktidar çökerken ülkeyi ve toplumu daha büyük acılara sürüklemeyin diyer.

Uluslararası endekslerde Türkiye'nin parlak durumda olduğunu iddia edemezsiniz. İfade Özgürlüğü ve Hesap Verilebilirlik Endeksi, Politik İstikrar ve Şiddetin Yokluğu Endeksi, Düzenleyici Kurumların Kalitesi Endeksi, Hukukun Üstünlüğü Endeksi, Yolsuzluğun Kontrolü Endeksi; saymakla bitmez, her biri teker teker incelendiğinde, Türkiye bu endekslerin tamamında listelerin sonunda yer almaktadır ve negatif bir seyir izlediği görülmektedir. İşte, Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır. Savaş yorgunu bir ülkeye yani Suriye'ye daha ateş sönmemişken yeni çatışmalarla gitmek yani benzinle gitmek, en hafif tabiriyle kötülüktür ya, en hafif tabiriyle. Orta Doğu bir dinamit deposudur, çaktığınız kibritin neye yol açacağını hiç düşünmüyorsunuz çünkü sizin için önemli olan, iktidarınızı kaybetmemek; iktidarın bekasıdır, ülkenin ve toplumun bekası değil.

İki yıl için isteniliyor tezkere. Şimdiye kadar 6 kez uzatılmış, her seferinde bir yıl istenilmiş, şimdi iki yıl isteniliyor. Neden? 2023 Ekimine kadar. Gelecek Ekim ayında Meclisin toplanamayacağını mı düşünüyor bu iktidar? Seçim havasına girildi, iktidar bir yıl sonrasında kendinden emin değil mi? Kendi durumunu öngöremiyor mu bu iktidar? Kendi vekillerinden de mi destek alamayacağını düşünüyor bu iktidar? O yüzden mi iki yıl istiyorsunuz? Gerçek bu, sizler de biliyorsunuz. Suriye-Irak tezkeresinin bir yıl yerine iki yıl uzatılması TBMM'den açık çek anlamına gelmektedir. Meclisin asker gönderme ve savaş yetkisinin iki yıl boyunca sarayın ipoteği altında tutulması da başlı başına sorumsuzluktur, Meclisin 2023 yılı sonuna kadar baypas edilmesidir.

Şunu bir kez daha hatırlatalım: "Tezkere" demek, FATF'de gri listeye girmek demektir; "tezkere" demek, Suriye'de vekâlet savaşlarının yürütülmesi demektir, İŞİD'lilerin ve diğerlerinin bu ülkede cirit atması demektir; hukuksuzluklar, adaletsizlikler demektir; "tezkere" demek, mülteci akınının sürmesi demektir. Ülkelerinde huzur ve barış olmadığı için topraklarını terk etmiş olan milyonlarca insan bizim ülkemizdedir. Elbette, onların insanca yaşama ve çalışma hakları bizim onlara borcumuzdur, bunu asla tartışmıyoruz ama Türkiye yeni mültecileri kaldıracak durumda değildir, ne altyapısı ne ekonomisi buna izin vermemektedir. Ancak çatışmanın sona erdiği, askerî değil siyasi adımların öne geçtiği, diyalog ve müzakerenin olduğu bir ortam, demokratik bir Suriye bu sorunun da aşılmasına yol açar.

Peki, önerimiz ne? Ne yapmak gerekiyor komşumuzda süren savaş ortamını sona erdirmek için? Sorunların değil, çözümün tarafı olunmalıdır; birinci nokta bu.

Bunun için, bir kez daha tekrarlıyoruz: Suriye, Arap'ı, Kürt'ü, Türkmen'ile Suriye halklarındandır. Öncelikle, bu halkların iradesini hiçe sayan her girişim yanlıştır; yıkım yerine, yeniden inşa politikalarına ihtiyaç vardır. Suriye halkları, geleceklerine ve demokratik Suriye rejiminin yeni toplumsal sözleşmesine birlikte ve müzakereyle karar vermelidir. Barış ve müzakere tek geçerli yoldur. Suriye'nin toprak bütünlüğü içinde, güçlü bir yerel demokrasi üzerinde yükselen bir demokratik rejim inşası adımları, en gerçekçi ve doğru olan yoldur. Bütün etnik, toplumsal, inançsal ve kültürel oluşumların, kendilerini kurumları aracılığıyla ifade ettiği; toplumsal mutabakata, demokrasiye ve çoğulculuğa açık, insan haklarına saygılı bir rejim. İşte, Türkiye, elindeki bütün imkânlarla bu yöndeki adımları desteklemelidir, komşusunun geleceğini barış içinde inşa edebilmesini kolaylaştırmalıdır.

Savaşın korkunç yıkımını bilmeyenler, barışın kıymetini de bilemez. Hâlbuki bugün en çok zayıflatılan barış ve müzakere politikası elimizdeki en güçlü imkândır. Türkiye, bütün komşularıyla ilişkilerini ekonomik, diplomatik, kültürel alanda geliştirmelidir; bunun yolu diplomasi ve müzakere. Size yapılmasını istemediklerinizi başkalarına yapmaya kalkışmak en büyük tutarsızlıktır. Bir coğrafyanın nüfus yapısıyla oynamaya Bulgaristan ve Yunanistan örneklerinde haklı olarak karşı çıkarken Suriye ve Irak'ta "Biz bunu yapabiliriz." diye düşünmek en büyük tutarsızlıktır.

Bizler tezkereye "hayır" oyu vereceğiz. Barışa "barış" diyenlere öfkenizin nedeni de kendi iktidarınızı sürdürmek için başlattığınız bu yapay çatışma ortamının fiyaskoyla sonuçlanması korkunuzdur. İktidarınız zayıflıyor diye halklara acı çektiyorsunuz. Ekonomide ve sosyal alanda çoklu krize yol açıyorsunuz. Türk lirasını pul ettiniz. İşsizlik, hayat pahalılığı,

yoksulluk, yolsuzluk hep bu yanlış politikalarınızın sonucudur. Bizler, savaşın, çatışmanın, tezkere'nin ülke ve toplum yararına olmayacağını bildiğimiz için karşı çıkıyoruz. Kürtlerin varlığına, Kürt halkının siyasi ve idari haklarını kullanmasına düşmanca yaklaşmak çözüm değil, çözümsüzlüktür. Her yerde Kürtlerin kazanımlarına itiraz ediyorsunuz. Kuzey ve doğu Suriye'de de, Irak Kürdistanı Bölgesel Yönetimi'nde de içten içe düşmanlık besliyorsunuz. Kürtfobiklik iyi değildir. Hâlbuki Kürt'ün hakkı, hukuku olursa Türk de huzur bulur, Fars da huzur bulur, Arap da huzur bulur, herkes huzur bulur; barış içinde, eşitlik içinde bir arada yaşamının yolu budur. Kürt sorununa demokratik ve barışçıl çözüm konusunda ısrarcıyız biz Halkların Demokratik Partisi olarak. Bu sorun, çatışmalar ve gözyaşlarıyla değil, diyalogla, müzakereyle çözümlenmelidir. Çare Washington'da, Moskova'da değil, Ankara'da bu Meclis çatısı altındadır. Kendi sınırlarında yaşayan Kürtlerle, komşu sınırlarda yaşayan Kürtlerle barışmaktır doğru olan. Türkiye'nin güvenliği Suriye iç barışından ve barışçıl politikalarından geçmektedir.

Bu Meclisin diyalog kurmak gibi tarihsel bir vazifesi vardır. Hangi partiden olursa olsun her milletvekilinin vicdani görevi vardır, çağrımız herkesedir. Türk, Kürt ve Arap halklarının birlikte, eşit olarak yaşamaları, ortaklıkları bölge için huzur ve refah adımı olacaktır. Bizler, meşru olan demokratik çözüm ve barış mücadelemizin hem ülkemizde hem de komşularımızda kararlı takipçisi olmayı sürdüreceğiz. Gelin, hep beraber barışı örelim, eşitliği ve kardeşliği sağlamlaştıralım. Parti, görüş ya da konum fark etmeksizin insanların ölümüne, yerinden edilmesine karşı çıkan, savaş ve çatışma karşıtı olan herkesedir çağrımız. Biz "İnsanlar ölmesin; bu topraklara, bu coğrafyaya barış gelsin." diye bu yola çıktık. Hiçbir zorluk bizi bu yolumuzdan geri çeviremez. O nedenle, bir kez daha tezkereye "hayır" diyoruz. "Hayır"da hayır vardır diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Ahmet Ünal Çeviköz.

Buyurun Sayın Çeviköz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin Irak ve Suriye topraklarındaki varlığını iki yıl uzatma talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan tezkere hakkında Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi ve değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Suriye'de 2011 yılının Mart ayından beri bir iç savaş var. Bu savaşın yıkıcılığını en çok hisseden iki ülke var; bunlardan bir tanesi iç savaşın bizzat ev sahibi olan Suriye, diğeri de bu iç savaşa taraf olan Türkiye. İç savaş Suriye'yi yakıp yıkarken, ülke nüfusunun yarısından fazlasını yerlerinden ederken, milyonlarca Suriyeliyi ülke dışına kaçmaya zorlarken Türkiye'yi de adım adım bu iç savaşın içine çekti, yarattığı yıkımdan Türkiye'nin de zarar görmesine yol açtı.

Neydi Suriye'de yapılan hata? Yapılan hata, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinde asla izlenmeyen bir dış politika değişikliğiyle 911 kilometre ortak kara sınırına sahip olduğumuz güney komşumuz Suriye'ye rejim değişikliğini hedefleyen bir politika izlenmeye başlanmasıdır. Bu politika sadece Türkiye'nin komşularının iç işlerine karışmama ilkesinin ihlali olmakla kalmadı, aynı zamanda bölgede taraf tutmayan ve sorunların çözümünü için dengeli, barışçı yollarla çözüm arayan, diplomasiye öncelik tanıyan tutumuyla da çelişen bir sonuç doğurdu. Suriye'de Şam yönetimine karşı silahlı şekilde ayaklanan muhalefet unsurlarının koruyucusu, destekçisi ve askerî ortağı gibi hareket eden iktidar, bu politikasıyla bölge ülkeleri gözünde ülkemizin komşularının iç işlerine karışan bir ülke olarak da algılanmasına yol açtı. Ama asıl sorun bu değil değerli milletvekilleri, asıl sorun, iktidarın 2011 yılından bu yana bütün uyarılara rağmen ısrarla izlediği yanlış politikalarla Türkiye'yi Suriye'deki yıkıcı savaşın asli mağdurlarından biri hâline getirmiş olmasıdır. Şam yönetimiyle diplomatik iletişim kanallarını kapatan iktidar, kendi manevra alanını da yok ederek mezhepçi bir anlayışla beslediği saplantıların, yanlış kararların ve zincirleme hesap hatalarının esiri olmuştur. Maalesef bu durum yüreğimizde ağızımızda Suriye'den haber beklememize neden olmuştur. 3 askerî harekât yapıldı Suriye topraklarında ve sadece bu harekâtlar esnasında tam 278 askerimizi şehit verdik, ruhları şad olsun, mekânları cennettir. Onların hepsinin yüreklerimizdeki yeri hâlâ yanmakta ve anıları hafızalarımızda durmaktadır. Tüm şehit ailelerine bu vesileyle bir kez daha başsağlığı diliyor, acılarını yürekten paylaşıyoruz.

Değerli milletvekilleri, önümüzdeki tezkereyle ilgili olarak dikkat çeken bazı hususları burada sizlerle paylaşmak isterim: Suriye'yle ilgili olarak ilk kez 2012 yılında önümüze gelen ve yurt dışına asker gönderilmesiyle ilgili, Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca yüce Meclisimizin onayını isteyen tezkereler silsilesi, 2014 yılından itibaren Suriye ve Irak tezkerelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisine birlikte sunulmasına dönüşmüştür. Anlaşılan o ki, bu toptancı zihniyet, iktidarın torba yasa anlayışını torba tezkere anlayışı olarak da sürdürmesinden kaynaklanıyor.

Bir diğer açıklama da "Irak ve Şam İslam Devleti" adı altında faaliyetlerini sürdüren terör örgütü hem Irak'ta hem Suriye'de terör eylemlerinde bulunduğu için böyle bir yönetime gidilmiş olabileceği. Ama bir yandan iki ayrı komşumuz olan Irak ve Suriye'nin ayrı ayrı bağımsızlık, egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi gerektiğini savunuyorsunuz, bir yandan da siz bu iki ülkeyi aynı sepete koymakla zaten bağımsızlık, egemenlik ve toprak bütünlüklerinin ihlalini zımnen kabul etmiş oluyorsunuz.

Bir diğer gariplik bu tezkere'nin süresi. İki yıllık bir süre için Türkiye Büyük Millet Meclisinden izin isteniyor. Neden iki yıl sayın milletvekilleri? Türkiye'de, geçtim erken seçimden, 2023 yılının Haziran ayında yapılması gereken normal seçimlerde mi yapılmayacak yoksa? Bu tezkere'nin süresi 30 Ekim 2023 tarihine kadar uzatılıyorsa, bu, halk iradesinin, bir sonraki seçimde işbaşına gelecek olan yasama ve yürütmenin hak ve hukukunun gasbı anlamına gelmektedir; böyle bir gasba bu millet vakti geldiğinde "hayır" demesini bilir. Ama biz bunun örneğini daha önce de gördük; daha önce, bu yılın başında Libya ve Afganistan tezkerelerinin de on sekiz aylık sürelerle önümüze getirildiğini gördük. Anlaşılan o ki seçimlere yaklaştıkça iktidar tezkerelerinin süresini uzatıyor. Neden korkuyorsunuz? İktidardan uzaklaşmakta olduğunuzu görmeyen, bilmeyen, duymayan kalmadı ki. Tezkerelerin süresini uzatmakla ömrünüzü uzatmaya mı çalışıyorsunuz? Korkunun ecele faydası yoktur; geliyor gelmekte olan, gidiyor gitmekte olan. (CHP sıralarından alkışlar) Yurt dışında asker bulundurma sürelerini uzatmak da bu akıbeti değiştirmeye yetmeyecek, bu da böyle biline.

Bakın, biz bu süre meselesini Libya tezkeresi önümüze getirildiği zaman da konuştuk. Libya tezkeresini on sekiz aylık süre için getirdiğinizde dedik ki: Bu on sekiz ay 24 Aralık 2021 tarihinde yapılacak olan Libya seçimlerinin de tarihinin süresini aşılıyor. Bu seçimlerden sonra Libya'da kurulacak olan yeni hükümetin askerlerimizin Libya'da bulunmasına razı olacağını garanti var mı? Dinletemedik. Şu sırada zaten Libya'da geçici Hükümet mensupları, Tobruk'taki Meclis yetkilileri, geçici Başkanlık Konseyi ve Dışişleri Bakanı dâhil herkes Türkiye'nin Libya'da asker bulundurmasına karşı olduğunu dile getiriyor ve askerlerimizin çekilmesini istiyor ama şunu söylemem lazım: Kendi ülkesinin yasal seçim süreçlerine, yasama ve yürütmenin yetkilerine saygı göstermeyen bir iktidarın başka ülkelerin yasama, yürütme ve halk iradesine saygı göstermesi zaten beklenemezdi. Libya halkına da bunun ne kadar yanlış olduğunu anlatmak ve Libya halkı ile Türkiye halkını yeniden barıştırmak da bize düşecek anlaşılan.

Peki, Libya'da durum bu da Afganistan'da farklı mı oldu? Afganistan tezkeresini de on sekiz aylık getirdiniz, o zaman da dedik ki: Afganistan'da sıkıntılı bir süreç var. Taliban Afganistan için yeniden ciddi bir tehdit hâline geldi. Afgan Hükümetinin giderek güçlenen Taliban karşısında tutunabilmesi güç görünüyor, dikkatli olalım. Ne oldu? Dediklerimizin hepsi gerçek oldu.

Afganistan'da on sekiz ay için süre istediğiniz Türk Silahlı Kuvvetleri varlığını altı ay içinde apar topar çektiniz. Üstelik Taliban Kabil'e yaklaşmadan çok önce dedik ki: Mehmetçik'in can güvenliği tehlikede, siz ise Kabil Havalimanı'nın güvenliğini üstlenmeye çalışıyorsunuz, çekin Mehmetçik'imizi bu cehennemden. Bunu haftalarca ısrarla dile getirdik. Amerikan askerlerinin artık Afganistan'da daha fazla kalmayacağı anlaşılan kadar da askerimizi tehlikeye atmaya devam ettiniz. Şükürler olsun ki bir tekinin bile ayağına taş değmeden Mehmetçik'imiz Afganistan'ı terk etti. Hâlâ da akıllanmadınız, şimdi de Taliban hükûmetine kur yapıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, Suriye'de, inanın, bu Libya ve Afganistan konusunda dile getirdiğim hususlardan çok daha vahim bir durumla karşı karşıyayız. 14 Eylülde Moskova'yı ziyaret eden Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad ile Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin bir görüşme yaptılar ve bu görüşmeden sonra, Suriye'de bulunan tüm yabancı askerlerin çekilmesi gerektiğini açıkladılar. Adres, Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'yi elbette ama bunu kimse pek ciddiye almadı; aksine, Sayın Erdoğan, New York'ta Biden'le görüşmeden ülkeye döner dönmez, Amerika Birleşik Devletleri'nin Suriye'den askerlerini çekmesini söyledi. Amerika Birleşik Devletleri muhtemelen Suriye'den çekilmeyi de yakında gündemine alacak çünkü artık, dünyada, başka ülkelerin topraklarında asker bulundurmamak üzerinden iç politikada nemalanma devri sona erdi. Afganistan örneğinde olduğu gibi Türkiye'nin de artık bu politikadan vazgeçmesinin zamanı geldi. 2016 yılından beri Suriye'de operasyon yapılıyor. Sonuç nedir? Sıfıra sıfır elde var sıfır. Yurt dışındaki yegâne ulusal toprak parçamız olan Süleyman Şah Türbesi'ni apar topar kaçırdınız, 2015 yılından beri altı yıldır Süleyman Şah Türbesi'nin topraklarını geri alamadınız. Suriye'de geri çekilmeyi altı yıl önce başlatmışken, şimdi sanki bu hiç olmamış gibi Suriye'de yeni bir operasyondan söz ediyorsunuz. Maksadı nedir? Süleyman Şah Türbesi'ni yeniden ait olduğu topraklara taşımak mı? Merak etmeyin, onu da zamanı geldiğinde biz gerçekleştireceğiz.

Deniyor ki: Tel Rıfat bölgesinde bir askerî harekât düzenlenecekmiş. Böyle bir harekâtın maliyeti, sakıncaları, askerî taktik ve stratejik bakımdan yapılabilirliği düşünülmüş mü acaba? Bugün, Türkiye'de yandaş sevdalıları dahi biliyor ki böyle bir operasyonun kara harekâtı olarak gerçekleştirilmesi neredeyse bile bile intihara gitmek demek; arazi yapısı düz, herhangi bir engebe yok ve her şeyden önemlisi hava desteğiniz yok. Zira Rusya hava sahasını kapatmış durumda. Yani Türk askeri böyle bir operasyona kalkıştığı takdirde keklik gibi avlanacak. Son zamanlarda ardı ardına bazı generallerimizin istifa etmek, emeklilik istemek gibi davranışları acaba bundan mı kaynaklanıyor? Böyle bir operasyonun herhangi bir kurmay zekâyâ dayanmadığı açıkça belli. Hani, yapay zekâyâ bile başvursanız bir iki simülasyonla harekâtın nasıl bir sonuç vereceğini görürsünüz ama anlaşılan ne kurmay zekâyâ ne yapay zekâyâ başvuruluyor, "Bir deneyelim bakalım, ya tutarsa." deniyor herhâlde. Böyle bir şeye de dense dense kobay zekâ denir.

Suriye'de ne gibi bir tehlikeyle karşı karşıya olduğumuzu, biz, 2018 yılında Soçi'de yapılan Astana süreci zirvesine ilişkin toplantıdan beri söylüyoruz. Bugün, Suriye'de başlıca sorun, İdlib bölgesindeki cihatçı unsurların Türk Silahlı Kuvvetlerinin varlığını güvenerek eylemlerini sürdürmeleri ve orada tutunmaya devam etmeleridir. M4 ve M5 Kara Yollarının kontrolünü Suriye yönetimine devretmekle yükümlü olan iktidar, bunu yerine getiremediği için Suriye'de şehit vermeye devam ediyor. 27 Şubat gecesi 33 askerimizi bir anda kaybetmemizin müsebbibi, işte, bu inatçı ve hiçbir stratejiye dayanmayan ısrardır. Bugün, Rusya ve Suriye, Türkiye'nin 2018 yılından beri yerine getirmemek maksadıyla türlü bahaneler uydurduğu M4 ve M5 Kara Yollarının çevresinin radikal ve terörist unsurlardan temizlenmesi için gerekli operasyonu kendileri gerçekleştirmeye hazırlanıyorlar. Herkes kollarını sıvamış bekliyor. Böyle bir harekât başladığı takdirde Türkiye'ye doğru yeni bir göç dalgasının başlamayacağına da kimse inanmıyor.

İktidar Türkiye'yi Suriye'de rehin hâline getirdi. Bir yanda Amerika Birleşik Devletleri'yle nerede birlikte hareket edeceğini bilemeyen ve savrulan bir politika, bir yanda Putin'e koşup İdlib'de ne yapacağını bilmeyen bir politika, bir yanda da Suriye'de sözde şirin görünmeye çalışarak himaye edilen terör grupları. İdlib'de Silahlı Kuvvetlerimizin bulunduğu gözlem noktalarının civarında kimler var biliyor musunuz? Terörist unsurlar ve terörist gruplar. Bunlar bizim Silahlı Kuvvetlerimize ne kadar yakında konuşlanırlarsa o kadar güven içinde olduklarını zannediyorlar. Rusya'nın hava desteğiyle Suriye ordusu da sürekli olarak onları vuruyor. Bazı durumlarda gözlem noktalarımızın hemen yanı başına kadar düşen bombardımanlarla karşı karşıya kalıyoruz.

Öte yandan, Türkiye'yi hizaya sokmak için çalışan ve akıllı sıra Türkiye'ye gözdağı vermeye çalışan terör grupları da var; örneğin, Ebu Bekir Sıddık'ın Yardımcıları Seriyyesi. Son dokuz ayda bu grubun askerlerimize yönelik saldırılarının ne kadar yoğunlaştığını biliyor musunuz? Ben size söyleyeyim: 7 Aralık 2020, İdlib'in kuzey kırsalındaki Ram Handan köyünde Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarına ağır silahlı saldırı; 4 Ocak 2021, İdlib'in kuzeyindeki Kafraya köyü yakınlarında konvoyumuza saldırı; 16 Ocak 2021, İdlib'in kuzeyinde Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarına keskin nişancı saldırısı; 25 Ocak 2021, İdlib'in doğu kırsalındaki Binniş kasabasında Türk Silahlı Kuvvetlerinin merkez olarak kullandığı askerî üsse yönelik keskin nişancı saldırısı; 24 Şubat 2021, İdlib'in kuzey kırsalındaki Maret Mısır bölgesinde Türk Silahlı Kuvvetlerine ait bir konvoyu saldırı; 13 Mart 2021, İdlib kent merkezi yakınlarında Türk Silahlı Kuvvetlerine ait bir askerî konvoyu EYP düzeneğiyle saldırı; 15 Mart 2021, İdlib kent merkezi sanayi bölgesi girişinde Türk Silahlı Kuvvetlerine ait bir araca daha önceden yola yerleştirilmiş bir EYP düzeneğiyle saldırı; 23 Mart 2021, İdlib'in güney kırsalındaki Türk Silahlı Kuvvetleri üs noktası önünde daha önceden yola yerleştirilen bir EYP ve Türk Silahlı Kuvvetleri zırhlısının geçişi esnasında bunun infilak ettirilmesi; 8 Nisan 2021, İdlib'in güneyindeki Cebel Zaviye bölgesinde Türk Silahlı Kuvvetlerine ait bir askerî konvoyu el yapımı patlayıcıyla saldırı; 15 Nisan 2021, İdlib'in doğusundaki Korniş bölgesinde Türk Silahlı Kuvvetlerine ait konvoyu EYP'yle saldırı; 28 Nisan 2021, yine, İdlib'in güney kırsalındaki Mestume köyü ekseninde Türk Silahlı Kuvvetlerine ait zırhlı araçlara EYP saldırısı; 10 Eylül 2021, İdlib'in kuzeyindeki İdlib-keferya yolu üzerinde ilerleyen Türk Silahlı Kuvvetlerine yönelik EYP saldırısı. Savunma Bakanlığımız, değil saldırıyı yapan unsurların ismini anmak, bu saldırılardaki şehit sayısını dahi vermiyor. Bu tezkerede, böyle bir örgüte yönelik bir mücadele verileceğinden hiçbir şekilde söz edilmiyor. Aynı şekilde, 33 askerimizin şehit verildiği ve Türkiye için âdeta bataklığa dönüşen İdlib konusunda koskoca, üstelik iki yıl süre istenen tezkerede sadece bir cümleyle geçilmiş. Denmiş ki: "İdlib'de, Astana süreci çerçevesinde istikrar ve güvenliğin tesisine yönelik faaliyetlerimizi hedef alan risk ve tehditler devam etmektedir." Sizce bu ifade İdlib'den ülkemize yönelik tehlikeleri anlatmak konusunda yeterli mi? Ülkemizin terör örgütü listesinde yer alan ve İdlib'deki en kalabalık terör örgütü olan Heyet Tahrir el-Şam konusunda da tezkerede herhangi bir ifade bulunmuyor. Biz bu tezkerenin değil İdlib'de, tüm Suriye sathında dahi gerçek tehlikeleri görerek hazırlanmış bir metin olduğunu düşünmüyoruz.

İdlib'e Rusya desteğiyle Suriye tarafından başlatılacak bir operasyonun ülkemiz açısından çok ciddi sonuçları olacağını hiçbir şekilde görmezden gelemeyiz. Böyle bir durumda askerlerimizin ve sınırlarımızın güvenliği öncelikli hedefimiz olmalıdır. Devir artık Suriye'deki durumun Türkiye'ye verdiği ve vereceği zararı ortadan kaldırmak için bu ülkenin içinde bulunduğu iç savaşı durdurma, barışı kurma ve barış için çalışma zamanıdır. Biz, Türkiye'nin Suriye politikasını bu şekilde kurgulamak istiyoruz. Biz Türkiye'de bulunan milyonlarca Suriyelinin kendi vatan topraklarına gönül rahatlığı içinde dönebilmeleri için zemin hazırlanmasını sağlayacağımızı söylüyoruz ve bunun için iki yılda gereğini yerine getirmeyi vad ediyoruz. Siz ise değil barışı kurmak ve Suriye'yi istikrara kavuşturmak, bu kaostan iki yıl daha devam etmesini savunuyorsunuz. Biz bu oyuna gelmeyeceğiz. Suriye topraklarındaki oyununuza "millî dava" bahanesi adı altında sürdürmenize asla müsaade etmeyeceğiz.

Bakın, size izlenmesi gereken politikanın ne olduğunu anlatalım: Suriye’de Birleşmiş Milletlerin tanıdığı ve meşru olarak gördüğü Esad yönetimiyle diplomatik ilişki kurulmalıdır. Esad’ın kendi ülkesinde toprak bütünlüğünü, egemenliğini ve siyasi birliğini kurabilmesi için kolaylaştırıcı olunmalıdır.

Burada bir konuyu daha özellikle vurgulamak isterim: Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatının (INTERPOL) resmî kaynaklarından yapılan açıklamaya göre, Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad’ın yönetimi yeniden INTERPOL üyeliğine kabul edildi. Bu karardan Esad’ın diğer uluslararası kurumlar tarafından da kabul gördüğü anlaşılıyor. INTERPOL’ün kurum olarak da özellikleri göz önünde bulundurulacak olursa INTERPOL özellikle uluslararası terörizmle mücadele konusunda Esad yönetimiyle birlikte çalışacak.

Bugünkü tezkerenin ana temalarından biri olan terörle mücadele konusu da göz önünde bulundurulduğunda, biz neden Suriye yönetimiyle konuşmuyoruz ve niçin Suriye yönetimiyle birlikte çalışmıyoruz, üstelik Adana Mutabakatı gibi bir dayanağımız bile varken? Afganistan’da olduğu gibi, burnu daha fazla kanamadan, daha fazla şehit vermeden Mehmetçik’imizin artık Suriye topraklarında macera aranmasına alet olmaktan vazgeçilmeli; planlı, programlı, belli bir takvime bağlı bir çıkış stratejisinin derhâl hayata geçirilmesi ve böylece Suriye yönetimiyle yeniden güven sağlayıcı bir ortamın hazırlanması gereklidir.

Değerli milletvekilleri, sürekli radikal terör örgütlerinin yeni varyantlarının çıktığı bir alanda askerlerimizin daha fazla kalmasına karşı çıkıyoruz, radikal terör örgütlerine karşı askerlerimizin canlı kalkan olarak kullanılmasına karşı çıkıyoruz ve biz bu tezkereye “hayır” diyoruz. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili Sayın İsmet Yılmaz.

Buyurun Sayın Yılmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMET YILMAZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Muhterem Başkanım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye’nin millî güvenliğine yönelik her türlü eylemlere, terör tehdidi ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak; Irak ve Suriye’deki terör örgütlerinden ülkemize yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek; kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı gereken tedbirleri almak; Türkiye’nin hak ve menfaatlerini etkin bir şekilde korumak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olacak şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olarak yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye’de bulunmasına ve bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması için 7/10/2020 tarihli ve 1266 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2021 tarihine kadar uzatılan izin süresinin 30/10/2021 tarihinden itibaren Anayasa’mızın 92’nci maddesi uyarınca iki yıl uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubumuzun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimin her bir mensubunu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, bu vatan için can veren tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle ve şükranla anıyorum; hayatta olan gazilerimize de Allah’tan sağlıklı, uzun ömür diliyorum. Ülkemizin huzur ve güvenliği için büyük bir inançla, cesaretle ve fedakârlıkla görevlerini yapan asker, polis, jandarma ve güvenlik korucularına teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, uzun zamandan beri halkımızın huzuruna, ülkemizin millî birliğine ve vatanımızın toprak bütünlüğüne yöneltilmiş terör örgütleriyle mücadele etmektedir. Değişen ve artan çevresel zorluklara uygun olarak terörle mücadelenin başladığı günden bugüne kadar devam eden mücadele bundan sonra da terör sona erinceye kadar devam edecektir. En sonda söyleyeceğimizi en başta söyleyeyim: Türkiye’nin terörle mücadelesi devam ettiği sürece terörle mücadele eden Hükümetimizin; büyük bir inançla, cesaretle, fedakârlıkla görevlerini yapan asker, polis, jandarma ve güvenlik korucularımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

Terör devam ediyor mu? Evet. Terör örgütleri yurt dışından yönetiliyor ve destek alıyor mu? Evet. Emperyalist güçlerin bir terör örgütünü bir başka terör örgütüyle mücadele ediyormuş gibi göstererek meşrulaştırma çabası var mı? Evet. Terör örgütüne emperyalist devletler silah vermeye devam ediyor mu? Evet. Terör tehdidi ve göç riski var mı? Evet. Bütün bu sorulara “Evet.” diyenlerin tezkereye de “evet” diyeceğine inanıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; bize göre bu tezkere Türkiye’nin millî güvenliği açısından güçlü bir irade beyanıdır. Bu irade beyanı, Türkiye’nin millî birlik ve bütünlüğünü korumaya her şart altında kararlı olduğumuzu ve bunun için her türlü meşru mücadeleyi vereceğimizi ifade eder. Bu iradeyi savunmak; milletimizi, ülkemizi, demokrasimizi ve cumhuriyetimizi savunmaktır. Bu irade sayesinde, sınırlarımız yakınında kurulmak istenen terör devletçikleri -hem DEAŞ’ın hem de PKK’nın- ortadan kaldırılmıştır. Eğer bu irade beyanı olmasaydı PKK ve DEAŞ gibi terör örgütlerinin sınırlarımıza yakın yerlerde fiilî oluşumları söz konusu olacaktı. Buna izin vermedik, bundan sonra da izin vermeyeceğiz.

Yüce Meclisin takdirine sunulan tezkere Türkiye’nin millî güvenliği açısından gerekli iradeyi temsil eder. Bazı milletvekillerimiz tezkere süresinin iki yıl olarak istenmesine itiraz etmektedirler. Sürenin iki yıla çıkarılmasının ardında başka nedenler aranması gereksizdir. Sürenin iki yıllık istenmesinin amacı Suriye ve Irak’taki mücadelenin devamlılığı gereği olup aynı zamanda kararlılığımızın göstergesidir. Ayrıca, bu tezkereyle bir yetki, bir izin verilmektedir; siz isterseniz Meclisin verdiği bu yetkiyi kullanmazsınız. Kaldı ki benden önceki bir hatip de Afganistan’a verilen uzun süreli iznin kullanılmadığını da ifade etti. Demek ki Meclisin verdiği emir, talimat değil bir yetki iznidir; isteyen hükümet kullanır, istemeyen kullanmaz.

Tezkerıyla ilgili açıklama istenilen bir başka husus: Tezkerenin amaçlarına matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye’de bulunması hükmü de var. Bu hüküm 2014’ten bu yana Irak-Suriye tezkerelerinde var, yeni bir şey değil. Tezkere DEAŞ’la mücadeleyi de kapsıyor, açık yazım var. Türkiye DEAŞ’la Mücadele Uluslararası Koalisyonu üyesidir. Çok taraflı terörle mücadelenin bir parçasıdır. Bu hüküm tezkerede bu amaçla yer almaktadır. Türkiye’nin terörle mücadelede uluslararası iş birliğini desteklemesi anlamına gelen ve son zamanlarda DEAŞ’la Mücadelede Uluslararası Koalisyonu üyesi olmamızı anlatan maddelerin yeni bir maddeymiş gibi, yeni bir konuymuş gibi tartışılması da doğru değildir.

Her ne olursa olsun, Türkiye terörle mücadelesini eksiksiz ve en güçlü şekilde sürdürecektir, terör örgütlerine göz açtırmayacaktır. Türkiye Irak’tan ve Suriye’den ülkemize yönelecek terör örgütlerinin saldırılarını bertaraf etmek üzere her türlü tedbiri almaktadır; bu, ülkemizin en tabii hakkıdır. Hiçbir egemen devlet kendi sınırlarına dayanmış bir terör hattını olağan ve doğal bir durum olarak göremez ve gelişmelere bigâne kalamaz. Mecliste en ufak bir laf atıldığında cevap vermek hakkını en doğal hakkı gören milletin vekillerinin komşu bir ülkeden ülkemize yapılan saldırıya ülkemizin karşılık vermesini evleviyetle haklı görür. Bugün tekrar Gazi Meclisimize gelen Irak ve Suriye tezkeresi esasen daha önce yine sizlerin oylarıyla kabul edilen tezkerelerin iki yıl süreyle uzatılmasını amaçlamaktadır. Söz konusu terörle mücadele ve halkımızın huzur ve güvenliği olduğunda siyasi parti kimliklerimizin bir anlamı olmadığını, bu konuda Türkiye’nin geleceğinin ve ülke menfaatlerinin öncelenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Hangi partiden olursak olalım, her şeyden önce Türkiye’nin ve milletimizin yanında duralım. Milletimizin bizden ve Gazi Meclisimizden beklediği de budur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizin dış politikasının temeli Atatürk’ün “Yurtta barış, cihanda barış.” ilkesine dayanır. Ülkemizin güvenlik politikası devletimizin egemenliği ve bağımsızlığını korumaya, milletimizin barış içinde huzurunu sağlamaya yöneliktir. Uluslararası toplumun saygın ve sorumlu bir üyesi olarak Türkiye, Birleşmiş Milletler şartında dile getirildiği

üzere, sorunların barışçıl yollarla ve diplomatik yöntemlerle çözülmesini savunur. Güç kullanmak ancak meşru müdafaa ve uluslararası hukukun cevaz verdiği durumlarda istisnai olarak mümkündür.

Türkiye aynı coğrafyayı paylaştığı devlet ve halklarıyla karşılıklı saygı ve anlayış temelinde dostluk ilişkileri geliştirmeyi amaçlar. Böylelikle bölgemizin ortak bir barış ve refah havzasına dönüşebileceğine inanır. Ancak barışı kurmak ve korumak Türkiye'nin tek tarafı olarak kendi başına yapabileceği bir şey değildir; komşu ülkelerin de kendi iç barış ve düzenlerini sağlayarak egemen devletlerin temel fonksiyonlarını hakkıyla eksiksiz yerine getirmesine bağlıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Irak ve Suriye'deki istikrarsızlık ve çatışmalar ülkemize mücavir bölgelerde terör örgütlerinin yuvalanmasına yol açmıştır. Bu terör örgütleri, komşu ülkelerin topraklarını kullanarak ülkemize yönelik saldırı düzenlemektedir. Türkiye, varlığına ve birliğine yönelik bu saldırıları, doğrudan kaynağında etkisiz hâle getirmek için mücadele etmektedir. Irak'ın kuzeyindeki PKK terör örgütüne yönelik Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının karadan ve havadan yaptıkları huzur operasyonları devam etmektedir. Bölücü terör örgütüne karşı mücadeleyi devam ettirmek, teröristlerin sınır ötesinden destek almasını ve sınırdan sızmalarını önlemek, ileriden hudut güvenliğini etkin olarak sağlamak amacıyla operasyonlara devam edilmektedir. Bu etkin ve başarılı terörle mücadelenin sürdürülebilmesi için Türk Silahlı Kuvvetlerinin bölgedeki operasyonel varlığının korunması, Türkiye'nin millî güvenliği için elzemdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 911 kilometreyle en uzun kara sınırlarımızı paylaştığımız komşumuz Suriye'de 2011 yılından bu yana devam eden ihtilaf, millî güvenliğimiz bakımından tehditler arz etmeye devam etmektedir. Rejimin şiddet politikası ve otorite boşluğunu fırsat bilen terör örgütleri, ihtilafa kalıcı çözümün önündeki en büyük engellerden biridir. Suriye ihtilafının Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2254 sayılı Kararı temelinde siyasi çözüme kavuşturulması, ülkemizin en öncelikli dış politika hedeflerinden biridir. Bu itibarla, geçtiğimiz hafta Cenevre'de altıncı turu yapılan ve Dışişleri Bakanlığımızdan bir heyetle yakından takip edilen Anayasa Komitesinin kuruluşu ve çalışmalarına başından beri güçlü destek verdik. Bu siyasi sürecin somut sonuçlar getirmesi için de çalışıyoruz. Ancak askerî çözüm ısrarından vazgeçmeyen, görüşmeler devam ederken bile masum çocuk ve sivilleri öldürmekten çekinmeyen rejim, siyasi sürecin arzu edilen hızla ilerlemesini engellemektedir. Siyasi süreçte rejim ve destekçilerinin somut sonuçlar doğuracak adımlar atmasını sağlamak, uluslararası topluma da düşen önemli bir görev ve sorumluluktur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Suriye ihtilafı sadece millî güvenliğimiz bakımından değil, bölgesel güvenlik ve istikrar açısından da birçok tehdit ve risk barındırmaktadır. Bu risk ve tehditlerin başında terör örgütü PKK/PYD-YPG'nin bölücü gündemi, DEAŞ terörü ve sınırlarımıza yönelik kitlesel göç ihtimali gelmektedir. Biz de ülkemizde bir göç dalgasını istemiyoruz, Türkiye'ye yeniden mültecilerin gelmesini istemiyoruz, yeni bir göç dalgasıyla karşılaşmak istemiyoruz ama bunu istemeyeceğini söyleyen kimselerin mutlaka bu tezkereye "evet" demesi lazım çünkü İdlib'deki 4 milyon insanın 1 milyona yakını sınırlarımıza gelmişti; 500 binin üzerindeki mülteci sınırlarımızdan yerleşim yerlerine tekrar geri döndüler, Türk Silahlı Kuvvetlerinin orada olmasıyla ve kısmi bir sükûneti sağlaması dolayısıyla. Bu itibarla, ülkemizin ve vatandaşlarımızın huzur ve güvenliği için mevzuatımızdan ve uluslararası hukuktan kaynaklanan hak ve sorumluluklarımızı doğrultusunda aldığımız tedbirlerin kararlılıkla sürdürülmesi zaruret arz etmektedir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Süleyman Şah Türbesi'ni niçin taşıdınız?

İSMET YILMAZ (Devamla) – Temel amacımız, Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunmasına, Suriye'nin terör örgütlerinden tamamen arındırılmasına, ülkemize tehdit arz etmeyecek şekilde kalıcı barışın sağlanmasına ve kardeş Suriye halkının kendi topraklarında huzur içerisinde yaşamasına destek olmaktır. Ülkemiz, bu amaçlar doğrultusunda tüm bölgesel ve uluslararası girişimlerde en başından bu yana öncü ve etkin rol oynamaktadır. PKK/PYD-YPG ve DEAŞ başta olmak üzere terör tehdidiyle mücadele ederken aktif, ön alıcı ve tehdidi kaynağında yok etmeye dayalı bir tutum izleyegeldik.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sınırlarımızın hemen yanı başındaki Suriye topraklarında bir terör koridoru oluşturma teşebbüsünü Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekâtlarımızla akamete uğrattık. Harekâtlarımız neticesinde, Suriye sınırlarımız boyunca uzanan 8.200 kilometrekarelik bir alanı PKK/PYD-YPG ve DEAŞ teröründen arındırdık. Terörden arındırılan bölgelerde mayın temizliğinden asayiş tesisine, yerel yönetim ve güvenlik kurumlarının oluşturulmasından sağlığa, eğitimden adalete kadar pek çok farklı alanda icra edilen faaliyetlerle düzenli bir sosyal hayat yeniden kurulmuştur. İş yerleri, hastaneler, camiler ve tüm eğitim kurumları açılarak yerli halka hizmet verilmektedir. Yarım milyon Suriyeli çocuk düzenli olarak okullarına devam etmektedir. İstikrarlaştırma projeleri sayesinde Türkiye'deki 460 binin üzerinde Suriyeli ülkemizden kendi bölgelerine, bu bölgelere gönüllü olarak geri dönmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; PKK/PYD-YPG'nin Suriye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya ve sahada gayrimeşru oldubittiler oluşturmaya matuf girişimleriyle, harekât alanlarına sızma girişimleri ve bu alanlardaki Suriyeli sivil halkı hedef alan terör eylemleri sürmektedir. Terör örgütü, buraların istikrarsız olduğu izlenimini yaratmayı ve geri dönmek isteyen Suriyelileri caydırmak istemektedir. Terör örgütü, son bir yıllık dönemde, harekât alanlarında doğrudan Suriyeli sivilleri hedef alan 500'den fazla terör saldırısı gerçekleştirmiştir, 100'den fazla sivil hayatını kaybetmiştir. Bu terör eylemlerine karşı gereken yanıt süratle verilmekte ve mücadelemiz kararlılıkla sürdürülmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; terör örgütünün sözde "Suriye Demokratik Güçleri" adı altında uluslararası alanda meşruiyet kazanma ve baskısıyla tahakkümünü artırma teşebbüslerine karşı da mücadelemiz tavizsiz sürmektedir. Bu gayrimeşru oluşum, bölücü gündemini ilerletmek ve meşru Suriye muhalefeti kontrolündeki bölgelerde tesis edilen istikrarı baltalamak amacıyla Suriyeli sivilleri hedef alan insan hakları ihlallerini de sürdürmektedir; insanlığa karşı suç ve savaş suçu teşkil eden eylemler gerçekleştirmekte, terör örgütü DEAŞ mensuplarını çıkarları için serbest bırakmakta ve sadece Suriye halkının olan doğal kaynakları gasbetmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; PKK/PYD-YPG, Suriyeli Kürtleri hiçbir zaman temsil etmemektedir. Terör yöntemleri ve dış mihrakların desteğiyle kurmak istediği baskıcı gayrimeşru yapı çökmeye mahkumdur. Bölücü gündemine ve terör eylemlerine son dönemde hız kazandıran bu terör örgütüne karşı, sahada etkin mevcudiyetimizi muhafaza etmek her zamankinden daha önemli hâle gelmiştir. Bu vesileyle, Suriye'de hâlen var olan terör bölgelerinin mutabakatlarla uygun olarak temizlenmemesi hâlinde gerekli adımları atmaktan hiçbir zaman çekinmeyeceğimizi açıkça ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Rusya ve İran'la birlikte yürüttüğümüz Astana süreci çerçevesinde, İdlib'de istikrar ve güvenliğin sürdürülebilir kılınmasına yönelik faaliyetlerimizi hedef alan girişimlere de karşı koymaktayız. Başta kitlesel göç hareketleri olmak üzere, sınırlarımıza yönelik tehditlerin önlenmesi, Suriyeli masum sivillerin rejim saldırılarından korunması, bölgeye kesintisiz insani yardım sağlanması ve siyasi sürecin ilerletilmesi için İdlib'de sükûnetin muhafazasına büyük önem veriyoruz. Bu bağlamda, 5 Mart 2020 tarihinde imzalanan İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'ndeki Durumun İstikrarlaştırılmasına İlişkin Muhtıraya Ek Protokol temelinde bölgede tesis edilen ateşkes, ülkemizin yoğun çabaları ve sahadaki askerî mevcudiyetinin sağladığı caydırıcılık sayesinde sürmektedir. Sahadaki nispi sükûnet sayesinde o tarihten bu yana sınırlarımıza gelmiş İdliblilerden 560 binin üzerindeki Suriyeli İdlib'deki evlerine geri dönmüştür.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sahada gayrimeşru oldubittiler oluşturabilecek ve millî güvenliğimize tehlike arz

edebilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı başta meşru müdafaa hakkımız olmak üzere, uluslararası hukuktan doğan haklarımız doğrultusunda her türlü önlemi uzun dönemli olarak ve kararlılıkla almaya devam edeceğiz; bunu ilgili tüm tarafların bilmesi gerekir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu süreçte siyasi partilerimizin terörle mücadele hususunda ortak bir irade ve hassasiyet göstermesi önemlidir. Ülkemizin birliği ve bölünmez bütünlüğü içinde milletimizin varlığına yönelik tehditleri bertaraf edebilmek için bu tezkereyle talep edilen yetkilere ihtiyaç vardır. Türkiye'ye yönelik tehditler devam ettiği sürece, bu tehditlerin ortadan kaldırılması amacıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinin sınır ötesine gönderilmesi imkânını da sağlayan tezkereye AK PARTİ olarak biz destek olacağımızı ifade ediyoruz. Cumhurbaşkanımıza yetki veren tezkerenin uzatılması terör tehdidinin kalıcı bir şekilde ortadan kaldırılması amacıyla yürütülen kapsamlı ve çok boyutlu faaliyetleri destekleyecektir ve ülkemizin her ne pahasına olursa olsun, tehdit nereden ve kimden gelirse gelsin kendimizi savunmaya yönelik kararlılığının da en somut göstergesidir. Bu Meclisin millete karşı sorumlu olduğunu hisseden milletvekillerinin de bu tezkereye "evet" diyeceğine inanıyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Biz millî egemenliğimizi nasıl yabancı güçlere...

BAŞKAN – Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Tezkere üzerinde şahsı adına ilk olarak Diyarbakır Milletvekili Sayın Salihe Aydeniz konuşacaktır.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

SALİHE AYDENİZ (Diyarbakır) – Öncelikle, işkence ve ölümlerine dönüşen cezaevlerinde rehin tutulan siyasi tutsakları ve her türlü baskıya, her türlü saldırıya karşı asla direnişten vazgeçmeyen, mücadeleden vazgeçmeyen halklarımızı saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Evet, bugün burada 84 milyonun içinden üç beş mutlu azınlığın dışında kalan bütün Türkiye toplumunu, halklarını daha çok yoksullaştıracak, kutuplaştıracak, yeni felakete sürüklemeye sebep olacak ve en önemlisi, Kürt'ün fermanı olacak bir tezkere onaya sunuluyor. Her geçen gün daha çok eriyen, çürüyen, kriz ve kaoslarla boğuşan, iç ve dış siyasette gittikçe çaresiz kalan bu iktidar çareyi yine çözümsüzlükte ve savaş siyasetinde bulmak için tezkereye şiddet ve kaostan başka bir şey vademedi. Bu iktidar da biliyor ki "Vatan, millet, Sakarya." edebiyatı ve Kürt düşmanlığı Türkiye'deki ilkel milliyetçiliği her zaman hareketlendiriyor. Defalarca bitme noktasına gelmiş olan iktidar, yıllardır her seferinde sınır güvenliği, beka meselesi üzerinden HDP dışındaki diğer muhalefeti istediği çizgide hizalıyordu.

Yıllardır savaşa ve saldırılara zemin hâline gelen Irak-Suriye tezkereleri birçok açıdan sorunların derinleşmesine neden olmuştur. Derinleşen bu sorunların en başında da Kürt sorunu gelmektedir. Yıllardır Kürt sorununa yaklaşımını inkâr, imha ve asimilasyon politikası olarak derinleştiren iktidar, kendi eliyle isteyerek, bilerek Kürt sorununu bölgesel bir soruna dönüştürmüştür. Yıllardır "terörle mücadele" adı altında, beka meselesi aldatmacasıyla, güvenlik gerekçesiyle Kürt halkına düşmanlık yapıyor ve bu düşmanlık üzerinden doğası, kimliği, kültürü ve varlığı tehdit altında tutuluyor.

"Kürt sorununu bitirdik." diyenlere buradan sormak istiyorum: Kürt sorununu Türkiye'de 20 milyon konuştuğu dili "bilinmeyen bir dil" olarak tanımlayarak mı çözdünüz? Kürt sorununu cezaevlerinde Kürtçe haley çektikleri için kadınlara disiplin cezası vererek mi çözdünüz? Kürt sorununu "Parklarda Kürtçe ısıklık çaldılar." diye gençlere soruşturma açarak mı çözdünüz? Kürt sorununu daha birkaç gün önce Diyarbakır'da gerçekleştirilen ve izinli kadın mitinginde anaların sarı, kırmızı, yeşil renklerdeki eşarplarına tahammülsüz davranarak mı çözdünüz?

Onlarca defa farklı isimler altında askerî harekâtlar düzenlenmiş olmasına rağmen hiçbir harekâtta siyasi bir sonuç alınamamıştır. Defalarca denenmiş ve sonuç alınamamış yöntemlerde ısrar ederek mi bu sorunu çözdünüz? Tecridi, kayyum, siyasi operasyon politikalarının sürekleştirilmesiyle her an darbe mekânı devrede tuttuğu bir süreci yönetim şekline dönüştürerek mi bu sorunu çözdünüz?

Yıllarca savaş ve militarizm yöntemleriyle çözülecek diye 3 trilyon dolardan fazla para harcadı; bu kadar daha harcarsa da bu yöntem ekonomik, siyasal, toplumsal ve ekolojik krizin derinleşmesinden başka bir sonuç vermez. Her geçen gün daha çok derinleşen çoklu kriz ve yönetememesinden freni patlamış bir kamyon misali sağa sola çarpa çarpa aşağı doğru giden bu iktidar, dizginlenemez bir çıkmaza girdiğinden sınır güvenliği, beka meselesi bahanesiyle tezkerenin gerekçesini ne kadar süsleyerek, cilalayıp sunarsa sunsun bu tezkere bir çözümsüzlük ve talan siyasetinden başka bir şey değildir.

Tezkere, içeride ve dışarıda Kürt'ün fermanıdır, işgal ve yayılmacı politika yürütmektir. Biz, bu politikayı Afrin'den, Serekaniye'den, Gire Spi'den, yine, Irak federe Kürdistan bölgesinden yürüttüğünüz politikalarla çok iyi biliyoruz ama şunu çok net ifade edelim: 21'inci yüzyılda "yeni Osmanlı projesi" hayallerinden vazgeçin çünkü bu hayallerinize karşı başta Kürt halkı olmak üzere kendini yönetmek isteyen halklar ve uluslararası dengeler izin vermez. Tezkerelerle, işgal ve talan politikasıyla Kürtlerin bulunduğu her coğrafyaya saldırı kabul edilemez.

Mevcut iktidarın, beka ve sınır güvenliğini bahane ederek aslında kendi tükenmişliğini saklamaya ve savaş politikasına sarılarak kendini korumaya çalışmasına tabii ki şaşırıyoruz çünkü bu iktidarın kaybedeceği çok şey var. Kaybettiklerinde, uyguladıkları onca yolsuzluk, hukuksuzluk, adaletsizlikler nedeniyle hesap vereceklerini iyi biliyorlar; bu sebepten, sarılacakları tek yol savaş, işgal ve talan politikasıdır. Önemli olan, toplumsal demokrasiden, barıştan söz eden ve sorunu çözme iradesi olduğunu ifade eden tüm muhalefetin bu tezkerenin çıkmaması için açık, kesin ve net tutum alıp almayacağıdır; önemli olan, herkesin savaşın, ekonomik, siyasal, toplumsal krizlerin ve ölümün sebebi olacak olan bu tezkereye cesaretle "hayır" diyebilmesidir; önemli olan, muhalefetin ırkçılığın ve milliyetçiliğin siyaset olmadığını söyleyebilmesidir. AKP-MHP iktidarı gerek iç gerek dış siyasette savaş, şiddet, baskı politikalarında bütünlüklü bir çözümsüzlük siyaseti yürütmektedir; buna karşı mücadele de bütünlük içerisinde olmalıdır. Muhalefetin, iç siyasette ülkenin içinde bulunduğu sorunlara çözüm ararken dış politikada da savaş, şiddet, hegemonya politikalarına destek vermemesi gerekiyor ki bu coğrafyada demokrasiyi, onurlu barışı birlikte inşa edelim.

Bugün burada, 84 milyon adına, tezkereye "hayır" oyu çıkması tüm halklar için tarihî bir sınavdır. Bu sınav karşısında onurlu bir tutum sergileyemeyenler tarih önünde halklara hesap verecektir. Ayrıca, her seferinde bir yıl olarak planlanan tezkerenin bu defa iki yıl olarak planlanması ve bu şekilde onaylanması demek bu iktidarın muhalefeti ve toplumu savaş politikasıyla kendi bekası için teslim alması anlamına gelmektedir. Tüm bu sebep ve gerekçeler ışığında başta Kürt halkı olmak üzere, Türkiye halkları savaşta, sandıkta ve seçimde, meşru demokratik zemin de olan sokakta ve en önemlisi, toplumsal adalet zemininde elbet hesabını soracaktır.

Savaşa, ölüme, Kürt'ün fermanına, ekonomik krizlerin derinleşmesine ve halkın daha çok yoksullaştırılmasına, yolsuzluklara karşı ülkeyi ve halklarımızı korumanın en açık anlamı bu tezkereye "hayır" demektir diyorum, bütün halklarımızı saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci konuşmacı, Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının Anayasa'nın 92'nci maddesine dayanarak Türkiye Büyük Millet Meclisinden silahlı kuvvet kullanılmasına ilişkin bir tezkeresi var, bu tezkereyi

görüyoruz.

Biz bu tezkerenin bütününe Anayasa'ya aykırılık yönünden, süre yönünden, talep edilen yetkinin belirsizliği ve orantısızlığı yönünden, gereklilik ve yerindelik yönünden itiraz ediyoruz. Bu itirazlarımızı gerekçelendirecek olursak; tezkere bundan önceki hükümetlerin yapmadığı, ihtiyaç duymadığı şekilde kalitesiz yasama anlayışında çokça kullandığınız torba yasanın bir benzeri torba tezkere niteliğindedir. Bir an için Adalet ve Kalkınma Partisinin bütün tez ve taleplerinin doğru, yerinde ve haklı olduğunu düşünecek bile olsak bu tezkerenin dörde bölünmesi gerekir; Kuzey Irak için bir tezkereye, kuzey Suriye için bir tezkereye, İdlib'deki misyon için bir tezkereye ve yabancı askerlerin Türkiye'de bulundurulması için ayrı bir tezkereye ihtiyaç vardır. Kaldı ki siz böyle bir tezkereyle birden fazla ülkeye, birden fazla bölgeye... "Süresi altı aydı bir yıl oldu, iki yıla çıkardık." dersiniz, şu önermeye hanginiz doğru diyebilir: İktidara gelinir, Meclise tezkere yolların, dünyadaki 210 ülkeye beş yıl süreyle savaş açma ve askerlerini bulundurma yetkisi... Anayasa bu yetkiyi münhasıran ve doğru tarif ederek bu Meclise veriyorsa, Anayasa'yı değiştirmek için en az 360 milletvekiliyle halka teklif ya da 400 vekilin oyu gerekiyorsa siz salt çoğunlukla bu yetkiyi sayısını sizin belirlediğiniz ve süresini sizin belirlediğiniz bir şekilde yürütmeye nasıl devredersiniz? Anayasa değişikliği hükmünde tezkere de olmaz, kanun da olmaz. Böyle bir şeyi yapacaksanız dönerler burada Anayasa'yı değiştirecek çoğunlukta bir iradeyi ararlar. Öncelikle bu tutarsızlığınızı milletimize ifade edelim.

Devamında, süre yönünden niçin iki yıl? Niçin sorusunun cevabını arıyoruz ama usulen de burada bir eksiklik var. Böyle bir değişikliğe gidiyorsanız, siz bir demokrasi Parlamentosuysanız ve Dışişleri Bakanınız varsa, bu Dışişleri Bakanınızın hiç değilse Parlamentoda grubu bulunan partilerden, Parlamentoda milletvekili olan partilerin Genel Başkanlarından bir randevu isteyip bu talebin gerekliliğini ifade etmesi gerekmez mi? Konuşmalarda ne Sayın Bakanın ne de yürütmenin başının bu konuda herhangi bir ifadesini görmedik; düpedüz nezaketsizliktir. Yalnız, bu iki yıllık sürenin, seçimler gününde yapılsa bile, seçimlerden sonraki dört ayı da kapsıyor olmasının Anayasa'ya aykırılık ve gelecek Meclisin iradesine ipotek açısından tartışmalı olduğunu ifade ederiz. Ayrıca, iktidarda olmadığınız bir dönem için yerimize niye yetki talep ettiğinizi de anlamış değiliz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Sayın Bakanın konuşmasında da izleri vardı, bu tezkereye niçin "hayır" denmemesi gerektiği söyleniyor. Zaten Adalet ve Kalkınma Partisini yöneten trol aklı "Bu tezkereye 'hayır' demek hainliktir, askerın arkasında durmamaktır." gibi tuhaf söylemleri sosyal medyaya, liderlerin "prompter"larına ya da bu kürsüye taşıyabiliyor.

Peki, çok değerli milletvekilleri, partiniz hep iktidarda sanıyorsunuz; partiniz hep iktidarda olmayacak ama hep iktidarda da değildiniz. Partinizin 3 Kasım 2002 günü sonlanan bir yılın biraz üzerinde bir muhalefet partisi deneyimi var. O muhalefet partisi 10 Ekim 2001'de Afganistan'a asker yollarken "hayır" oyu kullandı -hep beraber- ve sözcünüz burada çıktı "Kapsamı, sınırı, zamanı, süresi belirsiz böyle bir yetkiyi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gönderilmesini doğru bulmuyoruz." dedi, ret oyu kullandınız; size "hain" diyen yoktu. Ayrıca, Kuzey Irak'ta ne yaptınız? 25 Aralık 2001 ve 18 Haziran 2001'de Kuzey Irak tezkereleleri geldi. O zaman altı ay istiyordu koalisyon hükûmeti, sözcüleriniz çıktılar ve dediler ki: "Irak'ın toprak bütünlüğünün muhafaza edilmesine özen gösterilmiyor. Önümüzdeki dönem bu yetki bu bölgeye kan ve gözyaşı getirir. Türkiye'nin, bu bölgenin zararına gelişecek gelişmeler olabilir. Parti grubumuz ve partimiz Kuzeyden Keşif Harekâtı'nın uzatılmasından rahatsızdır." Ret verdiniz Sayın Bakan, hep beraber. Muhalefetteyken Kuzey Irak tezkeresine ret verenlerin, Afganistan'a ret verenlerin bugün çıkıp tezkereye ret verenin millîliğini sorgulayacak hakkı da yoktur, haddi de yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Gelelim gereklilik noktasına; Kuzey Irak ve kuzey Suriye'de bir taraftaki, her iki taraftaki terör örgütlerine atf var. Beyler, bayanlar; Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51'inci maddesi net; bir ülkeye sınır ötesinden bir örgüt, bir terör örgütü ya da diğer ülkeye saldırıda bulunursa buna meşru müdafaa hakkı ve saldırının kaynağına kadar sıcak takip hakkı vardır. Sayın Bostancı hatırlayacaktır, Adalet ve Kalkınma Partisi, iktidarının ilk altı yılında bazı anayasacılar, bazı hukukçular, bazı siyasetçiler "Ya, bu Kuzey Irak operasyonları için tezkere lazım." dediğinde ısrarla "Hayır, terör örgütüne sıcak takip ve meşru müdafaa hakkı Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51'inci maddesinden gelir, gerek yok." dediniz; tutanaklar onlarca beyanınızla dolu. Demek ki neymiş? Bu tezkerenin derdi terörle mücadele de değilmiş; yoksa İŞİD'e, PKK'ya, saydığınız terör örgütlerine karşı sıcak takip ve meşru müdafaa hakkını da kullanırmışsınız, kimse de bir şey demezmiş. Peki, bu tezkere neymiş? İdlib misyonunu karşılayan bir tezkere mi? Bakarsanız, İdlib'de yapmaya çalıştığınız işlerin bir bütünü zaten meşru bir devlet karşınızdaysa savaş sebebi sayılır. İdlib'e savaş açmak için, İdlib'deki misyonu tamamlamak, orada hastaneler kurmak, inşaatlar yapmak, doğrudan egemenlik kullanmak için bir yetki talep ediyor musunuz? O da tezkerenin içinde yok.

Ne var tezkerenin içinde? Türkiye'de yabancı askerlerin bulunması. Vallahi, bu torbanın etrafındaki göstermelik terörle mücadele yaklaşımları falan milleti kandırmaya çalışır başaramaz da bu madde size karşı arkadaşlar. Bu madde, 1 Martta Amerikan askeri Irak'a gitmesin diye Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun ve Genel Başkanının bir saatlik konuşmasıyla, 99 AK PARTİ milletvekilini ikna etmesiyle, Coni'nin postalını Türkiye topraklarına değirmedimize kızan Recep Tayyip Erdoğan'ın size aldığı tedbirdir, size aldığı tedbirdir, bize değil. (CHP sıralarından alkışlar) O yüzden herkes ne konuştuğunu, neyi savunduğunu düşünecek. Partisinden tek adam olabilir, yürütmeye tek adam olabilir, bunun verdiği güçle gözü bir başka şekilde dönmüş bakıyor olabilir ama kimse Suriye'deki evlatlarımızı bir felakete sürüklemek, maceracı dış politika yapmak, yaklaşmakta olan seçimde savaş ilanıyla belki seçimleri biraz daha öteye atmak için iç politikaya yönelik bu hedeflerle tasarlanmış bu oyunda arkanıza dizilecek, size meşruiyet kazandıracak durumda değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Sesi olan, gücü olan, kendine güvenen, çıkacak, gelecek buraya. İdlib'de 34 evladımız şehit edildiğinde altı saat susup açıklamayı Hatay Valisine yaptıranlar, iki gün susup "İlk ne diyecek?" denildiğinde Trump'la arasındaki hikâyenin komikliklerinden bahsedenler, 34 evladımızı kimin vurduğunu çıkıp da... Cumhuriyetin kuruluşundan beri, Kurtuluş Savaşı'ndan beri bir seferde verdiğimiz en fazla şehitte "Bunu şunlar vurdu, Türkiye de böyle cevap verdi, böyle hesap sordu." diyeceğiniz yerde olağan şüphelinin kapısında oturup da iki dakikalık sayacın Rus televizyonundaki yayınına susanların bize millîlik dersi verecek ne hakkı vardır ne haddi vardır! (CHP sıralarından alkışlar)

Genel Başkanımız, grubumuz, hepimiz, kendimiz, evladımız; kuramızı çekeriz, askere gideriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun toparlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Askere gideriz, görevimizi yaparız ama evlatlarını, çocuklarını askere yollamak yerine bedelli askerlikleri, çürük raporlarını tercih edip başkasının evladının şehadeti üzerinden siyaset kuranlara Cumhuriyet Halk Partisinin cevabı "hayır"dır, "hayır" olacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Son sözüm Sayın Başkan, tezkerenin Anayasa'ya usuli ve esasi aykırılıklarından, süresinden, istenen yetkinin genişliğinden, yetki isteyen yetersiz, dengesiz ve beceriksiz dış politikasından, terörle mücadele için ihtiyaç duyulmadığı hâlde buna millî duygu istismarı katanlara itirazdan dolayı ve kuvvetler ayrılığını ayaklar altına almış bir iktidarın emrine bize milletin emanet ettiği bu yetkiyi vermeyeceğimiz için "hayır" diyoruz, "hayır" diyoruz, "hayır" diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, (3/1704) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerindeki görüşmeler

tamamlanmıştır.

Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.23

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.45

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
2’nci sırada yer alan, (3/1705) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkereyi okutuyorum:

3.- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL’in görev süresinin uzatılması yönündeki 2591 (2021) sayılı Kararı çerçevesinde, hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının; 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı’yla tespit edilen ilkeler kapsamında; Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü bünyesinde UNIFIL’e, 31/10/2021 tarihinden itibaren bir yıl daha iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa’nın 92’nci maddesi uyarınca izin verilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1705)

16/10/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 11/8/2006 tarihinde kabul ettiği 1701 (2006) sayılı Karar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5/9/2006 tarihli ve 880 sayılı Kararıyla bir yıl için verdiği izin çerçevesinde, Türkiye, Lübnan’da konuşlu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücüne (UNIFIL) Silahlı Kuvvetleri unsurlarıyla katkı sağlamıştır. Söz konusu iznin süresi son olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6/10/2020 tarihli ve 1264 sayılı Kararıyla 31/10/2020 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmıştır.

Türkiye UNIFIL’e yaptığı katkılarla barışı koruma harekâtının etkin biçimde icrasında önemli bir işlev üstlenmiştir. Bu çerçevede Türkiye’nin katkısı gerek Birleşmiş Milletler sistemi içinde, gerek bölgesel ve küresel ölçekte, gerekse kapsamlı sivil-asker iş birliği faaliyetleri vasıtasıyla Lübnan toplumunun her kesimi nezdinde görünürlüğünün artmasına, ayrıca barış ve istikrarın korunmasına yönelik politikasının sürdürülmesine hizmet etmiştir.

Bu itibarla, UNIFIL’e katkınızın sürdürülmesinin önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

UNIFIL’in görev süresi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 30/8/2021 tarihli ve 2591 (2021) sayılı Kararıyla 31/8/2022 tarihine kadar uzatılmıştır.

Bu hususlar ışığında ve Lübnan’la ikili ilişkilerimiz ve bölgedeki güvenlik şartları da göz önünde tutularak, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL’in görev süresinin uzatılması yönündeki 2591 (2021) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla tespit edilen ilkeler kapsamında 31/10/2021 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL’e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için gereğini Anayasa’nın 92’nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük’ün 72’nci maddesine göre görüşme açacağım. Bu görüşmede siyasi parti gruplarına ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim. Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Tezkere üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: İYİ Parti Grubu adına Aydın Adnan Sezgin, Aydın; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İsmail Özdemir, Kayseri; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Hışyar Özsoy, Diyarbakır; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Utku Çakırözer, Eskişehir; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Yavuz Ergun, Niğde; şahıslar adına Sibel Özdemir, İstanbul; Mustafa Destici, Ankara.

İlk söz İYİ Parti Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Aydın Adnan Sezgin’e aittir.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak’ın kuzeyinde şehit verdiğimiz Mehmetçik’imiz Yunus Emre Yalman’a Allah’tan rahmet, ailesine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü (UNIFIL) 1978 yılından bu yana varlığını sürdürmektedir. UNIFIL, Lübnan ve İsrail arasında barışın sağlanmasına katkı sağlamak, İsrail kuvvetlerinin güney Lübnan’dan geri çekilmesini garanti altına almak, uluslararası barışı ve güvenliği yeniden tesis etme ve Lübnan Hükûmetine otoriteyi sağlamaya yardımcı olma görevlerini üstlenmiştir. 2006 yılında gerçekleşen İsrail-Lübnan savaşının ardından misyonun genişletilmesine karar verilmiştir. Ülkemiz, UNIFIL harekâtına 15 Ekim 2006 tarihinden itibaren katkı sağlamaya başlamıştır. Bugün Lübnan’da durum giderek daha vahim bir hâl almaktadır. Onlarca kişinin hayatını kaybettiği silahlı çatışmalar yaşanmaktadır, ekonomik kriz Lübnan’ı ve bölgeyi derinden etkileyen boyutlara ulaşmıştır. Kriz, bir insani krize dönüşme sürecindedir. UNIFIL kapsamında görev yapan uluslararası misyon, krizlerle sarsılmaya devam eden bir bölgede mütevazı barış gayretlerine katkıda bulunmak gibi bir vazife üstlenmiştir. Ülkemizin Lübnan’daki mevcudiyeti sembolik de olsa bölgedeki istikrar ve barış ortamını tesis etmeye katkı sağlamak açısından önemlidir. Bu çerçevede Lübnan’da Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararına dayanan barışı koruma harekâtına katkı sağlayan Silahlı Kuvvetlerimizin görev süresinin bir yıl daha uzatılmasını İYİ Parti olarak destekliyoruz.

Bölgesel ve küresel barış ve istikrar çabalarına katkıda bulunmak cumhuriyetimizin geleneksel dış politikasına da uygun bir tutumdur. Cumhuriyet dönemi dış politikamızın diğer önemli bir özelliği ise geçmişten kalan sorunların esiri olmayarak, millî güvenliğimizin ve ulusal çıkarlarımızın gerektirdiği şekilde tüm ülkelerle sağlam ilişkiler kurarak ileriye bakmaktır. Sorunları diplomasi ve müzakereler yoluyla, uluslararası iş birliği yoluyla çözmek, karşılıklı çıkarları gözetmek dış politikamızın önemli değerleri arasında olagelmıştır. Askerî ve ekonomik açıdan donanımımızın en zayıf olduğu cumhuriyetin ilk yıllarında Hatay sorunu, Boğazlar meselesi, o döneme ait Türk-Yunan sorunları gibi pek çok mesele barışa katkı sağlayarak ve millî çıkarlarımıza en uygun şekilde çözüme ulaştırılmıştır. Daha sonraki yıllarda da dış politikamızda, cumhuriyetin ilk yıllarında ortaya konulmuş olan bu anlayış başarılı bir şekilde uygulanmış, millî güvenliğimizin tehdit edilmesine asla mahal verilmemiştir. Aynı zamanda, uluslararası camiada vatandaşlarımızın yüzünü kızartacak tutum ve davranışlardan kaçınmaya da özen gösterilmiştir. Bu anlayış sayesinde dış politikamız en kritik dönemlerde dahi hem milletimize savaş yaşatmama başarısını göstermiş hem de devletimize itibar kazandırmıştır.

Bugün o geçmişe nazaran, aciz bir görüntü vermekteyiz. Dış politikamız kalmamıştır, bunu defalarca dile getirdik. Uluslararası ilişkilerimiz ise hastalıklı bir yaklaşımın esiri olmuş, akıl dışılığın tahakkümü altına girmiştir. Büyükelçiler krizinde

yaşananlar tam anlamıyla bu hastalıklı yaklaşımın bir yansımasıdır. 10 büyükelçinin bildirisi yöntem açısından yanlış ve talihsizdir ancak Sayın Cumhurbaşkanının mukabelesi de yine hesapsız olmuştur. Ardından, talebini, ortaya koyduğu talebini hiçbir şekilde karşılamayan ve malumun ilamından ibaret olan bir açıklamayla geri adım atmıştır. Büyükelçiler adına ABD Ankara Büyükelçiliği tarafından sosyal medyadan yapılan bir cümlelik açıklama iktidar yandaşlarının öne sürdüğü gibi bir geri adım değil, aksine, söylediklerimizin arkasındayız vurgusudur. Açıklamada, Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesine riayet etmeye devam edildiği belirtilmiştir. Diplomatik ilişkiler hakkında Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesine göre, tırnağı açıyorum "Kabul eden devletin kanunlarına ve nizamlarına riayet etmek, ayrıcalıklarına ve bağımsızlıklarına hâlel gelmeksizin bu gibi ayrıcalıklardan ve bağımsızlıklardan yararlanın her şahsın görevidir. Kabul eden devletin iç işlerine karışmamak da bu şahısların keza görevidir." tırnağı kapattım. Yayınlanan açıklamada ne özür ne de bir geri adım söz konusudur. Büyükelçiler bildirisinin Viyana Sözleşmesi'ne uygun olduğu vurgulanmıştır sadece. Üstelik, bu açıklama ABD adına yapılmış, 10 ülkenin hepsi değil, sadece bazıları bu beyanata katıldıklarını ifade etmiştir. Daha sonra açıklama yapan ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsüyse Osman Kavala olayına dair yaptığı değerlendirmede, 18 Ekimde büyükelçilerin yayınladığı bildirinin Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesiyle tutarlı olduğunu tekrar etmiş, bırakın özrü, geri adım gibi yorumlanabilecek herhangi bir ifade kullanmamıştır.

Büyükelçilerin bildirisinde bir hususu da göz ardı etmemek gerekir: Türkiye, Avrupa Konseyinin kurucu ülkeleri arasındadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Konseyi bünyesinde yer alan bir kurumdur. Büyükelçilerin uygulanmasını istediği Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları da iç hukukumuzun ve uluslararası hukukun bir parçasıdır. Sayın Genel Başkanımızın da belirttiği gibi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yetkilerini kabul etmiş bir ülkenin o mahkemenin kararlarına uymamış olması meseleyi iç mesele olmaktan çıkartmaktadır. Olup biteni içeriye nasıl pazarlamaya çalıştığınız değil, hamlenin muhatabı olan ülkelerin meseleyi nasıl algıladığı mühimdir. Yabancı basına baktığınızda onların hadiseyi "Recep Tayyip Erdoğan'dan U dönüşü" "Recep Tayyip Erdoğan çark etti." gibi ifadelerle yansıttığı görülüyor maalesef. Siyaset gibi diplomasi de sonuç alma sanatıdır. Ne sonuç alındı bu hoyratlıktan? Tek netice, dışarıdaki Türkiye algısının daha da geriye gitmiş olmasıdır. İktidaren hukuk devleti değerlerine ve uluslararası ilişkilerin normlarını uyum sağlayamadığı kanaati güçlenmiştir. Madem 41'inci maddenin telaffuz edilmesini istiyordunuz, bunu bu sarsıntılara yol açmadan da yapabildiniz. Türkiye'nin artık Ugandalı diktatör Idi Amin imajından kurtulması şarttır. Çıkış noktası hangi gerekçeye dayanıyor olursa olsun bu hadise bizler için sadece ve sadece mahcubiyet vesilesidir. Elbette krizin geride bırakılmış olması, anlamsız bir kaostan şimdilik uzaklaşılması sevindiricidir. Ancak milletimiz kendi yarattığımız krizlerle boğuşmaktan, yoktan yere yaratılan risklerle mücadele etmekten yorulmuştur. Tek adam rejimi yine takla atmıştır.

Değerli arkadaşlar, Suriye ve Irak'a asker gönderme tezkeresi az önce yapılan görüşmeler sonucunda kabul edilmiştir, ülkemiz açısından hayırlı olmasını diliyorum. Partimizin sözcüleri bu tezkereye ilgili, tezkereye dair görüşlerimiz ayrıntılarıyla izah ettiler. Suriye'de İdlib başta olmak üzere ülkemizin karşı karşıya bulunduğu büyük sıkıntı ve tehlikeler vardır. Ayrıca, buradaki gelişmelerin iç politika maksatlı istismar edilmesi kamuoyumuzda yaygın ve ciddi bir endişedir. İdlib'de Rus, Suriye ve kısmen İranlı milislerin gözlem noktalarımıza yakın mahallere saldırıları sürmektedir. Türkiye, Suriye ve elbette İdlib'de hava gücü ve savunmasından da mahrum durumdadır.

Putin ile Sayın Cumhurbaşkanının gerçekleştirdiği son Soçi görüşmesinden bir sonuç alınamadığı anlaşılmaktadır. Bunu söylerken bir çekince ifade etmek istiyorum. Bu çok mahrem görüşmede bir al ver pazarlığı yapılmış ise bunu bilmemiz tabii ki mümkün değildir ama böyle bir pazarlığın tüm sorumluluğu Sayın Cumhurbaşkanına ait olacaktır.

Bugün Türkiye, Birleşmiş Milletler tarafından terörist grup olarak kabul edilen HTŞ'yle İdlib'deki iş birliğini sürdürmekte ısrarlı olduğu görünümü vermektedir. Bu tutum, Rusya'yla varılan mutabakatlara aykırıdır. Türkiye, kendini İdlib'de çok riskli bir konuma hapsedmiştir. Yıllardan beri bahsettiğimiz bölgenin Peşaver'leşmesi tehdidi, gün geçtikçe daha da belirgin hâle gelmektedir. Rusya'yla mutabakatımıza uyarak HTŞ ve diğer benzeri terörist gruplara karşı harekâta girişmemiz, büyük riskleri de beraberinde getirebilir. Asgari 30 bin silahlı insandan oluşan HTŞ'nin ve diğer grupların İdlib'deki askerlerimize zarar vermeleri, hatta Türkiye içinde faaliyete geçmeleri tehlikesi vardır. Zaten Mehmetçik, İdlib'de Ebubekir Sıddık'ın Yardımcıları Seriyyesi örgütünün tasallutu altındadır.

HTŞ'yi ve diğer terörist grupları pasivize etmekte daha fazla gecikmemiz hâlinde ise Rus-Suriye ve İran birliklerinin saldırıları ve Halep ile Lazkiye'yi bağlayan M-4 Kara Yolu'nun kullanılabilir ve kendileri açısından güvenli hâle getirilmesine yönelik operasyonları ivme kazanacaktır. Her hâlükârda geçici bir çözüm olarak karakollarımızın, gözlem noktalarımızın M-4'ün kuzeyine taşınması talep edilecektir, belki de talep edilmiştir. Her geçen gün tehdit ve tehlike, sınırlarımıza daha da yakınlaşmaktadır. İdlib'de 4 milyon insan sıkışmış durumdadır. Hem ulusal hem de uluslararası basın; Rusya'nın, Suriye'nin ve İran'ın İdlib'de yapacakları radikal ve topyekûn bir operasyonun 1 milyondan fazla yeni mültecinin Türkiye'ye doğru akın etmesine neden olabileceğini belirtmektedir. Biz de yıllardan beri bu tehlikeyi dile getiriyoruz.

İktidar ne Astana sürecini ne de Soçi görüşmelerini iyi kullanabildi. Zaten Astana diye de bir süreç kalmadı. 4 Mayıs 2017'de Astana'da gerçekleştirilen zirvede Türkiye, Rusya ve İran arasında İdlib'in tamamını Lazkiye, Halep, Hama ve Humus'un belli bölümlerini, Şam'ın Doğu Guta bölgesini, Dera ve Kuneytire'nin belli bölümlerini kapsayan çatışmasızlık bölgeleri oluşturulmasına ilişkin muhtıra imzalanmıştı ama tedricen bu bölgeler rejimin eline ve Rusya'nın kontrolüne geçmiştir. İdlib'de de benzer bir senaryo muhtemeldir. Maalesef, geçtiğimiz günlerde Fırat Kalkanı harekâtı bölgesinde rejim veya Rusya'nın kontrolünde bulunan bölgelerden, muhtemelen Tel Rıfat'tan, YPG/PKK güdümlü füzeyle zırhlı araçlarımıza saldırı gerçekleştirmiştir. Saldırıda 2 Özel Harekât polisimiz şehit olmuş, 2 Özel Harekât polisimiz de yaralanmıştır. Ardından, Karkamış ilçemize Suriye sınırları içinden hava saldırısı düzenlenmiştir. Aynı günlerde Afrin'de PKK/YPG'li teröristler tarafından bomba yüklü araçla saldırı düzenlenmiştir. Akabinde Sayın Cumhurbaşkanını "Sabrımız bir yere kadar, mücadelemiz farklı şekillerde devam edecektir." ifadelerini kullanmıştır. Bu ifadeyle ne kastedilmektedir?

Suriye'yle ilgili tüm aktörler herhangi bir askeri müdahalemize itirazlarını açık şekilde ifade etmişlerdir. Tel Rıfat, 2018'den beri tartışma konusudur, ancak, konuşulanlar havada kalmaktadır. Bu bölge, yıllardan beri tehdit zemini olma konumunu sürdürmektedir. Menbiç'in ve Tel Rıfat'ın YPG/PKK'dan arındırılmasını Rus tarafı taahhüt etmiştir, ne var ki bu da gerçekleşmemiştir. Türkiye, son günlerde olduğu gibi Tel Rıfat ve Menbiç'ten kaynaklanan birçok tehdide muhatap olagelmektedir. Suriye'nin kuzeyinde kontrol ettiğimiz bölgelerde karşı karşıya bulunduğumuz baş aktörlerin çoğu, İdlib'de de karşı karşıya bulunduğumuz aktörlerdir. Bu kadar ülkeyle aynı anda ve zeminde ilişkileri bu denli riskli hâle getirmek, ülkemiz açısından bu denli büyük tehditlere yol açmak gerçek bir faciadır. Artık, askerlerimizin, ülkemizin bu ağır tehditlerle karşılaşmayacağı, harekâtların gereksiz kalacağı bir ortamın hazırlanmasına katkıda bulunulmalıdır, öncülük yapılmalıdır. İdlib'de 2020 yılının Şubat ayında gerçekleştirilen hava saldırısında şehit olan Mehmetçiklerimizin acısı hâlâ yüreklerimizdedir, elbette diğer tüm şehitlerimizin de, ruhları şad olsun.

İktidarın görevi, dış politikayı deneme tahtasına çevirerek millî güvenliğimizi ve vatandaşların güvenliğini tehdit edecek riskleri yaratmak yerine denenmiş yöntemleri ve diplomasiyi seçmek, barışı ve huzuru aramak olmalıdır. Bir kerecik de olsa milletin çıkarlarını ve ülkenin geleceğini düşünün. Suriye krizinde çok önemli sorumluluk taşıyan Türkiye'nin, krizin başlangıcından

yaklaşık on bir yıl sonra, 911 kilometre sınırimız olan komşumuz Suriye'de buraya binlerce kilometre uzaktan gelmiş olan güçler arasında sıkışıp kalmış olması, iktidarın her alandaki iflasının ve uluslararası ilişkilerdeki sefaletinin epey zamandan beri yaşadığımız acı bir örneğidir. Bir süreden beri iktidar, bir gücü diğerine karşı koz olarak kullanmak şeklinde Türkiye gibi büyük bir ülkeye yakışmayan manevralar içine girmektedir. Bakın, unutmayın, ABD ile Rusya yaşadıkları bazı krizlerde şaşırtıcı şekilde uzlaşıya ve hatta iş birliğine gidebilmektedirler. Suriye saatinde da böyle bir senaryo yeniden yaşanabilir. Keşke saatleri geri çevirebilsek de Suriye'de 2011'lere geri dönebilsek. Maalesef bu hayalin gerçekleşmesi mümkün değildir.

Öte yandan, belirli bir süreden beri Esad rejimi, uluslararası camiaya hızlı adımlarla geri dönüş istikametinde yol almaktadır. Bunu "Arap ülkeleri başta olmak üzere uluslararası camia, Suriye'ye yeniden yüzünü dönmektedir." şeklinde de ifade edebiliriz. Tüm bu gelişmeler, 2 Kasım 2017 Soçi Mutabakatı'nda "Suriye Arap Cumhuriyeti" olarak iktidarın tanıdığı, birlik ve bütünlüğünü temin etmeyi taahhüt ettiği Suriye'nin rejimiyle resmen görüşme gereğini ortaya koymaktadır. Suriye krizinin çözümü için tek yol siyasi yöntemdir. Suriye'nin birlik ve bütünlüğünün korunması, topyekün güvenliğimiz açısından elzemdir. Bunun başlıca yolu, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2254 sayılı Kararı'na uyarak Cenevre'de Birleşmiş Milletler himayesinde yürütülen yeni anayasa görüşmelerini desteklemek için azami gayret göstermek ve barışın sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Anayasa görüşmeleri maalesef tıkanmış durumdadır ancak görüşmelerde bir ilk adım atılmıştır. Türkiye, bu müzakerelerin canlandırılmasına ve makul şekilde ilerlemesine aktif ve samimi katkıda bulunmalıdır. Bu süreçte iktidarın Suriye Arap Cumhuriyeti'ni temsil eden hükümetle masaya da oturması gerekmektedir. Taliban'la görüşmekte beis görmeyen iktidar, Esad'la görüşmeme inadına son vermelidir. Ülkemizdeki Suriyeli sığınmacıların en uygun şekilde vatanlarına dönmelerinin temininin de yolu budur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında; 31 Ekim 2021 tarihinden itibaren bir yıl daha Lübnan Geçici Görev Gücüne iştirak etmesi kapsamında Meclis gündemimizde bulunan Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Orta Doğu'nun en kırılgan ve hassas ülkelerinin başında gelen Lübnan, 4 Ağustos 2020 tarihinde başkent Beyrut'taki limanda gerçekleşen büyük bir patlama sonrasında siyasi ve ekonomik krize sürüklenmiştir. İyi koşullarda saklanmadığı için 7.750 ton amonyum nitratin patlaması tarihteki nükleer olmayan en büyük patlama olarak kabul edilirken, yaşanan bu olay sonrası 200'e yakın insan hayatını kaybetmiş, yaralıların sayısı ise 6 bini aşmıştır. Bu elim hadise, iç savaş tecrübesi yaşamış, istikrarsız iktidarlara uzun yıllar ayakta kalma mücadelesi vermiş, bölgesel ve küresel güç savaşlarının konumlandığı Orta Doğu ve Doğu Akdeniz ülkesi olan Lübnan'da toplumsal fay hatlarını daha da aktif hâle getirmiştir. Nitekim, Beyrut Limanı'ndaki patlamayı takip eden günlerde Hükümet istifa kararı almış, toplumsal gösteriler Covid-19 salgınına rağmen devam etmiştir.

Ancak yaşanan sıkıntılar bununla da sınırlı kalmamış, bu kez zaten zor durumda olan Lübnan ekonomisi daha kötü bir hâl almaya başlamıştır. Ülkede süregelen hayat pahalılığı giderek artarken, devletin özel teşebbüslere ödeme imkânı da yine ortadan kaybolmaya başlamıştır. Bu durumun faturası, öncelikli olarak enerji sektörüne kesilmiş, Lübnan'da faaliyet gösteren enerji şirketleri çalışmalarını durdurmak mecburiyetinde kalmıştır. Böylece siyasi istikrarsızlık, terör, toplumsal huzurun kaybolması, Covid-19 salgını ve ekonomik krize ilave olarak bir de enerji krizi vasat bulmuştur. Yaşanan enerji krizi sonrasında Lübnan tabiri caizse karanlığa gömülmüş, ülkenin pek çok bölgesinde gün içerisinde sadece birkaç saat elektrik sağlanabilmektedir. Enerji santrallerinin durması, zor koşullarda olan üretimi vurması bir yana, daha çok sağlık alanını etkilemiştir. Hastaneler bu alanda en ciddi sorunların yaşandığı yerler olarak öne çıkarken çoğu eczane pek çok hayati ilaç tedarikinde sıkıntı yaşamaya koyulmuştur. Böylelikle sorunlar yumağı daha da büyümüştür. Lübnan'da güncel olarak öne çıkan enerji krizi öyle bir boyut almıştır ki ülkenin millî borcunun yaklaşık yarısının elektrik sektöründen kaynaklandığı ifade edilmektedir.

Yaşanan vahamet, bir başka hâliyle devalüasyonda da kendisini göstermektedir. Ülkenin para birimi, son iki yılda yüzde 90'dan fazla değer kaybetmiştir. Bu oran, 1975 ile 1990 yılları arasında yaşanan iç savaştan beri Lübnan tarihinin en ciddi krizi olarak göze çarpmaktadır. Her ne kadar ülkedeki hükümet krizi eylül ayında çözüme ulaşmış gözükse de yaşamı zorlaştıran ve iç çatışma koşullarını aradan geçen her gün biraz daha alevlendiren gelişmeler hâlen sürmektedir. Bugün giderek vahim bir durum alan ekonomik koşullarda Lübnan Silahlı Kuvvetleri ile İç Güvenlik Kuvvetleri mensuplarının gelir düzeyindeki azalma devletin asayiş alanındaki kabiliyetlerini de etkilemekte ve ne yazık ki kısıtlamaktadır. Üstelik bütün bu yaşananlar Orta Doğu'nun genelinde var olan sorunlardan bağımsız değil, tam tersine neredeyse hepsiyle ilintili olarak seyrine devam etmektedir. Lübnan'da yeni hükümet henüz görevde başlamışken sorunlara çözüm getirme uğraşısıyla birlikte yeni krizleri de kucağında bulmuştur. Elektrik kesintisi sebebiyle sorun yaşanan ülkede, çoğu insanın ihtiyacını karşılayabilmek için jeneratör kullanmaya başlaması, bu kez de akaryakıt sorununu doğurmuştur. Tam da böylesi bir süreçte İran, Lübnan'a Hizbullah'ın kontrol ve koordinesinde dağıtılmak üzere 4 milyon litre yakıt götüren 80 tankerlik bir konvoyu Suriye üzerinden ülkeye sokmuştur. Bu durum Hizbullah'ın konumunu güçlendirirken, diğer taraftan İran'ın Orta Doğu'da ulaştığı imkân ve kabiliyeti de gözler önüne sermiştir. Suriye iç savaşının başladığı dönemleri takip eden zamanlamayla, fiilî olarak bu krize dâhil olan İran'ın kendi topraklarından başlayarak Lübnan'a uzanacak bir hat kurma istediği, üzerinde sıklıkla konuşulan bir senaryoydu. Bir başka deyişle, Basra Körfezi ve Doğu Akdeniz hattının aynı kapsamda birleştirilmesiyle alakalı bazı gündemlerin olabileceği, bunun da Orta Doğu'nun barış ve istikrarını etkileyebileceği değerlendirmeleri yapılmaktaydı. Bu senaryoya öncelikli olarak karşı çıkanlarsa Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail başta olmak üzere Orta Doğu'da İran'ın faaliyetlerinden rahatsız olan diğer ülkelerdir. Geline aşamada İran'ın Lübnan'daki Hizbullah'a 80 tankerlik uzun bir akaryakıt konvoyu göndermiş olması bahse konu olan ülkelerin de dikkatini çekmiştir. Bunun sonucu olarak bölgede yakın zaman içerisinde yeni çatışma koşulları ve alanlarının gerçekleşmesi neredeyse kesin bir hâl almaktadır. Ancak bunlardan daha önemlisi, Lübnan'ın da aynı çatışmalardan nasibini alma riskiyle karşı karşıya kalmış olmasıdır; kaldı ki, Hizbullah üzerinden, İran'ın Lübnan'a insani gerekçelerle erişim gösterdiği böylesi bir olay sonrası Lübnan Hükümeti derhâl olayın kendilerinin bilgisi dışında ve izinlerin alınmadan gerçekleştiğini duyurmaları olmuştur. İran karşıtı ülkeler ise uzun yıllardan bu yana Lübnan ordusuna sağlanan milyarlarca dolarlık yardımı sorgulamaya koyulmuşlardır. Bölgesel bazda gerginlik yaratan bu durum, kısa sürede kendini Beyrut sokaklarında göstermiştir. Liman patlaması soruşturmasıyla ilgili düzenlenen gösterilerde, geride bıraktığımız haftalarda ne yazık ki kan akmıştır; göstericilerin üzerine ateş açılması sonucu 6 kişi hayatını kaybedip 32 kişinin yaralandığı olay neticesinde ellerinde otomatik silahlar olan sivil kıyafetli kişiler sokaklarda boy göstermiştir.

Dolayısıyla, Lübnan yeniden, eski karanlık zamanlarında olduğu gibi, yeni bir iç savaşın içerisine sokulmak istenmektedir. Yapılan sağduyu ve itidal çağrılarının ne derecede karşılık bulacağı ise henüz kesinlik kazanmış değildir. Zira ülkede her anlamda kaybolmaya yüz tutan, sadece istikrar değil, aynı zamanda taraf ve grupların birbirine olan tahammüllerinin

de olduğu anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, Lübnan'da yaşanan gelişmeler Türkiye açısından bütünü bir parçası olarak görülüp kabul edilmeli, tarihî ve kültürel bağlarımız olan bu ülkede yaşanan her gelişmenin millî güvenliğimizi doğrudan etkileyebilecek potansiyele sahip olduğu, akıllardan çıkarılmamalıdır. Suriye ve Irak'ta yaşanan istikrarsızlıklar, terör meseleleri ve hatta iç savaşın taşıdığı hesaplaşmanın diğer bir parçasının Lübnan'da olduğu her yönüyle aşikârdır. İşte bu yüzden sorunları sadece Lübnan özelinde okumak ve yorumlamak, bizler açısından eksik bir değerlendirme olabilecektir. Gerek uzak gerekse yakın dönem gelişmeleriyle beraber Lübnan'da yaşananlar düşünüldüğünde başta güvenlik olmak üzere hemen her mesele mutlaka ülkemizi doğrudan ilgilendiren neticeler doğurabilmektedir. Terör sorunundan tutun bölgesel girişim ve çabaların tamamında Lübnan, hedefte olan ülkelere bir tanevidir. Lübnan merkezli yaşanan her gelişmenin bekamıza yönelen tehditleri beslediğini ise tecrübeyle yaşamış, görmüş bir ülkeyiz. Bu sebeple, Lübnan'ın iç barış ve huzurunun korunması, istikrarın tesis edilmesi, sadece ülkelerarası ilişkilerle, küresel prestij ve ağırlığımızla yahut tarihî ve kültürel bağlara sahip olduğumuz bir ülkeyle olan münasebetler çerçevesinden değil, millî güvenliğimiz açısından da önem arz etmektedir. Diğer yandan, Doğu Akdeniz'deki millî egemenlik haklarımızın müdafaası hususunda da Lübnan'ın sahip olduğu jeopolitik ve jeostratejik konumu gereği önemli bir etki barındırdığı dikkat edilmesi gereken bir başka husustur.

Değerli milletvekilleri, Lübnan'ın yaşadığı bunca sorunlara karşılık meseleye insani ölçülerle yaklaşan ülke sayısı ne yazık ki yok denecek kadar azdır. Fransa hâlâ bu ülkeye eski sömürgesi gözüyle bakmaktadır. Öne sürdüğü her konu başlığında hatta bu ülkeye yaptıkları resmî ziyaretlerde dahi bu çarpık anlayışı sürdürdükleri açıkça müşahade edilmektedir. Orta Doğu'da yaşanan çatışma ve krizlerin tarafı olan güçler de yine vekâlet savaşlarının bir başka cephesi olarak Lübnan'ı ele almaktadır. Dikkat edilirse insani yardımdan ve Lübnan'da hayatın normalleşmesinden ziyade, daha çok güvenlik eksenli politikalara ağırlık verdikleri açık biçimde görülmektedir. Bütün bunlara karşılık, ülkemizin insani ölçüleri, tarihî bağlar ve bakiyemiz olan diyarlara yönelik sahip olduğumuz engin kültür çerçevesinde Lübnan'a bakış açısı farkımızı ortaya koyduğu gibi, doğru ölçünün ne olması gerektiğinin gösterilmesi açısından da kıymetlidir.

Gelinen aşamada TİKA'nın Lübnan'a 2010 yılından bu yana toplam bütçesi 33 milyon doları aşan 130 projeyi tamamlayarak Lübnanlı kardeşlerimizin istifadesine sunduğu ifade edilmektedir. Yine, çok sayıdaki resmî ve sivil toplum kuruluşumuz Lübnan'da hem bu ülkenin vatandaşlarına hem de ülkelere ayrılmak durumunda kalan ve Lübnan'a göç eden Suriyeli ve Filistinli mültecilere yönelik yardım faaliyetlerini sürdürmektedir. Lübnan ekonomisinin canlanması için Türkiye üzerine düşeni yerine getirmektedir. Bu kapsamda, karşılıklı olarak 2010 yılında vize muafiyeti uygulamasının hayata geçirilmesi turistik ve iş amaçlı temasların yoğunlaşmasına katkı sunmuştur. 2006 yılında İsrail'le yaşanan savaş sonrasında ülkemiz, yardım elini uzatan ilk ülkeler arasında yerini almıştır. O dönemde 20 milyon dolar olan insani yardım sağlanmış, savaşın ardından toplanan Stockholm Konferansı ile Paris Donörler Konferansı'nda da ülkemiz toplamda 30 milyon dolar yardımda bulunmayı taahhüt etmiştir. Nitekim, yeniden imar faaliyetleri kapsamında ülkemiz Lübnan'da 37 prefabrik okul inşa edilmiştir. Müteakip zamanlarda AFAD tarafından yapılan 20 okulla birlikte Türkiye'nin bağışladığı toplam okul sayısı 57'ye ulaşmıştır.

Yine, Beyrut Limanı'nda yaşanan patlama sonrasında Türkiye, çok sayıdaki arama kurtarma uzmanları, sağlık personeli ve insani yardım ekibini buraya göndermiştir. Türk Kızılayı bölgede aynı kapsamda ve aynı amaca hizmet etmek için başarılı çalışmalara imza atmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Lübnan'la münasebetlerimizi önemli kılan bir başka konu da bu ülkede var olan ve sayılarının 20 binin üzerinde olduğu resmî kaynaklarca ifade edilen Türk nüfustur. Orta Doğu'daki mevcudiyetimizin yanında, Beyrut gibi tarihî ve stratejik önemi haiz bir şehirle, aynı güzergâhla Kudüs-i Şerif'e uzanan sahada var olan Türk nüfus ve mevcudiyeti, bölgenin barış ve istikrarı açısından oldukça büyük öneme sahiptir. Yıllardan bu yana bu gerçek ne yazık ki bazı çevrelerce görmezden gelinmiştir. Oysa Türklük, bu alandaki yüzlerce yıllık mevcudiyetiyle bölgeye mührünü vuran asli bir unsurdur. Orta Doğu ülkeleriyle olan münasebetlerimizde uluslararası hukukun gerekliliği, karşılıklı çıkar ve menfaatler kadar, bölgede yaşayan Türklerin hak ve menfaatlerinin korunması da son derece hayatidir. Beyrut Limanı'nda yaşanan patlama sonrası Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız ile Sayın Dışişleri Bakanımızın bölgeye kısa sürede intikal etmeleri ve Lübnan'ın yanında olup yalarının sarılması konusunda ülkemizin dost elinin uzatılacağına belirtilmesi kadar, yine, Lübnan'da yaşayan ve "Ben Türkmen'im." diyen soydaşlarımıza Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının verileceğinin ilan edilmesi son derece müspet bir gelişme olmuştur. Küresel emperyalizmin sömürgeci ve istilacı anlayışıyla etnik ve mezhep temelli ayrışma ve kışkırtmaları kaşındığı bir dönemde, bilhassa Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da yaşayan Türklerin Türkiye Cumhuriyeti'nin kudretini her anlamda yanlarında hissetmeleri, millî kültürlerini ve bundan sonra yaşadıkları yerlerdeki mevcudiyetlerini koruyarak güç kazanmaları anlamında oldukça değerlidir. Bu kapsamda, Hükümetimizin sürdürdüğü çabaları da memnuniyetle karşıladığımızı yeri gelmişken ifade etmek isterim. Kaldı ki bu gayretlerin tamamı ülkemizin millî hedeflerine erişebilmesi için gücümüze güç katacak çarpan etkiler doğurabilecektir.

Bu sebeplerden dolayı, Milliyetçi Hareket Partisi olarak gündemimizde bulunan tezkereye olumlu yönde oy vereceğimizi belirtiyor, bölgede ve dünyanın pek çok yerinde üstün vazife şuuruyla mücadele eden tüm kahraman askerlerimize Cenab-ı Allah'tan üstün muvaffakiyetler diliyor, Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Hışyar Özsoy konuşacaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin Lübnan'a Birleşmiş Milletler misyonu bağlamında barış gücü göndermesine dair tezkereyi konuşmak için bugün toplandık. Bu tabii, barış gücü çerçevesinde bir tezkere olarak geliyor, içeriğini çok fazla tartışmayacağız. Bugün malum, biraz önce daha önemli bir tezkere görüşüldü, konuşuldu, çokça düşünce ifade edildi. Bir de Türkiye'nin dış politikasına dair ciddi tartışmalar söz konusu. Ben bu tezkere vesilesiyle gündeme dair şahsımın, grubumun düşüncelerini ifade etmeye çalışacağım.

Öncelikle, kıymetli arkadaşlar, bu büyükelçilikler, 10 büyükelçinin "persona non grata" ilan edilip kovulacağı, sonra bunun değişmesine dair birçok arkadaş bu Genel Kurulda değindi ama bir konuya kimse ısrarla değinmek istemiyor. Bu meseleyi iktidar da muhalefet de şu çerçevede alıyor: "Efendim, sözünüzü söylediniz ama sonra U dönüşü yaptınız -işte, kaba bir tabirle- tükürdüğünüzü yaladınız." Bunu bir gurur meselesi yapmanın ötesinde kimse tartışmıyor. Şimdi, bu büyükelçiler meselesinin kökeninde hangi sorun var, kimse bunu çok fazla konuşmuyor. Bu büyükelçiler, 10 büyükelçi tartışıldı yani bunların bu konu hakkında böyle konuşması, işte, Kavala kararı hakkında AİHM'in bu şekilde bir tutumda bulunmasını herkes, yani herkes demeyeyim, birçok kesim eleştirdi; aslında, çok fazla eleştirilecek bir tarafı yok, bunu bir ulusal gurur meselesi yapmanın da hiçbir anlamı yok; son derece açıktır. Bakın, ben size Anayasa'dan, bizim o çokça eleştirdiğimiz, hiçbir şeye benzemeyen Anayasa var ya, o Anayasa'dan küçük bir şey okuyayım, çok küçük bir şey, Anayasa 90'ıncı madde diyor ki: "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine

başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır.” Yani “Anayasa’nın da üstündedir.” diyor. Bir sıkıntı çıkarsa, bir çelişki varsa dönüp Anayasa’ya bile bakamıyorsunuz, Anayasa Mahkemesine götüremiyorsunuz, o milletlerarası anlaşmanın hükmü neyse bunu yerine getirmek durumundasınız. Bu, Anayasa, açık madde. Hukukçu arkadaşlar benden daha iyi bilirler, burada size hukuk anlatacak durumda değilim, mesleğim değil ama.

Şimdi, Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne taraf, Avrupa Konseyinin üyesi, hatta çoğu zaman Avrupa Konseyinin kurucu üyesi olmakla övünen bir pozisyonda. Şimdi, biliyorsunuz, geçen sene Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2 davada önemli kararlar aldı: Biri Kavala davası, Türkiye’de sivil toplum kesimlerinin izlediği bir dava; diğeri bizim, şu an Edirne’de, hâlâ, beş yıldır Edirne’de tutsak edilen, rehin tutulan sevgili Selahattin Demirtaş Eş Başkanımıza Büyük Dairenin verdiği karar, 17 yargıcın ortak kararı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi açık ve net bir şekilde diyor ki: “Hem Osman Kavala davasında hem Selahattin Demirtaş davasında bir değil, birçok anlamda hak ihlali olmuştur.” ve Bakanlar Kurulu, Avrupa Konseyinin Bakanlar Kurulu bu kararların uygulanması için zaten sürekli olarak Hükûmete çağrıda bulunuyorlar.

Şimdi, bu 10 büyükelçi, sadece Türkiye’deki otoritelere, yetkililere Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını uygulamaları gerektiğine dair bir hatırlatma yapmışlardı. Şimdi diyebilirsiniz ki: “Bu büyükelçinin işi midir, değil midir?” Ona da birazdan geleceğiz.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, Cumhurbaşkanı çok kızdı, vallahi sanki köyünden maraba kovar gibi “Bütün büyükelçileri kovacağım.” dedi; öyle tuhaf bir psikoloji, anlamak da zorlanıyoruz. Sonra ne oldu, ben size söyleyeyim -hani biraz değişik çevrelerden de bilgi alma imkânımız oldu- Dışişleri Bakanı Mevlüt Bey gerçekten uğraştı bu krizin çözülebilmesi için, en nihayetinde şöyle bir ara formül buldular: Cumhurbaşkanı o kadar üst bir yerden bunu kurdu ki “Herkesi göndereceğim.” diye, bir şekilde bu büyükelçilerin küçük de olsa bir şey ifade etmeleri gerekiyor ki bu geri adımın bir anlamı olsun, kendi kendine geri adım olmaz. Büyükelçiler ne yaptılar? Şöyle bir açıklamada bulundular, sonra “copy paste” bütün büyükelçiler aynı açıklamayı yaptılar. Açıklama şöyle diyor, diyor ki: “Bizler uluslararası hukuka bağlıyız.” “Uluslararası hukuka bağlılığımızı teyit ediyoruz.” demiyorlar. Bu Türkiye’de özellikle iktidara yakın çevreler sürekli çeviri hatası yapıyorlar. Arkadaşlar, kullandıkları kavram “maintains.” Bu, şu demektir: “Devam ettirir.” yani “Biz o açıklamayı yaparken de uluslararası hukuka bağlıyız, Türkiye’nin iç işlerine karışmıyoruz; mevcut durumda da pozisyonumuzu biz koruyoruz, biz devam ettiriyoruz.” diyor. Tabii, bu bir anda, Hükûmete yakın medyada şöyle çıktı: “Efendim, geri adım atıldılar.” hatta bazıları “Özür dilediler.” “Efendim, Cumhurbaşkanı çok memnun olmuş.” da falan da filan da yani. Şimdi, bu, işin magazin kısmı, bu, daha işin önemli kısmı değil arkadaşlar.

Bir şekilde, olmaması gereken zaten engellendi yani böyle yapay diplomatik kriz hani, bir şekilde aşıldı fakat kimsenin konuşmadığı başka bir şey var arkadaşlar: 30 Kasım’da Bakanlar Komitesi tekrar toplanacak; bakın, Avrupa Konseyindeki arkadaşlarımız var burada, biliyorlar. 30 Kasım’da Bakanlar Komitesi hem Osman Kavala hem Selahattin Demirtaş kararlarını tekrar görüşecek. Daha önce aldıkları kararlardan daha sert bir karar almak durumundalar; öyle işliyor çünkü işleyiş, bir önce aldığı kararın bir tık üzerine çıkacak; tamam mı? Zaten bir önceki kararda -Osman Kavala kararında, Demirtaş değil- sözleşmenin 46’ncı maddesine bir hatırlatma vardı; 46’ncı madde nedir? 46’ncı madde, Türkiye’nin Avrupa Konseyinden çıkarılmasını başlatabilecek maddedir. Muhtemelen bu defa Selahattin Demirtaş kararında da benzer bir maddeye referans olacak. Başlarlar, başlamazlar ayrı bir tartışma konusu ama Cumhurbaşkanının basitçe böyle, “Sorosçu” deyip tu kaka ettiği bu mesele, Türkiye’nin Avrupa Konseyinden atılma sürecini başlatabilecek kadar büyük bir meseleye dönüşebilir. Biz, muhalefet olarak tabii, sorumluluğumuz gereği halkı, bu Meclisi bilgilendirmek durumundayız. Bu mesele, basitçe, büyükelçilerle ego yarıştırmak, Türkiye’nin itibarını, ulusal onurunu, ulusal onurunu düşünüyorsa bu Hükûmeti yönetenler, altına imza attığı, “Ben yükümlüyüm.” dediği uluslararası anlaşmaların, kendi Anayasa’sının üzerinde olan uluslararası anlaşmaların hükümlerini yerine getirir; mesele bu kadar basit, bunları bu kadar uzatmanın bir anlamı yok.

Bir şey daha söyleyeyim kıymetli arkadaşlar: Bu karakter suikastı Türkiye’de çok fazla yapıyor. Osman Kavala’ya dair, Cumhurbaşkanı, görüyorsunuz yani her konuşmada “Soros’çu, Soros’çu” diyor da; gördünüz, medyada Cumhurbaşkanının Soros’la fotoğrafları da servis edilmeye başlandı. İlginç bir şeydir, bugün de AK PARTİ’nin eski kurucularından yani duayen isimlerinden Bülent Arınç “Ya, biz de zamanında bu insanları baş tacı yapıyorduk.” dedi ve şu anki bu söylemlerin yanlış olduğunu söyledi. Gerçekten çok ilginç bir durumdasınız. O dönem Soros’tan randevu almak için araya lobiler katılıyordu. Soros’la çekilen fotoğraflar Cumhurbaşkanının, Egemen Bağış’ın, Ömer Çelik’in... Yok onlar burada. Egemen Bağış, tabii, Büyükelçi oldu; kaçtı, gitti. Evet, bunlar çarşaf çarşaf yayınlanıyordu; evet, böyle yani. Şimdi “Efendim, bu Soros’çu.” diyorsun. Görsen, ne olmuş acaba? “Soros’çu” dediğiniz o kurumların, o derneklerin, o düşünce araştırma örgütlerinin verilerini, datalarını kullanıyordunuz her yerde Adalet ve Kalkınma Partisi olarak ya! Diyarbakırlıların deyimiyle, “...”^(x) şimdi böyle mi olduk, şimdi böyle mi olduk? Kendi geçmişinizi inkâr ediyorsunuz.

Kıymetli arkadaşlar, neyse, bu büyükelçiler meselesi, Avrupa Konseyi meselesi çok önemli bir meseledir. Türkiye’nin şu önümüzde... Bakın, başımızda onlarca kriz var; ekonomik kriz var, finansal kriz var. Türkiye’nin Avrupa Konseyinden atılma tartışmalarının başlaması bile, bunun yaratacağı etkiyi tahmin bile edemiyoruz ve yaşanacak bütün bu ekonomik, siyasi kaosların ceremesini de vallahi siz çekmiyorsunuz, yoksul halk çekecek. Bakın, dolar yükseliyor, euro yükseliyor, memleket perişan, vallahi iktidardakilerin öyle çok ciddi bir derdi yok ama, 1 torba un olmuş 220 lira, 1 torba un. Bu yaptığınız sorumsuz dış politikanın ekonomiye yansımalarının faturasını yoksul halkın çocukları ödüyor; bu, bir.

ORHAN SÜMER (Adana) – Benzine de yine zam gelmiş şimdi, bir saat önce; 24 kuruş.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bir daha mı geldi?

ORHAN SÜMER (Adana) – Şimdi, şimdi...

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Gelir, gelir.

Kıymetli arkadaşlar, ikinci olarak şu konuya değinmek istiyorum, on dakikam var: Az önce, kıymetli arkadaşlar bu Suriye-Irak tezkeresine dair tartışmalar yaptılar, biz parti olarak her zaman yaptığımızı yaptık, hak olanın, doğru olanın savunucusu olduk, gönül rahatlığıyla biz “evet” oyumuzu verdik, zaten hep veriyoruz, biliyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Hayır” oyu verdik.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Nasıl?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Hayır” oyu verdik.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Öyle mi dedim?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Çok özür diliyorum, biz “hayır” dedik. (HDP sıralarından alkışlar) Hep pozitif konuştuğumuz için... Bunu kayıtlardan silin arkadaşlar. “Hayır” dedik ve bunun gerekçelerini de şöyle diyelim arkadaşlar; bakın, az

^(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

önce Sayın Bakan burada konuştu, dedi ki: "Suriye'den Türkiye'ye yönelik ciddi riskler var, çelişkiler var, çatışmalar var. Biz bunun için, terörle mücadele için, vatan için, millet için, beka için, Sakarya için biz bu tezkerenin uzatılmasını istiyoruz."

Şimdi, önce ben size bir şekil göstereceğim, bir tablo göstereceğim, lütfen, burada dikkatinizi ben çok rica ediyorum. Kıymetli arkadaşlar, bu tabloyu ben oluşturmam, bu tablo -ismini tam okuyayım size, "ACLED" diye girebilirsiniz; "A" 'C' 'L' 'E' 'D' 'data' 'org'" diye girin- "The Armed Conflict Location and Event Data Project" diye bir proje. Bu şöyle: Dünyada çatışmalı olan sınır bölgelerinin hepsine bakıyor, o çatışmalı bölgelerde hangi taraftan hangi tarafa silahlı saldırı yapılmış bütün bunların kayıtlarını, istatistiklerini sunuyor. Şu an giderseniz siz internete Etiyopya, Sudan, işte, İsrail, Filistin, Lübnan, dünyanın birçok bölgesine dair datalar girilmiş, istatistikler girilmiş; hangi devlet içerisinde hangi devlete saldırılar oluyor...

Kıymetli arkadaşlar, dikkatinizi ben rica ediyorum, şurayı görüyor musunuz? Bakın, bu tablo -herkes görsün şöyle, buradan Sayın Başkana da göstereyim- Türkiye içinden Suriye'ye yapılan silahlı saldırılar ile Suriye içinden Türkiye'ye yapılan silahlı saldırıların resmi. Bütün datayı girmişler, böyle bir istatistik çıkmış. Şimdi, bakın, doğrudur, Suriye tarafından Türkiye'ye 22 tane saldırı tespit edilmiş, Suriye'nin içinden Türkiye'nin içine doğru, 22 tane. Bu 22 taneden 10 tanesinin kaynağını bulamamışlar; evet, saldırı olmuş ama tam olarak hangi grup nasıl yaptı onu bulamamışlar ama saldırının olduğunu tespit etmişler. 12 tanesiye Suriye Demokratik Güçleri ya da "PYD" dediğiniz güçlerin, "YPG" dediğiniz güçlerin saldırısı, 12 tane; tamam mı? Fakat bu saldırıların 12 tanesinin hepsi önce Türkiye tarafından yapılan saldırılara misilleme olarak kayıtlara geçmiş. Bakın, bu 22 taneyi tartışabilirsiniz; giderseniz, oradan bakarsınız. Bu ACLED bizim HDP'nin sponsor olduğu bir kurum değil arkadaşlar; bu, uluslararası bir kurum. Biz de ararken bulduk yani hani "Bu HDP gitti, yanlış bilgi verdi." falan meselesi yok ortada ha, yanlış anlamayın.

Türkiye tarafından Suriye'ye yapılan saldırıların sayısı 3.400 civarında. Bakın, şu maviyle gösterilenler var ya, ay ay vermiş; Ocak 2017'den Ağustos 2020'ye kadar Türkiye tarafından Suriye'nin içine 3.400'den fazla silahlı saldırı, Türkiye ve Türkiye'nin desteklediği güçler tarafından; özür diliyorum, öyle yazıyor. Bakın, bu maviler, çizgileri görüyor musunuz? Şu altta gördüğünüz küçük sarılar var ya, Suriye tarafından Türkiye'ye gelen saldırıların böyle bir özeti.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, şu var ya "Oradan bize doğru güvenlik tehdidi geliyor, biz onun için bu kadar asker yığıyoruz." falan var ya, bunun matematiksel olarak da çok bir karşılığı yok. Bunun dışında, Sayın Bakan başka bir şey de söyledi, dedi ki: "Biz oraya asker göndermezsek İdlib'de yaşanacak bir çatışma, savaş durumu buraya daha fazla mülteci getirecektir." Yani asker göndermesek mülteci gelecek diyor. Peki, Sayın Bakana sormak lazım -ya, aklımızla alay etmeyin- altı yıldır asker gönderiyorsunuz, mülteciyi mi kestiniz? 4 milyonu zaten geldi. Zaten asker gönderdiğiniz için buraya mülteci geliyor. O savaş durdurmazsak, Suriye kendisini yeniden imar etmezse, o ülke kendisini yeniden kurmazsa tabii ki buraya gelecek. Ülkelerini dağıtıyorsunuz insanların, nereye gitmelerini bekliyorsunuz? Dolayısıyla Türkiye halkına sesleniyoruz: Bu tezkere, bu savaş siyaseti daha fazla mültecinin Türkiye'ye gelmesine demek.

Daha önce defalarca söyledik, bir daha söyleyelim: Türkiye'nin kurumsal kapasitesi, bölgesel gücü, NATO'yla ilişkileri, Batı'yla ilişkileri -gerçi şimdilerde çok bir ilişki kalmadı ama- Türkiye'nin bölgesel nüfusu gerçekten Suriye'nin stabilize edilmesine, normalleştirilmesine yardımcı olabilir. Niyet halis olursa Türkiye, Suriye'nin yeniden imarına katkıda bulunabilir. Bakın, şu an Rusya ve Amerika dâhil dünyadaki herkes Suriye savaşının bitmesini istiyor, Suudi Arabistan da İsrail de -ki Amerika'yla, Rusya'yla bir sürü görüşme yapıyorlar- İran da Esad da herkes bu savaşın bir noktada bitmesini istiyor. Kim istemiyor biliyor musunuz? Bir, Hükümet istemiyor; iki, bu Hükümete akıl hocalığı yapan James Jeffrey vardı ya -şimdi, Trump düşmeden apar topar bıraktı görevi, kaçtı gitti- eski Türkiye Büyükelçisi... Şu kelimeleri söyledi ya uluslararası basına: "Biz Türkiye sayesinde Esad'a bu savaşı kazandırmayacağız." Bunu öyle mahcubiyetle söylemiyordu, "Türkiye'ye destek veriyoruz, Türkiye İdlib'deki Heyet Tahrir el-Şam'a destek veriyor; -herkes "terör örgütü" diyor ha buna, Heyet Tahrir el-Şam'a- evet, biz Türkiye'nin sayesinde o Suriye savaşını bitirmeyeceğiz." diyordu.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, "Terörle mücadele ediyoruz." söylemini ben biraz açmak istiyorum son olarak, bu konuyu biraz derine... İki konu; bir: "Türkiye, Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğüne saygılıdır." Sürekli bu söyleniyor ya, her gelen söylüyor. Ya, Irak da Suriye de diyor ki: "Topraklarımdan çık." "Yok, yok. Ben senin toprak bütünlüğüne saygılıyım. Hatta senin için toprak bütünlüğünü koruyacağım." İkisi de seni işgalci görecektir ama yok ısrarla "Ben toprak bütünlüğünü koruyacağım."

İki: "Ben terörle mücadele edeceğim." diyor. Ben size bunu tercüme edeyim, tefsir edeyim. Türkiye'nin, Suriye'nin ve Irak'ın toprak bütünlüğünden kastı aslında şudur: "Kürtlerin oradaki kazanımlarına ben saldıracağım." Tefsirini iyi yapalım arkadaşlar, kimse kimseyi kandırmasın.

Kürt sorunu bağlamında söylüyorum, "Terörle mücadele ediyoruz."un tefsiri şudur, bir: "Ben Kürt meselesini tanımıyorum." İki: "Tanısam bile siyaseten bu sorunu çözebilecek irade sahibi değilim." Üç: "Üç beş yıl önce, altı yıl önce böyle bir siyasi irade ortaya koymuştum ama yaptığım ittifaklar benim o Kürt meselesini barışçıl yollardan çözme irademi tuzla buz etmiştir ve ben de devletin fabrika ayarlarına döndüm. Kürt meselesini bir asayiş meselesi olarak görüyorum, bunu askere devrettim, son terörist ölene kadar vatan, millet, Sakarya."

Ha, bu arada kıymetli arkadaşlar, bu Sakarya'dan ne istiyorsunuz gerçekten bilmiyorum. Şimdi, vallahi, bu yaptıklarınızın ne vatana ne millete ne de Sakaryalılara bir faydası yok. Bu "vatan, millet, Sakarya..." Çünkü yapılan bütün sıkıntılı, sorunlu siyasetlerin hepsini bu şekilde meşrulaştırıyorsunuz. Yolsuzluk oluyor "vatan, millet, Sakarya." Hırsızlık oluyor "vatan, millet, Sakarya." Savaş oluyor "vatan, millet, Sakarya."

Biz, bu ülkede yurtseverliğin başka türlü yapılabileceğini de düşünüyoruz HDP olarak. Zaten bunu düşündüğümüz için başımıza gelmeyen kalmadı. Biz, çok ısrarlı bir şekilde hem Türkiye'de hem de Suriye'de yaşayan bütün halkların, Kürtler de dâhil bütün halkların çıkarına olanın, Suriye'yi baştan sona tekrar demokratik bir şekilde dizayn etmek olduğunu söylüyoruz. Aynı şekilde, Türkiye'nin de burada... Ya, 20 milyon Kürt var burada, -siz buradaki meseleyi- bu Kürt meselesine dokunmadan Irak'a, Suriye'ye asker göndererek hangi meseleyi çözebileceğinizi düşünüyorsunuz ya? Ya, AK PARTİ ve Hükümet bütün dış politika enerjisini Suriye'de çarçur etti, heba etti, ortada bir şey kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Sayın Başkan, bitiriyorum hemen.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bir dakika varsa bitireceğim. Meseleler çok uzun.

Terörle konuşulmazmış. Hikâye bu ya "Biz terörle son teröristte kadar mücadele edeceğiz." sürekli bize bu hikâye anlatılıyor. Ya, kıymetli arkadaşlar, geçen gün Taliban heyeti buradaydı, 8'i terör örgütünün hâlâ listesinde. Yahu VIP'le karşılayıp konuşmadınız mı? Ya, Heyet Tahrir el-Şam'ı İdlib de, Türkiye de, Birleşmiş Milletler de terör örgütü olarak görmüyor mu? Türkiye balya balya paraları İdlib'e göndermedi mi? Şu an İdlib'de Türk lirası resmî para olarak kullanılmıyor mu? "İşgal" deyince kızılıyorsunuz, bırakın işgali, mali ilhak noktasına gelmişsiniz. Dolayısıyla, kıymetli arkadaşlar yani bu kadar çifte standart yapıp bütün bu durumların içerisine girip sonra "Terörle mücadele ediyoruz." söylemlerinizin bir hakikiliği yoktur. Biz, tüm dış politikada olduğu gibi Suriye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – ...politikasında, bütün bölge politikasında Hükûmeti tekrar aklîselime, doğruya, hakka davet ediyoruz.

Bu duygularla hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kuzey Irak'ta yürütülen operasyonda şehit düşen Piyade Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman'a Allah'tan rahmet, ailesine ve ulusumuza başsağlığı diliyorum. Bir başka şehidimiz genç Asistan Doktor Rûmeysa Berin Şen; otuz altı saatlik nöbet sonrası evine dönerken geçirdiği trafik kazasında yaşamını yitirdi. Ailesi ve sağlık camiamıza başsağlığı, sabır dilerken yoğun iş yükü ve uykusuz nöbetlerin asistan doktorları, sağlık emekçilerimizi nasıl riske attığını bir kez daha görmeliyiz diyorum. Sağlık emekçilerimizin insani koşullarda çalışmaları için gerekli düzenlemelerin bir an önce hayata geçirilmesinde Meclisimiz sorumluluk üstlenmeli diyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, Lübnan'da konuşlu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü'nde (UNIFIL) görevli Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarımızın görev süresinin bir yıl uzatılması tezkeresi için grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle gerek vatanımızın savunmasında gerekse bu tezkerede olduğu gibi Lübnan'da ve dünyanın dört bir yanında Birleşmiş Milletlerin barış misyonlarında başarıyla görev yapan kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarımızı, jandarmamızı, polisimizi ve sivil kurumlarımızın temsilcilerini selamlıyorum. Bu onurlu görevlerini başarıyla tamamlayarak ailelerine ve vatanımıza kazasız belasız, sağlıklı biçimde geri dönmelerini diliyorum. Buradan Lübnan halkıyla, milyonlarca mazlum Filistinlilerle dayanışmamızı da kayda geçirmek isterim. Bu kapsamda, 2006'dan beri 14 kez uzatılan bu tezkereye "evet" diyeceğimizi buradan ifade ediyorum.

Sayın milletvekilleri, tabii ki Orta Doğu'da barışa katkı için Türkiye, on beş yıldır askerini Lübnan'da BM kapsamında bulunduruyor. Ama ifade etmek isterim ki AKP iktidarının dış politikadaki saplantılı ideolojik tercihleri nedeniyle, maalesef, Orta Doğu'da öteden beri birlikte hareket ettiğimiz ülkeler artık karşımıza geçmiş durumda. İktidara nasıl gelmiştiniz? "Komşularla, bölgeyle sıfır sorun." diyerek. Şimdi bir tane dahi komşumuz ya da bölge ülkesi yok ki aramızda sıkıntı yaşanmasın. Kimden bahsediyorum? Mısır'dan. Bakın, Yunanistan ve Rum kesimiyle yan yana anlaşma imzalayıp askerî tatbikat yapma noktasına geldiler. Kimden bahsediyorum? Bir dönem Ankara'yı Arap dünyasıyla arasını bulacak bir güç olarak gören İsrail'den bahsediyorum. Kendi izlediğimiz yanlış politikalar sonucu bölge barışı için mükemmel bir ara bulucu olma imkânını kendi kendimize tükettik. Kimden bahsediyorum? Yine, bu Doğu Akdeniz Gaz Forumu'nda Rumlar ve Yunanistan'la bir arada olan Filistinli kardeşlerimizden bahsediyorum. Bu kürsüde geçen yıl konuşan parti sözcümüz Sayın Ünal Çeviköz gibi, bir kez daha, Türkiye'nin Mısır'la olan ilişkilerinin mutlaka düzeltilmesi çağrısında bulunuyorum.

Doğu Akdeniz'de hidrokarbon kaynaklarının değerlendirilmesi ve deniz yetki alanlarıyla ilgili hukuk zemininde gerekli adımların atılması için Mısır önemli bir aktördür. Bizlerin çağrılarına sekiz yıl kulak tıkayan AKP iktidarı, Doğu Akdeniz'de yapayalnız kalınca çareyi Mısır'a zeytin dalı uzatmakta buldu. Keşke sözlerimizi işler bu noktaya gelmeden, Yunanistan ve Rum kesimi bölgede bu kadar destek toplamadan dinlemiş olsalardı. Yine de hatanın neresinden dönülürse kârdır diyerek Mısır'la normalleşmenin hızlandırılmasını ve bir an önce Kahire'ye büyükelçi gönderilmesini buradan dile getirmek isterim. Benzer şekilde, Şam'a ve Tel Aviv'e de bir an önce büyükelçi gönderilmesi Türkiye'nin ulusal çıkarlarının gereğidir.

Orta Doğu'yla ilgili son söyleyeceğim husus ise, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun İkinci Yüzyıla Çağrı Beyannamesi'nde de dile getirdiği Orta Doğu barış ve iş birliği teşkilatının bir an önce kurulması gerekliliğidir. Türkiye, Suriye, İran ve Irak bu bölgenin meselelerini kendi aramızda çözmeli, başka ülkelerin bu bölgeye müdahalesine izin vermemeliyiz. Türkiye, dünyanın en fazla göçmen bulunduran ülkesi konumunda. Gerek Suriye gerek Afganistan ve gerekse başka ülkelere Türkiye'ye yönelik göç unsuru birlikte değerlendirildiğinde transit ülkeler konumundaki Irak ve İran ile sorunun kaynağı olan Suriye'nin oluşturacağı böyle bir iş birliği zeminine nasıl hayatı ihtiyaç olduğu görülecektir.

Değerli milletvekilleri, "Kahire'ye, Şam'a büyükelçi gönderelim." dediğimiz bir dönemde Türkiye, ülkesindeki 10 yabancı ülkenin büyükelçisini istenmeyen adam ilan etme noktasına geldi. 10 büyükelçinin yaptıkları açıklama ve sonrasında istenmeyen adam ilan edilmeleri yönündeki açıklamalarla tırmanan gerginliğin dün akşam itibarıyla sönmüş olması sevindiricidir. Şimdi, deniyor ki: Büyükelçilerin dün yaptığı yeni açıklama bir diplomatik zafermiş, geri adım atmışlar. Hayır değerli arkadaşlarım, ortada diplomatik zafer falan yok, geri adım da yok, hatta ısrar var. İşte, ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü dün akşam açıklama yaptı, ne diyor? "18 Ekimde ne diyorsak oradayız." diyor. O günkü açıklamamız Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesine uygundur." diyor. "Yani Osman Kavala hakkındaki AİHM kararına uyulması çağrımız iç işlerine müdahale değildir." diyorlar.

AK PARTİ Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan, bir kez daha iç politikada kendisine yarar sağlayacağı umuduyla gerginliği tırmadım ama bunun yaratabileceği büyük fatura anlaşıldığında ise geri adım arayışına girilmiştir. Sonunda da sarayın, Dışişlerinin çabaları ve Türkiye'nin Batı'yla kopmasından, Türkiye'nin ittifak üyesi olduğu NATO'da büyük bir çatlıktan endişe duyan ülkelerin de girişimleriyle geri adım sayılamayacak bir satırlık açıklama halkımıza diplomatik zafer gibi sunulmak istenmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu kriz şimdilik dindiğine göre yaşananlara soğukkanlı bir şekilde bakabiliriz. Birincisi, bu büyükelçiler böyle bir açıklamayla Türkiye'ye baskı yapmanın sonuç getireceği kanısına acaba nasıl kapıldı? Çünkü daha önce ABD Başkanı Trump istediği için Rahip Brunson apar topar karar çıkartılarak bırakılmıştı. Gizli saklı bilgi değil, Trump -kendisi-böbürlenerek açıkladı Erdoğan üzerinde nasıl baskı kurduğunu. Yine, Alman gazeteci Deniz Yücel, Almanya Başbakanının ister rica deyin, ister baskı, ister telkiniyle bırakılmadı mı? Yani bugün "Yargıya baskı kuruluyor." diyenler, yargının bağımsızlığını gölgeleyen bu pazarlıkların yolunu asıl açanlardır. AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hukuka, demokrasiye, insan haklarına uygun davranmasının ancak dışarıdan baskılarla empoze edildiği gibi bir algının dünyada yerleşmesi ülkemiz açısından son derece vahimdir. Bu 10 büyükelçi de muhtemelen Erdoğan'la pazarlığın Türkiye'de yargıda önemli kararları aldırmanın kilidi olduğunu görerek diplomatik teamüle uymayan o açıklamayı yapmışlardı.

Meselenin ikinci yönüne gelince: Türkiye, Avrupa Konseyinin kurucusudur, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin tarafıdır. Bu Parlamentoda on yedi yıl önce tarihî bir karar, yine AK PARTİ'nin iktidarında ama biz muhalefetin de tam desteğiyle birlikte adım atmıştık. Neydi o adım? Türkiye'nin tarafı olduğu uluslararası anlaşmaların Anayasa'mızın üstünde olacağı kararıydı. Avrupa Konseyinin kurucu sözleşmesi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ona riayet edilmesi için kurulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları artık bizim mevzuatımızın en yüksek ve ayrılmaz parçası olmuştu. Yine aynı AK PARTİ iktidarı döneminde AİHM kararlarının mahkemeler tarafından yerine getirilmesi, yargılamaların tekrarlanması yönünde adımlar atılmadı mı? Her yıl, hem de Avrupa Birliği fonlarıyla bir yenisini açıkladığınız ama gereğini hiç yapmadığınız bu yargı reformlarında, insan hakları eylem planlarında hep uluslararası sözleşmelerden, onlara uyumdan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden bahsediyorsunuz. Bakın, son İnsan Hakları Eylem Planı'nın daha ilk girişinde, dibacesinde ne yazdığını size okuyayım, Avrupa İnsan Hakları

Sözleşmesi ve AİHM kararları için deniliyor ki: "İnsan hakları hukukuna ilişkin standartları sürekli yükselten uluslararası enstrüman." Belgenin tümünde 17 kez "AİHM" vurgusu var ama bir de ortada gerçekler var değerli arkadaşlarım, dört yıldır süren bir adaletsizlik var ortada. Kendi mahkemelerimizin 1 beraat, 2 tahliye kararı verdiği, AİHM'in de "hukuk ihlali" dediği bir tutukluluk var. AİHM kararı ne diyor: "Kavala siyasi gerekçelerle tutuklu. Yargılamasında hak ihlali var. Ortada tutukluğa temel olacak delil yok." Türkiye ise bu karara uymak yerine Kavala'yı cezaevinde tutmaya devam etti. İki yıldır yerine getirilmeyen bir AİHM kararı var ortada. O hâle gelmişiz ki kurucusu olduğumuz, Avrupa'nın vicdanı dediğimiz Avrupa Konseyinde yaptırım uygulanması riskiyle karşı karşıyayız. Yani kendi iktidarınızda yaptığınız Anayasa ve yasa değişikliklerine göre şu anda AİHM'in Kavala ve Demirtaş davalarıyla ilgili kararlarına uymamak, aslında, Anayasa ve kanunların ihlalidir değerli arkadaşlarım. Yani meseleyi "Büyükelçiler şöyle diyor, böyle diyor." diye değil "Kendi hukukumuzda, kendi demokrasimize ne uygundur; biz Anayasa'mızda ne söz verdik, dünyaya ne söz verdik?" diye bakarak çözmeliyiz değerli arkadaşlarım.

Meselenin üçüncü ve bence en önemli boyutuna gelince: Yedi gün boyunca tırmandırılan bu krizin faturasını kim ödüyor? Ne büyükelçiler ödüyor ne de saray yönetimi; bu krizin kaybedeni dakika dakika artan dolar kuruna, onun kendi cebine etkisine, neredeyse günde iki kez artan benzin fiyatlarına, motorin fiyatlarına kaygılanarak bakmak zorunda bırakılan yoksul halkımız ödüyor değerli arkadaşlarım.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin son dönemde uluslararası itibarına ve dolayısıyla ekonomimize zarar veren bir başka mesele de OECD Mali Eylem Görev Gücü tarafından gri listeye alınmamız olmuştur. Yani kara parayla mücadelede yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmedikimizin tescil edilmesidir. Türkiye'nin dünyadan uygun koşulda borç bulmasını daha da güçleştirecek bir kararla karşı karşıyayız. Bu ayıbın sorumlusu dünyaya verdiği şeffaflık sözünü yerine getirmeyen ama "Yerine getiriyoruz." diyerek hem milleti hem de Meclisimizi kandıran tek adam yönetimidir. Nasıl mı? Anlatayım: Daha on ay önce bu Meclisten bir kanun geçirdiniz: Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun. Komisyonunda ve Genel Kurulda apar topar çıkarılan kanunun görüşmeleri sırasında iktidar partisi sözcüleri dedi ki: "Bu kanunu çıkarmazsak kara parayla mücadelede alt kümeye düşeriz, gri listeye alınırız. Aman, hemen çıkaralım." "Kara parayla, terörle mücadele edeceğiz." diyerek getirdiğiniz o kanunda sivil toplumun sesini kısacak, sivil toplumu yok edecek düzenlemeler vardı. Daha o zaman birçok milletvekilimiz gibi bu kürsüden uyarımiştık. Bizzat ben, mesela, ne demiştim, hatırlatayım değerli arkadaşlarım: "Önümüze gelen bu metinde yolsuzlukla mücadele, şeffaflık anlamında atmamız gereken diğer önerilerin hiçbirisi yok. 43 maddenin sadece 6'sı terörün finansmanını önlemeye yönelik; gerisi demeklerin faaliyetlerini kısmak, sivil toplumu susturmak için getirilen maddeler. Yani hedefiniz aslında kitle imha silahları ya da kara para değil, hepimizin insan haklarını savunmak için çalışan dernekler ve sivil toplum örgütleri. Bu gidişle gri listenin dibine, kara listenin ortasına düşeriz." Dinlemediniz, on ay sonra işte karar açıklandı; Arnavutluk, Fas, Suriye, Güney Sudan ve Yemen gibi ülkelerin içinde olduğu gri listeye alındık. Hem OECD'ye verdiğiniz sözleri tutmadınız hem de "Tutuyoruz." diye bu Meclisi, bu milleti kandırdınız. Şimdi foyanız ortaya çıktı. Şimdi şu soruyu sormak bizim hakkımız değil mi; bu ayıbın hesabını kim verecek bu millete? 10 büyükelçi için yeri göğü inleyenler bu gri listeye neden ve nasıl girdiğimizin hesabını vermeyecek mi bu millete?

Sadece kara parayla mücadelede küme düşmüyoruz ki; dünyada hukukun üstünlüğü sıralamasında 139 ülke arasında 117'nci sıradayız, Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 153'üncü sıradayız. İnternete en fazla yasak, sansür uygulayan ülke biziz. Son yedi yılda pasaportumuzun bile gücü daha da azalmış, 20 sıra aşağıya düşmüş.

Değerli milletvekilleri, Türkiye demokrasiden, hukuktan uzaklaştıkça Batı kurumlarıyla ilişkilerimiz her geçen gün daha da geri gidiyor. Kazanılmış haklarımızı bile savunmaktan aciz bir iktidar var. Türkiye, Avrupa Birliğine tam üye adayı olan bir ülke, nitekim bugüne kadar Avrupa Birliği içinde her zaman "genişleme" başlığı altında yer almaktaydık ama geçen ay Avrupa Birliği komisyonu Türkiye'yi adaylar arasından alıp "Orta Doğu ve Kuzey Afrika birimine kaydırды. Bugün 10 büyükelçinin açıklaması için yeri göğü inleyenlerin Türkiye'nin kazanılmış adaylık statüsünün yok sayılmasına tek bir kelime ettiğini gördünüz mü? Göremezsiniz değerli arkadaşlarım.

Üzülerek hatırlatmak isterim ki artık ülkemiz uluslararası arenada sözünü de dinletemez hâle geldi. Bunu niye söylüyorum? Geçtiğimiz hafta uluslararası anlaşmaları oylayarak Genel Kurulumuzu kapatmıştık. O anlaşmalardan biri de INTERPOL'le ilgiliydi. Anlaşmanın komisyon görüşmelerinde açıklandı, INTERPOL'ün Genel Kurulu önümüzdeki günlerde İstanbul'da yapılacak. Atatürk'ün imzasıyla üyesi olduğumuz INTERPOL bile Türkiye'nin yüzlerce kırmızı bülten ve iade taleplerini reddetmekte. Komisyonunda Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Emniyet Müdürlüğünden gelen yetkililer açıkladılar; FETÖ'yle alakalı 773 kırmızı bülten, diğer terör örgütleriyle ilgili silahlı eylemlere de karışan 240 şahsın iade talebi, kırmızı bülten talebi INTERPOL tarafından yani üyesi olduğumuz uluslararası bir kuruluş tarafından reddedilmiş durumda. Niye, neden, niçin? Değerli arkadaşlarım, çünkü Türkiye dış politikada yalnızlaşmıştır, bu yalnızlığın faturası ağır ekonomik sıkıntılar ve ülke saygınlığının önemli oranda erozyona uğramasıyla ortaya çıkmaktadır. Dış politikamız, iç politika saikleri ve dinî, mezhepsel yaklaşımlarla günlük olarak idare edilmeye çalışılmaktadır. Suriye, Irak, Mısır başta olmak üzere bölge ülkeleriyle ilişkilerimiz ideolojik saplantılara kurban edilmektedir. Bu anlayışın ortaya çıkarttığı sorunlarla iktidar başa çıkamamaktadır. Bugün, topraklarımızda sayıları 5 milyona ulaşan göçmen problemi, bu irrasyonel anlayışın sonucudur. PKK/PYD'nin sınırdaş ülkelerde güçlenmesi de yine bu yanlış, irrasyonel dış politikanın sonuçlarıdır. Anımsatmak isterim ki Suriye'de rejimi değiştirme çabasına girmeden önce sınırımızda ne PKK vardı ne IŞİD ne Nusra ne de yüzlerce eli kanlı terör örgütü... Şu anda da dış politikada büyük güçler arasında ikili bir tavır sergileyerek buradan kârlı çıkmayı beklemek şeklinde gerçek dışı olduğu kadar tehlikeli bir yol izlenmektedir. Saray yönetimi bu yöntemi bir denge politikası zannetmektedir. Buradan hatırlatmak isterim ki bu topraklarda aynı kafayla oynanan son denge oyunu Osmanlı İmparatorluğu'nun sonunu getirmiştir. Rusları Amerikalılara, Amerikalıları Ruslara karşı kullanmaya çalışmak gibi son derece tehlikeli bir politika izleniyor, S-400 ve F-35 meselesinin özeti budur.

İkili ilişkilerde olduğu kadar çok taraflı ilişkilerde de Türkiye kan kaybetmektedir. Demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi temel çağdaş normlarda geriye giden Türkiye, AB'yle ilişkilerinde, başta Avrupa Konseyi olmak üzere, uluslararası kuruluşlarla ilişkilerinde ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Türkiye, bugün, maalesef dışarıda otoriter ve demokrasi dışı bir anlayışla yönetilen ülkelerle aynı kategoride görülmektedir. İktidar bu gerçeği "güçlenen Türkiye'nin düşmanlarının ülkeyi zayıflatma çabaları" şeklinde lanse etmeye çalışsa da iç kamuoyunu bu yönde aldatma gayreti içinde olsa da ekonomik gerçekler ve dış politikadaki çöküş, acı gerçeği her gün hepimizin gözüne sokmaktadır. Dış politikanın temel kurumu olan Dışişleri Bakanlığı karar alma ve uygulama sürecinden büyük ölçüde çıkartılmıştır. Profesyonel kadrolarca ve devlet anlayışıyla yürütülmesi gereken dış politika, ehliyetsiz kadroların elinde, parti ve şahıs çıkarları doğrultusunda günü kurtarmaya yönelik bir anlayışla idare edilmeye çalışılmaktadır. Dışişleri Bakanlığı, ne yazık ki getirildiği noktada, dünyayı okuyabilme yeteneğini kaybetmiştir. Dünyada otoriter, otokratik sistemler uluslararası sistem dışına itilmektedir. Türkiye, maalesef, mevcut iktidar yönetiminde demokrasi, adalet, insan hakları, kadın hakları, güçler ayrılığı gibi çağdaş dünyanın değerlerinin hepsinden uzaklaşmış durumdadır. Bu durum, sadece sosyal ve ekonomik bozulmaya neden olmamakta, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana oluşan uluslararası saygınlığını da hızla eritmektedir. Kurucuları arasında yer aldığımız uluslararası kuruluşların özellikle insan hakları konusundaki uyarılarının "yok saymak" gibi gülünç bir söylemle uygulanmaması bozulmuş ekonomimizi daha da içinden çıkılmaz hâle getirmektedir;

sonunda, bedeli halkımız ödemektedir. İktidar yaptığı kimi bilinçli kimi bilinçsiz dış politika hataları nedeniyle hayali dış düşmanlar yaratıp Don Kişot gibi yel değirmenlerine saldırmayı bırakmalıdır; bunun yerine, yirmi yılda tahrip ettikleri, insan haklarına saygılı, laik, demokratik, güçler ayrılığına dayalı parlamenter sisteme yeniden dönüşün yolunu açması, bugün, Türkiye'ye yapacağı en büyük iyilik olacaktır.

Değerli milletvekilleri, hem kendi ülkemizin hem de Birleşmiş Milletlerin teröre destek verdiği için yaptırım uyguladığı şahısların Türkiye'de kırmızı halıyla, bakan protokolüyle karşılanması doğru değildir. Afganistan'da insanları asarak meydanlarda sergileyen, kadınlara, gazetecilere, etnik gruplara yeniden baskı uygulayan, kız çocuklarının eğitime erişimini, kadınların toplumsal hayata erişimini engelleyen, terörle, uyuşturucuyla ve yasa dışı göçle mücadele için hiçbir somut adım atmayan Taliban yönetiminin Ankara'da el üstünde tutulması bu anlayışı meşrulaştırmaktan başka bir amaca hizmet etmez. Bu düşünceler sadece benim düşüncelerim değil, inanıyorum ki dünyanın dört bir yanında ama özellikle Afganistan'dan milyonlarca kadının, kız çocuğunun, baskı altındaki aydınların talebidir.

Bu arada hatırlatmak isterim: Ankara'da Taliban için kırmızı halı serilirken 2001 yılından beri Afganistan'da görev yapan Silahlı Kuvvetler birliklerimizle birlikte çalışan yaklaşık 150 yerel tercüman sahipsiz bırakılmış durumdadır; bu, kabul edilemez. Bakın, bize olduğu gibi diğer partilere de ulaşmış durumdalar, yardım çağrılarına karşılık bile verilmediğini söylüyorlar. Büyükelçiliğimize yardım istemek için koşan Afgan tercümanlara hakaret edildiği iddiaları hepimizi üzmemekte. Ne olursa olsun orada bizim askerlerimizin iyiliği, huzuru, güveni için görev yapan bu insanların yaşadığı korku ve büyük kaygılar karşısında Ankara'nın sessizliği insani de değildir, vicdani de değildir. Meclis kürsüsünden, bu konuda iktidara bir an önce adım atması gerektiğini ve tüm ülkeler kendilerine Afganistan'da yardım eden tercümanlarını ve diğer Afganları Afganistan'dan kurtarmaya çalışırken Türkiye'nin hiçbir şey yapmadan beklemesinin doğru olmadığını, bir an önce bu insanları Taliban'ın zulmünden kurtarmamız gerektiğini açıklayarak sözlerime son vermek isterim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Yavuz Ergun.

Buyurun Sayın Ergun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ ERGUN (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, yeni yasama döneminin milletimize ve Meclise hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Silahlı Kuvvetlerimizin 31 Ekim 2021 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesiyle ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisinden yetki talep eden Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 11 Ağustos 2006 tarihinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisimizin 5 Eylül 2006 tarihinde aldığı bir kararla bir yıl için verdiği izin çerçevesinde, Türkiye, Lübnan'da konuşlu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücüne Silahlı Kuvvetleri unsurlarıyla katkı sağlamıştır. Söz konusu iznin süresi, son olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6 Ekim 2020 tarihli kararıyla bir yıl uzatılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milleti tarihinin hiçbir döneminde kendisinden yardım isteyen hiçbir eli geri çevirmemiştir. Çok şükür ki -hiçbir zaman- savaş meydanını terk etmiş bir milletin evlatları değiliz. Biz, bu coğrafyaya gelirken de burada yaşarken de etrafımızdaki komşularımız da ve himayemizdeki tebaamız da bizden hep emindi. Bugün, dış politikada yaşanan olay ve oynanan oyunları görürce bizim üzerimizdeki sorumluluğun sadece sınırlarımızla sınırlı olmadığı ortadadır. Suriye'de PKK terör örgütü için oluşturulmaya çalışılan koridorun engellenmesi için mavi vatanın ne kadar önemli olduğunu kavramak gerekir. Bu coğrafyanın kaderi budur. Bir gün dahi etrafımızda olan olaylara ve dönen dolaplara kayıtsız kalma lüksümüz yoktur. Yakın coğrafyamızdan başlayarak tüm dünyada barış ve istikrarın tesisi öncelikli dış politika hedeflerimizden biridir. Bu politikamızı biz "Dünya 5'ten büyüktür." diyen bir liderin vizyonu ile oluşturuyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta Suriye, Irak ve Afganistan'da yaşanan olayların birbirinden çok ayrı ve bağımsız olduğunu düşünmek bizi yanılgıya sevk eder. Bu bölgeye huzurun gelmesi için Türkiye Cumhuriyeti'nin ve milletin bağrından çıkan Silahlı Kuvvetlerimizin bölgede bulunması gerekmektedir. Silahlı Kuvvetlerimizin olmadığı yerlerde kan ve gözyaşı bölgeye hep hâkim olmuştur. Dolayısıyla bölgemizde istikrara her zamankinden daha çok ihtiyacımız vardır. Bu istikrarın tesis edilmesinde kilit önemi haiz olan Lübnan'da barış ve istikrarın muhafazası, bölgemizin içinden geçmekte olduğu bu hassas süreçte hiç şüphesiz daha da önem kazanmıştır. Suriye'deki mezhepçi yaklaşımlar tüm bölgeyi ve özellikle de Lübnan'ı olumsuz etkilemektedir. Bölgesel siyasi gelişmeler ile Suriye'de ve Irak'taki iç savaşların sonucunda yaşanan kontrolsüz güç, İsrail'in müdahaleci tutumu, Lübnan'ı demokratik anlamda her an ciddi sıkıntıların yaşanabileceği bir ülke hâline getirmiştir. Lübnan, hassas bir ülkedir ve bu hassas dengelerin korunmaması hâlinde bölgede yeni göç dalgalarının yaşanması işten bile değildir. Dolayısıyla çıkartacağımız bu tezkere çok büyük önem arz etmektedir.

Değerli Meclis üyeleri, ülkemizin kendi sınırları dışında da varlık göstermesi tarihî ve sosyolojik bir zorunluluktur. Devletlerin de insanlar gibi bir kaderi vardır ve bu kader arka planda her zaman işler ve işlemeye devam etmektedir. Lübnan ve Türkiye, geçmişten gelen bağlar ve ortak kültürel değerlerle birbirinden ayrılmayacak şekilde birbirine bağlıdır. Ülkemiz her daim Lübnan'ın bağımsızlığının, birliğinin, istikrarının ve güvenliğinin güçlü bir savunucusu ve destekleyicisi olmuştur. Lübnan'ın zorlu döneminde biz, devlet olarak her türlü desteğimizi sunduk ve sunmaya da devam etmekteyiz. Ülkemiz, Beyrut Limanı patlaması sonrasında Lübnan'a ve Lübnan halkına yardım elini uzatan ilk ülkeler arasında yer almış ve Sayın Cumhurbaşkanımız patlamanın hemen sonrasında ilgili tüm devlet kurumlarımızın Lübnanlı kardeşlerimizin yaralarını sarmak üzere seferber edilmesi yönünde talimat vermişlerdir. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız da patlamadan hemen sonra Lübnan'a bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Patlamadan bu yana ülkemizin Lübnan'a yaptığı yardımların toplam değeri 4 milyon doları aşmıştır ve Lübnan'a yönelik yardım çalışmalarımız sürmeye de devam edecektir. Lübnan'ın güvenlik ve istikrarına verdiğimiz özel önem ışığında Lübnan ordusuna da destek vermeyi sürdürmekteyiz. Lübnan ordusu mensuplarının ve ailelerinin acil temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından bu yıl içinde iki ayrı sevkiyat hâlinde toplam 320 ton temel gıda maddesi gönderilmiştir.

Ülkemiz özellikle bu zor dönemde mevcut sıkıntıların üstesinden gelinebilmesi için Lübnan devletine ve Lübnan halkına destek olmaya devam etmektedir. Bu çerçevede, Lübnan'ın istikrar ve güvenliğinin korunmasında önemli rol oynayan Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücüne yaptığımız katkılarla barışı koruma hareketinin etkin biçimde icrasında önemli bir işlev üstlenmekteyiz. Ülkemizin katkısı gerek Birleşmiş Milletler sistemi içerisinde gerek bölgesel ve küresel ölçekte gerek kapsamlı sivil-askerî iş birliği faaliyetleri vasıtasıyla Lübnan toplumunun her kesimi nezdinde görünürlüğünün artmasına, ayrıca barış ve istikrarının korunmasına hizmet etmektedir. UNIFIL'in görev süresi, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 30 Ağustos 2021 tarihli kararıyla, 31 Ağustos 2022 tarihine kadar uzatılmıştır ve bu noktada, Lübnan'la ikili ilişkilerimiz ile bölgedeki güvenlik koşulları göz önünde tutularak UNIFIL'e katkımızın sürdürülmesi önem arz etmektedir.

Bilindiği üzere dünyada hiçbir şey boşluk kabul etmez. Eğer bugün çevremizdeki boşluğu biz doldurmazsak ülkemize düşmanlık eden emperyalist güçler doldurur ve bizi kuşatarak yok etmeye ve elimizden bağımsızlığımızı almaya çalışırlar. Bundan

dolayı, biz başta kendi güvenliğimiz için bu tezkereyi geçirmek zorundayız.

Bizler bin yılı aşkın süredir bu topraklarda yaşayan büyük Türk milletinin evlatları olarak her zaman adaletin savunucusu olduk ve her zaman mazlum milletlerin hakkını savunduk. Malazgirt'ten bu zamana kadar göğsümüzü düşmanların hücumuna siper ettik ve düşmanın her saldırısına her zaman en ağır tokatla karşılık verdik. Şu gerçek hiçbir zaman unutulmamalıdır ki bu coğrafyada biz "Bitti." demeden hiçbir şey bitmez ve asla bu millete kimse kefen biçemez. Biz dün mazlumların yanındaydık, yarın da olmaya devam edeceğiz. Türkiye olarak gönül coğrafyamızdaki tüm mazlum halkların yanında durmaya devam edeceğiz, komşu ülkelerimizin ve Lübnan'ın istikrarını hedef alan her türlü girişimin karşısında durmaya devam edeceğiz. Kardeş ve dost olan Lübnan halkının da yanında olacak, huzur ve refahlarını bozacak her türlü saldırıyı engelleyerek iç barışın ve bölge huzurunun tesisi doğrultusunda katkılarımızı sürdüreceğiz. Bu bağlamda, Lübnan'la olan ikili ilişkilerimiz ile, bölgedeki güvenlik koşulları da göz önünde bulundurularak, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki Türkiye Büyük Millet Meclisi kararıyla tespit edilen ilkeler kapsamında, 31 Ekim 2021 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığıınca yapılmasının uygun olacağını düşünüyoruz. Tabii ki "Vatan, millet, Sakarya." cümlesinin mecazi anlamını bilmeyenlerin bu tezkereye onay vermesini de beklemiyorum.

Sözlerime son verirken UNIFIL'e askerî katkıda bulunmaya devam etmemize ilişkin tezkereyi destekleyeceğimizi belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır. Tezkere üzerinde şahsı adına ilk olarak İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir konuşacaktır.

Buyurun Sayın Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Lübnan'daki Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü (UNIFIL) kapsamında yurt dışına asker göndermeyle ilgili izin süresinin 31 Ekim 2021 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine şahsım adına söz aldım. Tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İlk olarak, 1978 yılında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 425 ve 426 sayılı Kararları uyarınca, İsrail güçlerinin Lübnan topraklarından çekilmesini ve İsrail-Lübnan sınırının güvenliğini sağlamak amacıyla kurulan geçici görev gücü olan UNIFIL'in görev süresi her yıl Lübnan'ın talebi üzerine Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından uzatılmaktadır. UNIFIL bünyesinde 31 Eylül 2021 tarihi itibarıyla 46 farklı ülkeden 10.200 personel görev yapmaktadır; biz ise ülkemize ait 135 personelimizle UNIFIL'e destek olmaktadır. Kapsamı ve süresi bakımından aynı olan ve geçen yıl da Genel Kurulda kabul edilen bir tezkereyle yine karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, son derece önemli uluslararası tezkereleri Genel Kurulda görüştüğümüz bugün, bu iktidar döneminde, özellikle dış politika ve savunma gibi stratejik alanların ulusal politika temelinden uzaklaşıp hızla bir partinin veya hatta tek kişinin stratejik hedefine ve iktidarına indirgenmesi durumuyla maalesef karşı karşıyayız. Uzun vadeli, öngörülebilir stratejik ulusal hedefler yerine iktidarın kısa vadeli, konjonktürel, bölgesel, dönemsel, kişisel tercihlerine indirgenen bir dış politika anlayışı hâkim olmuştur. Uluslararası alanda uzlaşma ve barışçıl ortam yerine kutuplaşma ve çatışma ortamından beslenen, ulusal düzeyde ya da içeride kısa vadeli çıkar devşirmeye yönelik bir dış politika açmazından maalesef çıkılamamaktadır. Neticede, uluslararası alanda itibarsızlaşan, güven kaybeden, kurumsuzlaşan, tutarsız, şeffaflıktan uzaklaşan bu yaklaşımın aynı zamanda siyasi maliyetleri yanında, diplomatik maliyetleri yanında ekonomik maliyetleriyle karşı karşıya olduğumuz bir süreçten geçiyoruz. İşte, geçen hafta yaşanan 10 büyükelçi krizinin ortaya çıkması. Bu kriz de uluslararası alanda hatalı bir dış politika anlayışının tam yansıması olmuştur, ülkemizin uluslararası alanda karşı karşıya bırakıldığı itibarı ve ekonomik maliyeti açısından da büyük bir zafiyet yaşanmasına neden olmuştur. Büyükelçiler krizinin aşılması da uzun yıllardır ülkemizin dış politikada özellikle devre dışı bırakılan, etkinliği azaltılan, liyakatli kadrolar ve kurumsal yapıların önemini bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Yaşanan bu olay, özellikle dış politikada kurumsal yapıların önemini, uyardığımız gibi, haklılığımızı da ortaya koymuştur. Dış politikada yaşanan bu süreçler elbette üyesi olduğumuz uluslararası raporlara da yansımaktadır.

Değerli milletvekilleri, geçen hafta üyesi olduğumuz OECD bünyesindeki Mali Eylem Görev Gücü (FATF) raporu yayınlandı ve çok büyük bir tartışma yaşadı. Türkiye -burada adlarını tekrar etmek istemiyorum- ülkelerle, kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanı mevzuatındaki eksiklikler nedeniyle gri listeye alındı. Geçen yıl, ısrarla, gerek komisyonda gerekse Genel Kurulda görüşülen bu sürece uyumla ilgili bir kanun teklifi vardı, bu görüşmeler sırasında, bu FATF raporunun bu sonucunu öngörerek biz gerekli uyarıları yapmıştık ancak maalesef bu uyarılarımız dikkate alınmadı, ülkemiz bu kategoride yer aldı.

Yine, geçen hafta yayınlanan resmî aday ülkesi olduğumuz Avrupa Birliğinin yıllık ülke raporundaki tespitlere de dikkatinizi çekmek istiyorum değerli milletvekilleri. Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde öz eleştiri ve taahhüt ettiğimiz, kabul ettiğimiz üyelik yükümlülüklerimizi sorgulamadan, sadece çifte standart, ön yargı, tespit ve uyarıları yok sayma süreci, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde kazanımlar olarak değil, her geçen gün kayıplar olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa Birliği tam üyelik sürecinin resmî aday ülkesi olduğumuz Avrupa Birliğinin genişleme perspektifinden -bakın, değerli milletvekilleri- "komşu ülke" statüsüne dâhil ediliğimiz rapora yansımıştır. Üyeliğimizin şartı olan, kabul ettiğimiz, taahhüt ettiğimiz, yükümlülüklerimiz olan kriterler, Kopenhag Siyasi Kriterleri, ekonomik kriterler ve Avrupa Birliği hukuksal mevzuatına uyum noktasında ciddi geriye gidiler yaşandığı yönünde ülkemize ciddi uyarılar yapılmıştır.

Değerli milletvekilleri, 2005'te Avrupa Birliği üyelik müzakerelerine başlayan Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı bu süreci maalesef iyi yönetememiştir ve ülkemiz adına Avrupa Birliği üyelik sürecinden de hızla uzaklaşmaktayız. Siyasi kriterler bakımından AİHM -bakın, kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin- kararları uygulanmamaktadır. Özellikle, 2014 yılından itibaren fiilî başkanlık ve Temmuz 2018'den itibaren geçtiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle güçler ayrılığının ciddi zarar gördüğü Avrupa Birliği raporuna da yansımıştır. Karar alma mekanizmaları merkezîleşmiş, güç tek yerde toplanmıştır. Türkiye'nin, üyeliğinin temel kriterleri olan demokrasi, hukukun üstünlüğü, temel hak ve özgürlükleri içeren Kopenhag Siyasi Kriterleri'nden önemli ölçüde uzaklaştığına sıklıkla vurgu yapılmıştır raporda. Adalet ve yargı alanlarında Avrupa Birliğine uyum konusunda açıklanan reform paketlerinin -burada hep birlikte oy birliğiyle kabul ettiğimiz reform paketlerinin- uygulama sonuçlarını tartışmadan, uygulamadaki sorunlar, bu alanlarda yaşanan adil yargılama, ifade özgürlükleri, baskı ortamı, hukuksal yargı kurumlarının yapısı, yargı mercilerinin tartışmalı atama süreçleri ve kararları ulusal düzeyin ötesinde uluslararası alanda, işte, Avrupa Birliği Türkiye raporuyla karşımıza çıkmaktadır. Neticede kurucusu olduğumuz Avrupa Konseyinin ve imzacısı olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını yok saymaktan veya resmî adaylık sürecimiz olan Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizi sadece ön yargı ve çifte standart bağlamından çıkarmalıyız.

Değerli milletvekilleri, bakın, ekonomik kriterler bakımından da rapora yansıyan tespitler ise... Güven kaybeden, şeffaflıktan uzaklaşan kurumların yapılarının tahribatı ve tüm bunların ekonomik maliyetleri de dikkatlice rapora yansımıştır. 2005 yılından itibaren Avrupa Birliğine uyum kapsamında oluşturulan bağımsız, özerk kurumlar, düzenleyici, denetleyici kurumlar üzerindeki müdahaleler, baskılar, atamalar artmış ve bu kurumların zayıflatılması ve itibarsızlaşması da yine Avrupa Birliği

raporuna yansımıştır. Bir gece yarısı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Merkez Bankası Başkanının görevden alınması veya yerine yeni bir Başkanın atanması, sadece bir bürokratin yine bir gece yarısı görevden alınıp yeni bir bürokratin atanmasının ötesinde çok daha fazla anlam taşımaktadır. Bağımsız ve özerk kurumlara gece yarısı kararnamelerle müdahale, uluslararası güvenli yatırım ortamına zarar vermektedir. İşte, bunlar da Avrupa Birliği raporuna yansımıştır. Israrla uyardığımız, dikkat çektiğimiz bu durumu Avrupa Birliğinin bir çifte standardı olarak kabul edebilir miyiz değerli milletvekilleri?

Örneğin, biz Gümrük Birliği Anlaşması'nın modernizasyonu noktasında bir aşama kaydedemedik ve ön koşulları da yerine getiremedik, haklı gerekçelerimizi savunamadık. Avrupa Birliğinin Yeşil Mutabakatı'na uyum sürecini başlatmak için geç kalmış bir eylem planı açıklaması yapıldı ama Gümrük Birliği Anlaşması'nı uyumlaştırma yönünde maalesef bir mesafe alamamanın da tezatlığıyla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, yine, raporda, kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu yani GRECO tavsiyelerinin de uzun yıllardır dikkate alınmadığı uyarısı ve tespiti yapılmıştır. Yine, bu alandaki eksiklikler de raporda ciddi şekilde eleştirilmiştir. Bizim bunları ulusal düzeyde eleştirip uyarmamıza rağmen uluslararası raporlara yansımalarının önüne geçilememiştir.

Evet, son olarak da raporun üçüncü kısmında ise Avrupa Birliği hukuksal mevzuatına ve müktesebatına uyum konusunda üzerimize düşenleri yapmadığımız yine rapora yansımıştır. Her alanda, 35 başlıkta, her birinde mevzuat uyumsuzlukları ve eksiklikler raporda ortaya konulmuş. Mecliste görüştüğümüz kanunların hangisini... Ki benim de üyesi olduğum, kuruluş amacı Avrupa Birliği mevzuatına uyumluluğun denetlenmesi olan Avrupa Birliği Uyum Komisyonu kaç defa toplanmıştır değerli milletvekilleri? Yasal mevzuatlarımızdan kaynaklanan eksiklikler giderilmiş midir? Peki, bunlar da mı Avrupa Birliğinin çifte standardıdır? Ulusal yükümlülüklerimizi, Meclisin asli görevini yerine getirmemesini biz nasıl açıklayacağız çifte standart diye? Yasa yapıcı olarak Meclisten geçen nitelsiz yasama sürecinin de Avrupa Birliğinin çifte standardı olduğunu öne süremeyiz maalesef. İşte, o nedenle 2005 yılından itibaren on altı yılda sadece 16 başlıkta müzakereler açıldı ve sadece 1 başlık geçici olarak kapatıldı.

Değerli milletvekilleri, evet, bu krizden hareketle ülkemizin haklı tezlerini savunan ve bu tezlerimiz için uluslararası alanda ve kurumsal destek alacağımız bir noktaya taşıma hedefimizden sapmamamız gerektiğini ben vurgulamak istiyorum. Evet, Avrupa Birliğinin ve üye devletlerin sadece ülkemize yönelik çifte standardı ve ön yargısını biz kesinlikle kabul etmiyoruz. İkili ilişkilerimizi Avrupa Birliği zeminine taşıyan ülkelere karşı ve haklı tezlerimiz olan Kıbrıs'tan, Doğu Akdeniz'deki haklarımızdan, ulusal çıkarlarımızdan taviz vermeyeceğimizin altını çiziyorum ki raporda da bu konudaki uyarıları, eleştirileri elbette biz de kabul etmiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Evet, biz de bu eleştirileri kabul etmiyoruz ancak değerli milletvekilleri, Avrupa Birliğine stratejik tam üyelik sürecimizin de bu iktidarın hataları, tutarsızlıklarıyla günübürlük, ve kısa vadeli iç politikaya alet edilmesine de karşı olduğumuzu ifade ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Öz eleştiri ve yükümlülükleri sorgulamadan sadece çifte standart, ön yargı, yok sayma süreci ülkemiz açısından bir kazanım değil, üyelik sürecimizde ciddi kayıpları da karşımıza çıkarmaktadır. Ülkemizin haklı tezlerini savunan bu konuda, uluslararası alanda ve kurumsal destek alacağımız bir noktaya ülkemizi taşıma hedefimizden vazgeçmeyeceğiz.

Avrupa Birliği raporunun öz eleştirisinin yapılması gerektiğini, kurucusu ve üyesi olduğumuz kurumların, altına imza attığımız uluslararası anlaşmaların yükümlülüklerini yerine getirmemenin ülkemize ciddi siyasal ve ekonomik maliyetleri olduğunu vurguluyor, bu maliyetlerle karşılaşmamak için ülkemizin hak ettiği itibarlı, saygın, tutarlı, ulusal, stratejik politika hedefini inşa edeceğimizi vurguluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Mustafa Destici.

Buyurun Sayın Destici.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Kıymetli milletvekilleri, değerli vatandaşlarım; öncelikle, sizleri sevgiyle saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum. Bu toplantılarımızın ülkemiz, milletimiz ve Türk İslam coğrafyası için hayırlara vesile olmasını Yüce Rabb'imden niyaz ediyor, sizlere ve milletimize sağlıklı günler ve ömürler diliyorum.

Öncelikle, dün Pençe-Yıldırım Harekâtı bölgesinde yürütülen operasyonda, hain PKK terör örgütünün kahpe saldırısı sonucu şehit olan Uzman Çavuş Yunus Emre Yalman kardeşimize, tüm şehitlerimizle birlikte bir kere daha Allah'tan rahmet diliyorum; ruhu şad, mekânları cennet olsun. Bu vesileyle, hem ülkemiz içinde hem de ülkemiz dışında terör örgütlerine karşı mücadele veren kahraman ordumuza, kahraman güvenlik güçlerimize üstün muvaffakiyetler diliyor, Rabb'im her daim yâr ve yardımcılar olsun diyorum.

Evveliminde, öncelikle, hem Suriye ve Irak tezkerelerine hem de Lübnan tezkeresine şahsım ve Büyük Birlik Partisi olarak kararlılıkla "evet" dediğimizi vurgulamak istiyorum.

Tabii, tezkere konuşmalarını, buradaki görüşmeleri ben de takip ettim ve buradaki konuşmalar, tezkereden çok gündemdeki bazı konular üzerinde odaklaştı. Onlarla ilgili, ben de fikirlerimizi, düşüncelerimizi bir kere daha sizlerin huzurunda, aziz ve necip Türk milletimizle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle, Türk yargısı bağımsızdır ve tarafsızdır. Yargının verdiği kararları beğeniriz, beğenmeyiz; biz kendi düşüncelerimizi, fikirlerimizi bağımsız bir şekilde ifade ederiz ama dışarıdan, hem de Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesini kabul etmiş ABD başta olmak üzere, onun peşine takılan 10 ülke büyükelçisiyle birlikte 10 büyükelçinin bizim yargı süreçlerimize müdahale etmesini asla kabul etmeyiz, reddederiz, reddettik ve sonuna kadar da reddetmeye devam edeceğiz. Ama maalesef yine, bu süreçte üzülerek gördük ki bazı siyasi partilerimiz önce bu 10 büyükelçinin açıklamasına el ovuşturdular ve içten içe bir sevinç duygusu yaşadılar. Fakat onların bu el ovuşturmaları ve sevinçleri fazla sürmedi ve Sayın Cumhurbaşkanımızın, Türkiye Cumhuriyeti devleti Cumhurbaşkanının kararlı tutumu ve Dışişleri Bakanına, bunların Türkiye'den gönderilmeleri noktasında verdiği karar sonrası Viyana Sözleşmesi'nin 41'inci maddesine sadık olacaklarını ve buna uyacaklarını açıkladılar.

Şimdi, bugünkü konuşmalarda da gördük, kamuoyunda yapılan konuşmalarda da gördük. Bu sefer de yine, bazı muhalefet partilerimiz ve milletvekillerimiz bunun bir özür olmadığını, bunun 10 büyükelçi tarafından bir geri adım olmadığını ifade ettiler. Bunu bu kürsüden de söylediler. Bundan da üzülmüş durumdalar herhâlde, bunu da böyle anlıyorum, böyle okuyorum. Hâlbuki bizim dışarıdan gelen her türlü saldırıya ister fiilî olsun ister sözle olsun ister iç işlerimize müdahale olsun, hep birlikte, öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin topyekûn karşı durması gerekir. Milletimiz bunu bekliyor, biz bunu bekliyoruz. İnşallah, bundan sonraki süreçlerin bu şekilde olmasını arzu ettiğimizi buradan bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Tabii, bir başka husus, ikinci husus, yine bu tezkere görüşmelerinde gündeme geldi -tırnak içerisinde- bizim kabul etmediğimiz ve milletimizin de kabul etmediği ve gündeminde olmayan bir Kürt sorunu meselesi. Ben bu yaz tatili döneminde 41 vilayete gittim: Şırnak'a da gittim, Siirt'e de gittim, Van'a da gittim, Kars'a da gittim, Ardahan'a da gittim; Edirne'ye, Kırklareli'ye,

Tekirdağ'a, Sinop'a da Adıyaman'a da Diyarbakır'a da Hatay'a da Konya'ya da Sivas'a da Eskişehir'e de Bursa'ya, Balıkesir'e, Uşak'a da gittim. Benim gittiğim hiçbir vilayette, doğu ve güneydoğu vilayetlerimiz başta olmak üzere, Şırnak'ta dükkân atlamadan esnaf gezdim, bir tane vatandaşımızın ağzından ben böyle bir meseleye dair bir talep ya da söz işitmedim. Tabii, bunu kim dile getiriyor? Bunu her zaman olduğu gibi PKK'nın siyasi uzvu, siyasi temsilcileri dile getiriyor ve maalesef, yine bazı siyasi partilerimizin genel başkanlarının ağzından da biz bunu duyuyoruz. Ben onlara günlerdir soruyorum, bir cevap alamadım, bir de buradan, Meclisten sormak istiyorum: Bunu söyleyenler çıksınlar şu kürsüde "Kürt sorunu nedir?" -üniversite 1'inci sınıf sorusu- bunu bir cevaplasınlar, bunu bir iki cümleyle bize anlatsınlar, bir de çözüm önerilerini söylesinler. PKK'nın siyasi uzantısı, bunun bir statüsel sorun olduğunu söylüyor, "özerklik" diyor, "ana dilde eğitim" diyor, "Türklük" kavramının Anayasa'dan çıkarılmasını ya da yanına başka bir kavram eklenmesini söylüyor ve daha sonra da devletleşmeden bahsediyor. Sizler de, onlar gibi "Kürt sorunu vardır." diyenler de bunu bir statüsel sorun olarak mı görüyor? Yok, bunu bir demokrasi sorunu olarak söylüyor ve dile getiriyorsanız o zaman muhatabınız PKK'nın siyasi uzantısı olamaz çünkü onlar demokratik bir kurum değil, PKK'nın siyasi uzantısı. Onun için, ben, milletimizin gündeminde olmayan, devletimizin varlığına, ülkenin bütünlüğüne ve milletin istikbaline ve istiklaline zarar verecek olan bu söylemden, siyasi olarak yapıldığını düşündüğüm bu söylemden herkesin uzak durmasını tavsiye ediyorum, temenni ediyorum. Biz gündemdeki her konumuzu konuşabiliriz ama olmayan bir sorunu varmış gibi gösterip hem de terörle mücadelenin çok kararlılıkla sürdürüldüğü, içeride terörün minimize edildiği, dışarıda çok başarılı harekâtların düzenlendiği bir dönemde bu tartışmanın gündeme sokulmasını doğru bulmuyorum; Türkiye'nin, Türk milletinin aleyhine olduğunu düşünüyorum.

Tabii, tezkerelerle ilgili burada konuşmalar yapıldı. Yine, maalesef, üzülerken duyduk, gördük ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu şerefli koltuklarında oturup Türk Silahlı Kuvvetlerinin, kahraman ordumuzun terörle mücadele için, bölgeden teröristleri temizlemek için ve dahi hudut güvenliğini sağlamak için ve dahi hem Suriye'de hem Irak'ta kardeş coğrafyamızdaki insanların huzuru ve mutluluğu için, barış için gerçekleştirdiği bu harekâtlar "saldırı" olarak nitelendirilmiştir. Hiçbir milletvekilinin bunu yapmaya... Bu Gazi Meclisimizde, cumhuriyeti kuran, Kurtuluş Savaşı'nı yöneten bu Gazi Meclisimizde milletimiz bu tür sözler duymak istemiyor.

Tabii, diğer taraftan baktığımızda, Türkiye bu harekâtları niye yapıyor? Irak'ın ve Suriye'nin toprak bütünlüğüne karşı olduğu için yapmıyor. Eğer Irak'ta kırk yıla yakındır PKK, Kandil başta olmak üzere, oradaki birtakım bölgelerde yuvalanmamış olsa, Irak devleti, Irak hükûmetleri bu teröristleri kendi ülkelerinden, kendi topraklarından çıkarmış olsa zaten bizim bölgeye harekât yapmamız diye bir şey söz konusu olmaz ama şimdi buradan açıkça soralım: Irak'ın kuzeyinde, Kandil'de, Mahmur'da, diğer bölgelerde PKK başta olmak üzere teröristler var mıdır, yok mudur? O teröristler oradan Türkiye'ye yönelik, Türk milletine yönelik saldırı gerçekleştirmekte midir, gerçekleştirmemekte midir? Aynı şey Suriye'nin kuzeyi için geçerlidir; Suriye'nin kuzeyinde ABD CENTCOM'un on binlerce tır silah vererek desteklediği PKK/PYD-YPG var mıdır? Sadece son dört ayda 27 kahramanımız şehit olmuş mudur? Türkiye durup dururken mi bu harekâtları yapacaktır? Elbette ki PKK'nın ABD desteğinde bölgede bir terör örgütü kurmasına kanımız, canımız pahasına bugüne kadar müsaade etmediğimiz gibi bundan sonra da müsaade etmeyeceğiz, gerçek budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizim özellikle burada Kürt kardeşlerimizi hiç kimse istismar etmesin, Kürtler bizim kardeşimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayınız.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Halepçe'de Birinci Körfez Savaşı'nda Saddam kimyasal silahlarla bizim Kürt kardeşlerimizi soykırıma tabi tuttuğunda onlara kucak açan yine Türkiye Cumhuriyeti devleti ve necip Türk milleti olmuştur. Onun için, biz zorda kalan her millete, her topluluğa sahip çıktığımız gibi bundan sonra da sahip çıkacağız. Bizim mücadelemiz terördür, teröristlerdir, teröristlerin arkasındaki emperyalistlerdir ve siyonistlerdir.

Ben, bu duygu ve düşüncelerle, bir kere daha hem Büyük Birlik Partisi hem de şahsım olarak bu tezkereleri desteklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu ve aziz Türk milletini sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, (3/1705) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir, hayırlı olsun.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

B) Önergeler

1.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, (2/3714) esas numaralı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasına ilişkin önergesi (4/144)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulun 26/10/2021 tarihli Birleşiminde (2/3714) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Ali Fazıl Kasap
Kütahya

BAŞKAN – Önerge üzerinde, teklif sahibi, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kasap. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hepimiz milletvekili olarak burada bir yemin etik ve milletvekili yemininde, büyük Türk milleti önünde, toplumun huzur ve refahı için çalışacağımıza şerefimiz ve namusumuz üzerine yemin ettik ama Türkiye'de, önümüzde şöyle bir gerçek var: 10 milyon işsizimiz var, insanların çöplerden rızık topluyor, asgari ücret açlık sınırının altında kaldı, çocukların yatağa aç girdiği, hayat pahalılığının arttığı, insanların temel ihtiyaçlarını karşılayamadığı ve yoksulluğun derinleştiği bir Türkiye, bir ülke gündemi var. Bu ortamda kamu görevlilerinin yani atadıklarımızın, bürokratların, bakan yardımcılarının ayda üçer beşer yerden 150 bin liralara, 200 bin liralara yaklaşan maaşlar, huzur hakları aldığı bir Türkiye gerçeği var. 11 yerden maaş alan bürokratınız var; bu, vicdansızlıktır; bu, insafsızlıktır; bu, vurdumduymazlıktır.

Değerli arkadaşlar, çift maaş alan bürokratlar, 3 maaş alan bürokratlar: Metin Kıratlı, Zahid Sobacı, Fecir Alptekin, Hasan Nuri Yaşar, Meltem Taylan Aydın... Ebubekir Şahin, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanı, banka yönetim kurulu üyesi, Basın ve İlan Kurumu Genel Kurul üyesi, iletişim uzmanı, aynı zamanda ekonomi konusunda da çok becerikli, 85 bin lira maaş alıyor. Burhan Ersoy, 176 bin lira maaş alıyor, Vakıflar Genel Müdürü, banka yönetim kurulu üyesi, Vakıf Katılım Bankası Yönetim

Kurulu üyesi, 176 bin lira maaş alıyor. Ömer Fatih Sayan, 62 bin lira maaş alıyor. Hüseyin Aydın, 74 bin lira maaş alıyor. İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı olarak maaş alıyor, Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu Başkanlığına vekâlet ediyor, TÜRKSAT Yönetim Kurulu üyesi olarak maaş alıyor. Fatih Kılınç, Hazine ve Maliye Bakanlığı Daire Başkanlığından 14 bin lira, PETKİM'den 49 bin lira maaş alıyor. Mustafa Yılmaz, EPDK Başkanı ve Türk Hava Yolları Yönetim Kurulundan maaş alıyor. Nadir Alpaslan, Kültür ve Turizm Bakanlığı Bakan Yardımcısı, 176 bin lira maaş alıyor, 3 yerden maaş alıyor. Fahrettin Altun, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı, hani sarayın propaganda sorumlusu, Borsa İstanbul Yönetim Kurulundan maaş alıyor, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığından maaş alıyor. Ali Taha Koç, 2 yerden maaş alıyor. Ahmet Karayığit, Cumhurbaşkanlığı Hukuk Danışmanı, 2 yerden maaş alıyor.

Değerli arkadaşlar, Yılmaz Çolak, Polis Akademisi Başkanı, aynı zamanda banka yönetim kurulu üyesi, 2 yerden maaş alıyor. Ekrem Yüce, Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı, ÇAYKUR Yönetim Kurulu üyesi, ÇAYKUR batıyor. Şuayip Birinci, Sağlık Bakanlığı Bakan Yardımcısı, aynı zamanda TÜRKSAT Yönetim Kurulu üyesi, sağlıkçı ve iletişimci. Ahmet Erdem, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bakan Yardımcısı, TEDAŞ Yönetim Kurulu üyesi. Yiğit Bulut, Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı, TÜRK TELEKOM Yönetim Kurulu üyesi. Mehmet Hadi Tunç, Tarım ve Orman Bakanlığı Bakan Yardımcısı, Yüksek Komiserler Kurulu üyesi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu listeler sizin vicdanınızı sızlattı mı? Türkiye'de insanların aç, çocukların yatağa aç girdiği bir ülkede... 2011'deki bir karamameyle de aslında 2 yerden daha fazla yerden bu alınmayacaktı ama sizde 11 yerden maaş alan yönetim kurulu üyeleri var. Ama bu ülkede bir asgari ücret gerçeği var, bu ülkede 10 milyon işsiz gerçeği var. Siz bunları göre göre nasıl rahat olabiliyorsunuz, ben anlayamıyorum.

Vermiş olduğumuz bu kanun teklifiyle şahısların, kamu görevlilerinin, bürokratların, bakan yardımcılarının, Cumhurbaşkanlığında görevli şahısların yani tüm bürokratların ikinci bir yerden maaş almasını önlemiş oluyoruz, aynı zamanda Varlık Fonu için de geçerli bu.

Şimdi sevgili AK PARTİ'li ve Milliyetçi Hareket Partili milletvekili arkadaşlarıma seslenmek istiyorum: Eğer çocuklarınızın yüzüne rahat bakabilecekseniz, eğer yastığa başınızı rahat koyabilecekseniz, vermiş olduğumuz yemine istinaden bu kanun teklifine "evet" oyu vermenizi talep ediyorum. Ne güzel söylemiş Necip Fazıl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Kasap.

ALİ FAZIL KASAP (Devamla) – Necip Fazıl'ın bir dördlüğü var, orada diyor ki: "Allah'ın on pulunu bekleye dursun on kul/ Bir kişiye dokuz, dokuz kişiye bir pul/ Bu taksimi kurt yapmaz kuzulara şah olsa."

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifine hepimizin vicdanen "evet" oyu vermesini talep ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 27 Ekim 2021 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.43